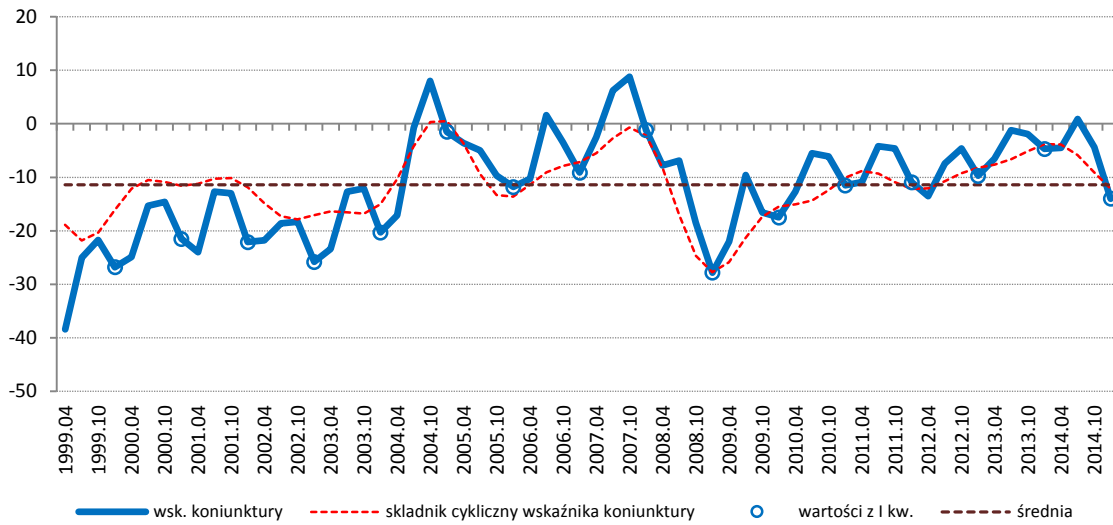
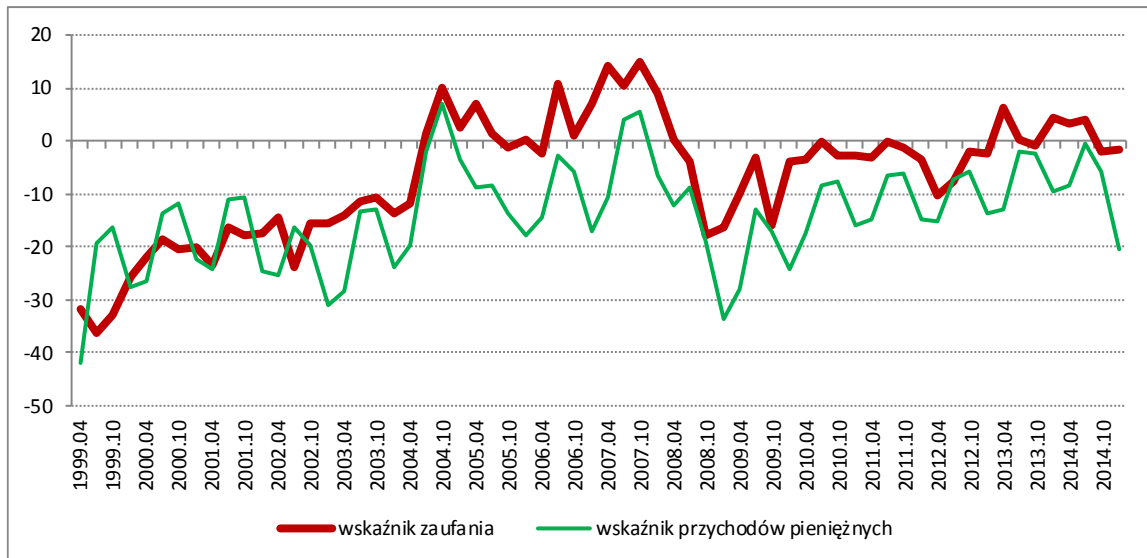

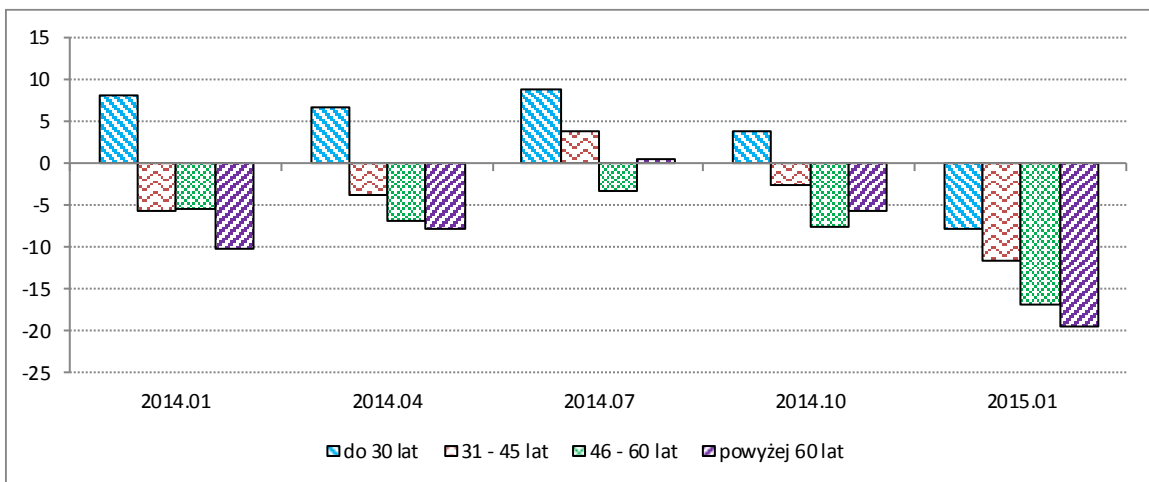
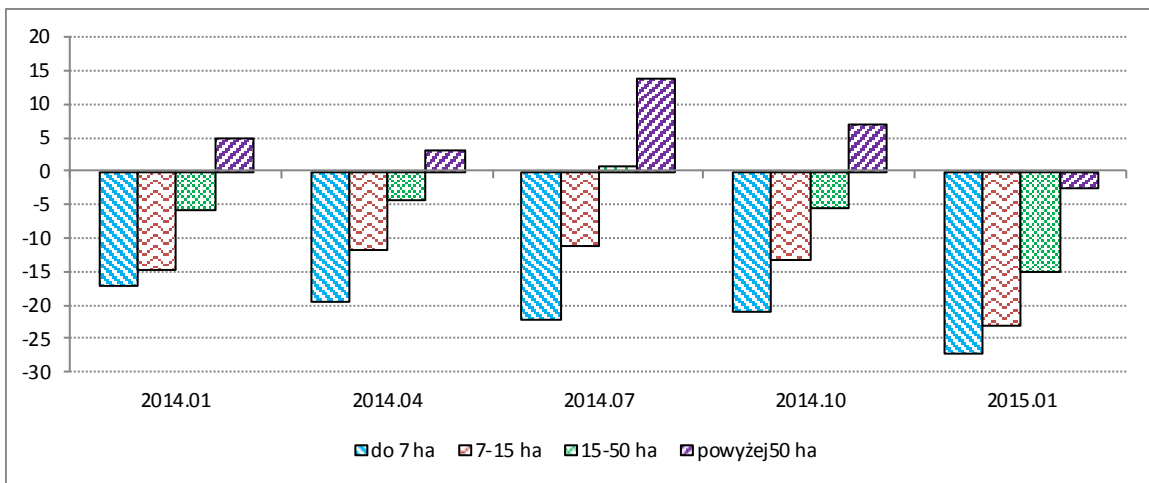
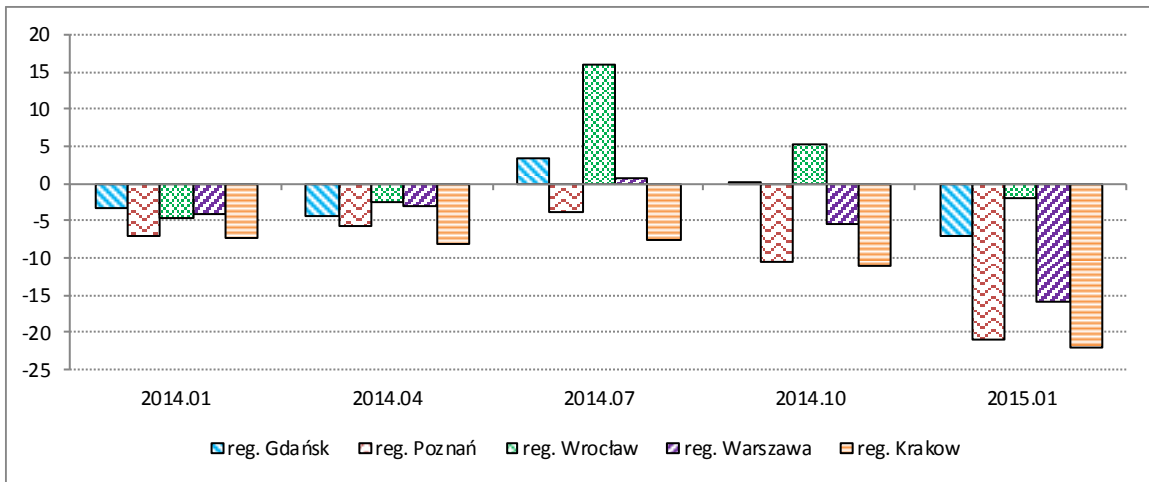
III. KONIUNKTURA W ROLNICTWIE

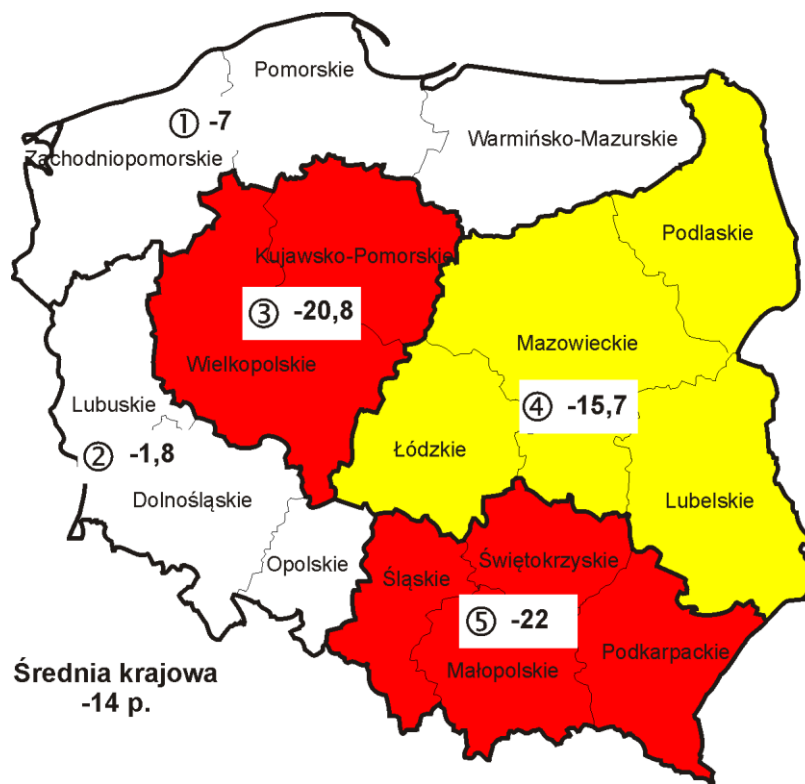
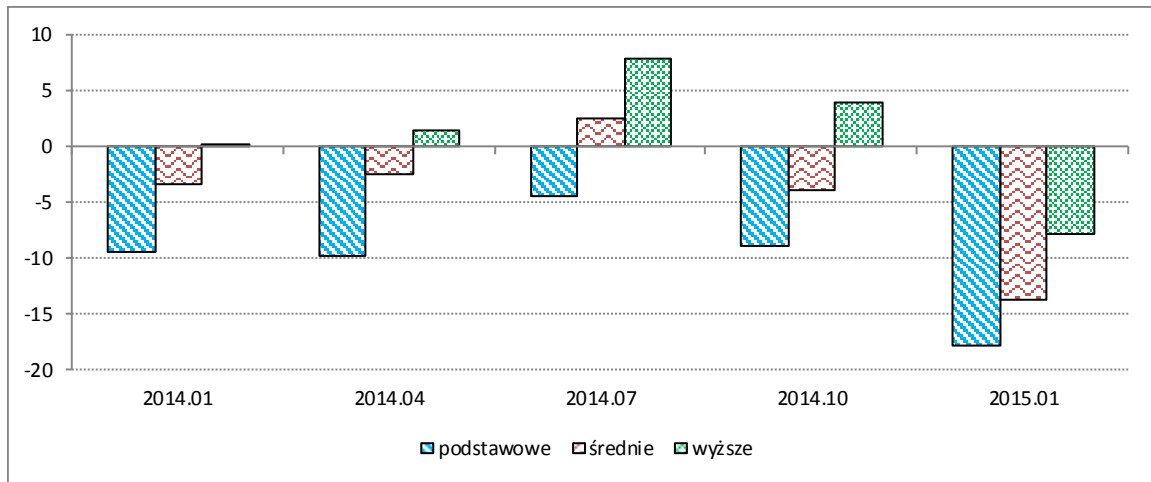
1. Wskaźnik koniunktury

	2014.01	2014.04	2014.07	2014.10	2015.01
Wskaźnik koniunktury	-4,7	-4,5	0,9	-4,4	-14,0
Wskaźnik zaufania	4,5	3,3	4,0	-1,8	-1,6
Wskaźnik przychodów pieniężnych	-9,4	-8,3	-0,6	-5,7	-20,3

2. Omówienie wyników

1. W I kwartale 2015 r. nastąpiło silne załamanie koniunktury rolnej. Ogólny wskaźnik koniunktury obniżył się o prawie 10 punktów, z poziomu 4,4 pkt. do -14 pkt., osiągając tak niski poziom po raz pierwszy od 4 lat. Spadek wskaźnika koniunktury jest skutkiem zmniejszenia się przychodów gospodarstw rolnych. Wskaźnik wyrównanych przychodów pieniężnych obniżył się o 14,6 pkt. (z -5,7 pkt. do -20,3 pkt.). Pomimo dużego spadku przychodów z produkcji rolnej nastroje rolników nie pogorszyły się; wskaźnik zaufania wzrósł, wprawdzie nieznacznie, bowiem ledwie o 0,2 pkt. (z poziomu -1,8 pkt. do -1,6 pkt.), niemniej jednak jest to wyraz umiarkowanie pozytywnego nastawienia rolników. Niewystarczającego natomiast, by powstrzymać obserwowane od kilku kwartałów osłabienie tendencji rozwojowej w polskim rolnictwie. Ogólny wskaźnik koniunktury zmniejszył się w skali roku o 9,3 pkt., co oznacza, że spowolnienie to jest spowodowane w równym stopniu niekorzystnym działaniem czynników sezonowych i cyklicznych. Należy się spodziewać, że wpływ tych drugich się utrzyma, co znajduje odzwierciedlenie w oczekiwaniach rolników co do ich sytuacji finansowej. Wiosna zazwyczaj przynosi ożywienie w rolnictwie i polepszenie finansów gospodarstw rolnych, a jednak oczekiwania wyrażone w styczniowej ankiecie są pesymistyczne i nie wykazują poprawy. Pomimo obaw o stan swoich finansów w najbliższym okresie rolnicy przygotowują się do zasiewów i rozbudowują majątek produkcyjny.

2. Załamanie koniunktury rolnej odnotowano we wszystkich badanych przekrojach gospodarstw rolnych. Największe spadki wskaźnika koniunktury zarejestrowano w gospodarstwach o powierzchni 7-15 ha (o 9,9 pkt.), położonych w makroregionie południowym (o 11,1 pkt.), prowadzonych przez rolników w wieku powyżej 60 lat (o 13,7 pkt.), z wykształceniem wyższym (o 11,9 pkt.).

3. Saldo przychodów pieniężnych obniżyło się kwartalnie aż o 20,2 pkt., z poziomu -8,7 pkt. do -28,9 pkt. W porównaniu z I kwartałem 2014 r. saldo jest niższe o 17,2 pkt. Głównym, bezpośrednim powodem mniejszych przychodów były niższe ceny produktów rolnych. W 2014 r. ceny skupu pszenicy spadły o 14,5 %, żyta o 4 % i ziemniaków o 16,7 %. W grupie produktów zwierzęcych spadły ceny skupu żywca wieprzowego o 9,5 %, wołowego o 4,6 % i drobiowego o 3,1 %. Ceny skupu mleka były niższe o 2 %, ale jest to wynik bardzo wysokich cen w końcu 2013 r. Ceny skupu mleka przez cały 2014 r. spadały, co ujemnie wpływało na przychody gospodarstw. W 2015 r. producenci mleka, którzy przekroczyli limity produkcyjne (kwoty mleczne), zapłacą wysokie opłaty karne, co niekorzystnie wpłynie na sytuację ekonomiczną gospodarstw rolnych.

Spadek salda zanotowano we wszystkich badanych grupach gospodarstw rolnych; największy w gospodarstwach o areale 7-15 ha (o 25,7 pkt.), położonych w makroregionie północnym (o 25,2 pkt.), prowadzonych przez osoby powyżej 60 roku życia (o 27,3 pkt.), z wykształceniem wyższym (o 22 pkt.). Najmniejszy spadek salda odnotowały gospodarstwa najmniejsze, o powierzchni do 7 ha (o 6,9 pkt.), z makroregionu południowo-zachodniego (o 0,2 pkt.), prowadzone przez osoby w wieku 31-45 lat (o 17,1 pkt.) i z wykształceniem średnim lub pomaturalnym zawodowym (o 19,2 pkt.). Rolnicy spodziewają się spadku przychodów w najbliższych miesiącach, lecz mniejszego w I kwartale 2015 r.; saldo oczekiwań wzrosło o 4,4 pkt.

4. Saldo pytania o oszczędności gospodarstw rolnych spadło o 8,8 pkt., co jest skutkiem zmniejszenia się przychodów pieniężnych. W skali roku spadek salda wyniósł 10,9 pkt. Kwartalne obniżenie się salda zanotowano we wszystkich grupach gospodarstw rolnych z wyjątkiem położonych w makroregionie południowo-zachodnim. Rolnicy spodziewają się dalszego spadku ich oszczędności w kolejnym kwartale.

5. Stan zadłużenia gospodarstw rolnych poprawił się pomimo spadku przychodów pieniężnych. Saldo tego pytania jest niższe niż przed kwartałem o 3 punkty (w przypadku tego pytania spadek salda oznacza poprawę sytuacji), a w stosunku do analogicznego okresu sprzed roku jest niższe o 3,3 pkt. Wobec pogarszającej się sytuacji dochodowej rolnicy zaostrzają samodyscyplinę finansową, by uniknąć pułapki nadmiernego zadłużenia. Nie jest to zresztą jedyny powód zmniejszania się zadłużenia, który to trend obserwujemy przez ostatnie 15 lat. Pomimo wahań przychodów i zmiennej koniunktury na rynkach rolnych sytuacja finansowa gospodarstw domowych stopniowo poprawia się, w tym również w wyniku coraz umiejętniejszego zarządzania finansami przez rolników. Poprawę stanu zadłużenia zanotowano niemal we wszystkich badanych grupach gospodarstw rolnych z wyjątkiem położonych w południowej części kraju. Rolnicy spodziewają się wzrostu ich zadłużenia w następnym kwartale.

6. Salda pytań o zakupy obrotowych środków produkcji obniżyły się w porównaniu z wynikami badania w IV kwartale 2014 r. Spadki sald zakupowych są jednak niewielkie i nie przekraczają 3 pkt., z wyjątkiem salda zakupów środków ochrony roślin, które zmniejszyło się o 5,5 pkt. Nieznaczną redukcję zakupów obrotowych środków produkcji wobec drastycznego spadku przychodów pieniężnych gospodarstw rolnych należy interpretować jako zapowiedź wiosennego ożywienia w rolnictwie. Także w skali roku wydatki są niższe – saldo zakupów nawozów mineralnych spadło o 4,3 pkt., pasz treściwych o 11,4 pkt., a środków ochrony roślin o 1,5 pkt.

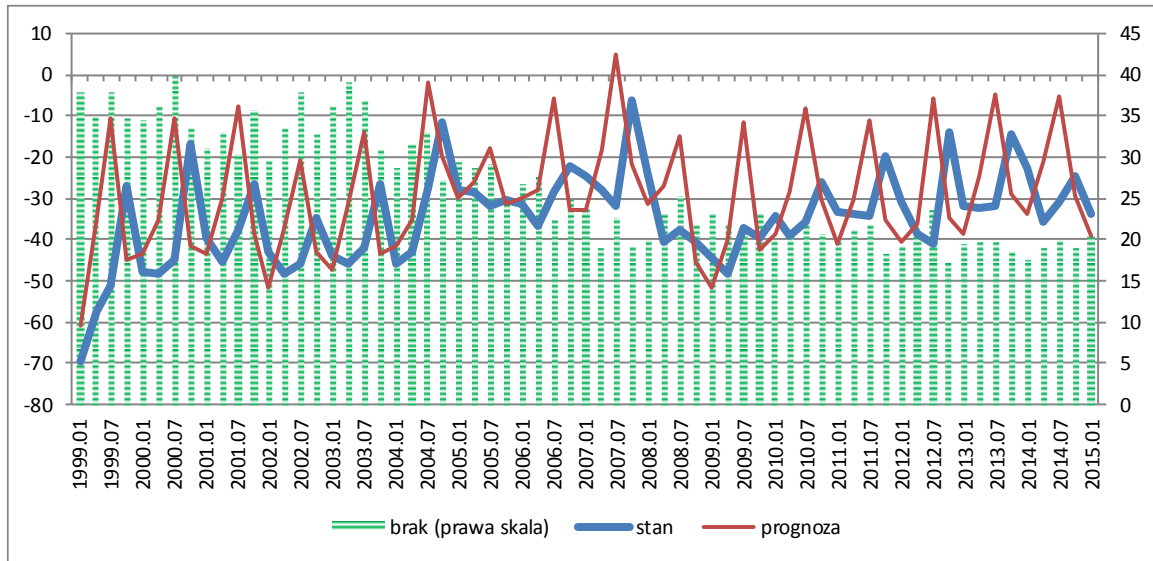
7. Odsetek gospodarstw rolnych dokonujących inwestycji w maszyny i urządzenia rolnicze zwiększył się o 0,1 pkt. proc. Zmiana rok do roku wyniosła +2,5 pkt. proc. Odsetek rolników podejmujących inwestycje budowlane wzrósł kwartalnie o 0,5 pkt. proc., a w skali roku zmniejszył się o 0,3 pkt. proc. Największe zmiany w nastawieniu proinwestycyjnym zaobserwowano w gospodarstwach dużych, położonych w makroregionie południowo-zachodnim, prowadzonych przez osoby w wieku 31-45 lat i z wykształceniem średnim lub pomaturalnym zawodowym.

8. Wyniki styczniowego badania wskazują, że więcej rolników wzięło i planuje wziąć kredyt. Towarzyszy temu spadek dostępności kredytów udzielanych na warunkach preferencyjnych – o 4,3 pkt. proc. zwiększył się odsetek gospodarstw informujących o trudnościach w ich uzyskaniu. Produkcja rolna finansowana jest głównie ze środków własnych rolników. Jedynie 27 % ankietowanych gospodarstw rolnych zaciąga kredyt w banku. Zainteresowanie kredytami preferencyjnymi jest większe i sięga 46 % (gospodarstwa poszukują kapitału obcego o względnie niskim oprocentowaniu).

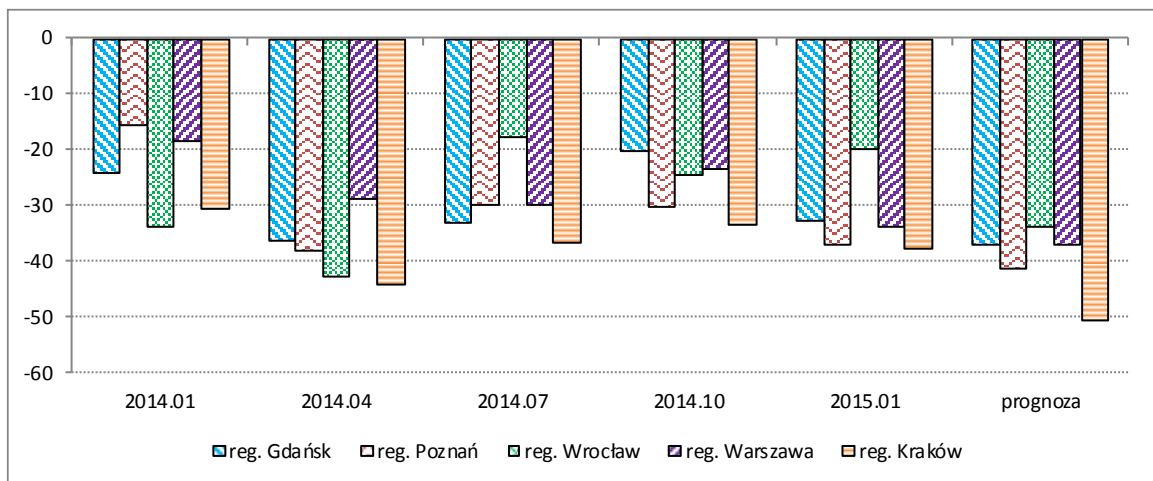
9. Choć odsetek gospodarstw rolnych otrzymujących dopłaty bezpośrednie do produkcji rolnej (z funduszy UE) jest bardzo wysoki (99,1 %), to maleje – i to znacząco (spadek salda o 11 pkt. proc. w skali roku) – ich znaczenie w stosunku do przychodów z niej uzyskanych.

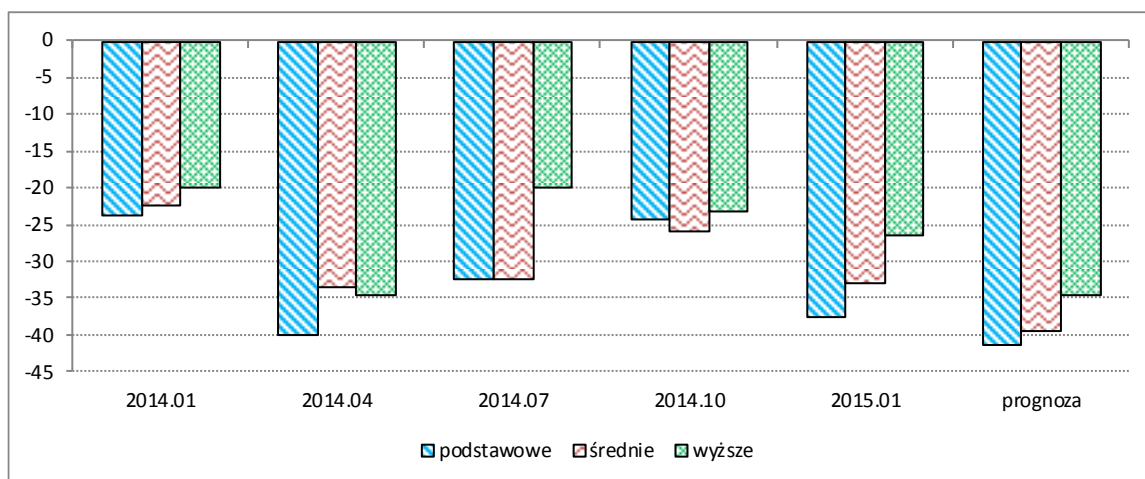
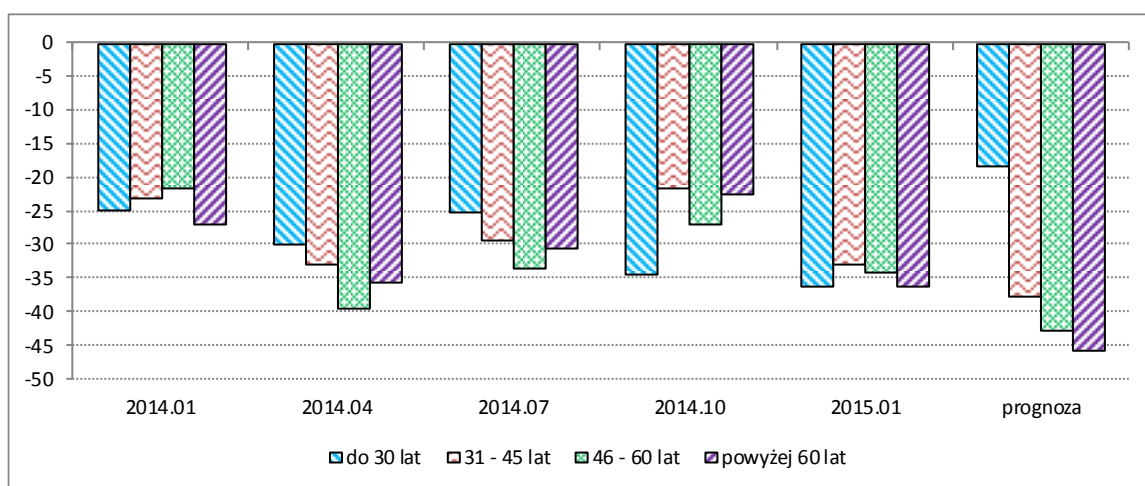
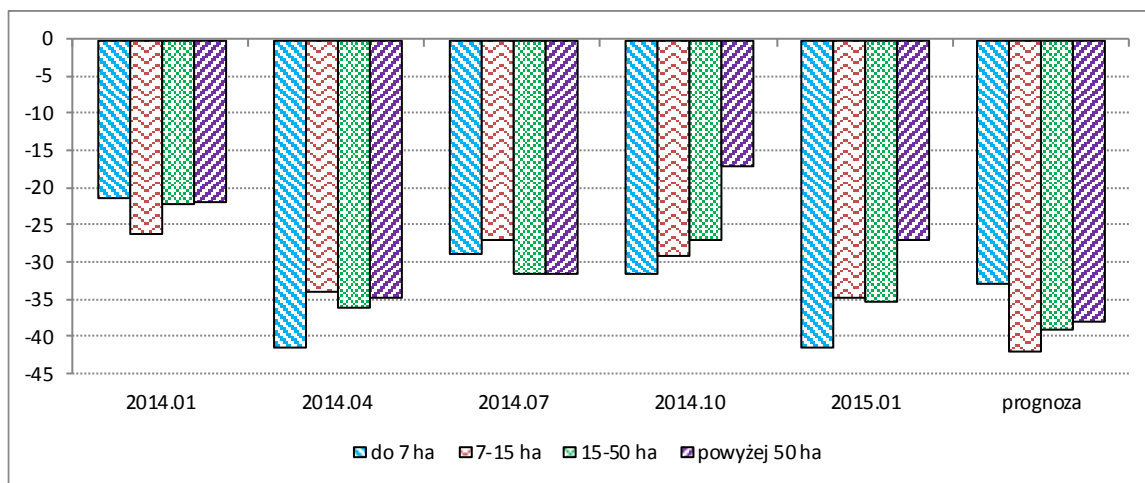
3. Wyniki szczegółowe

OSZCZĘDNOŚCI

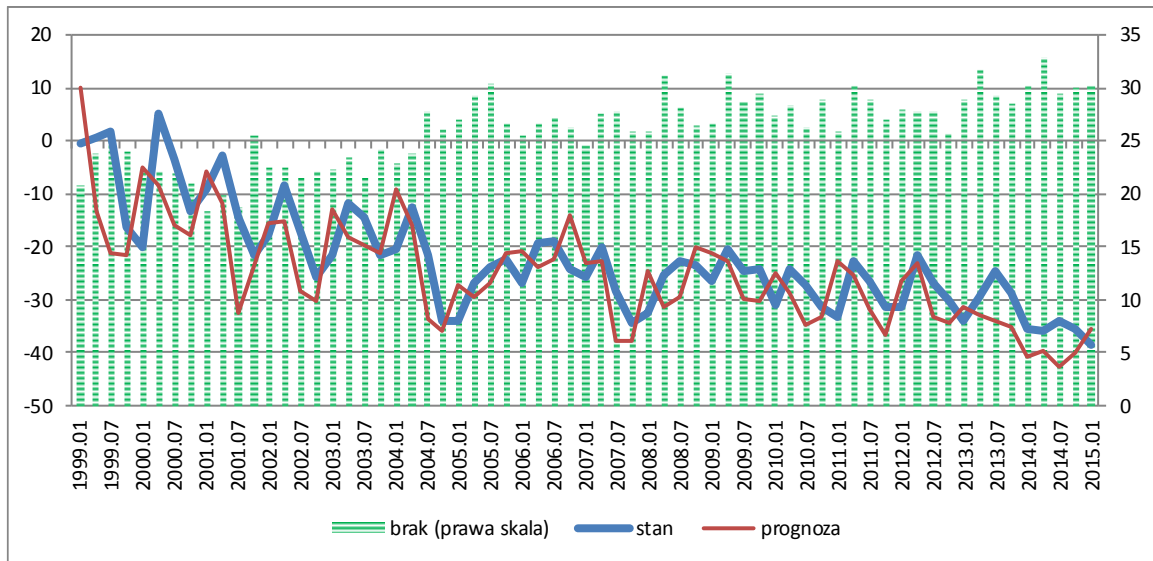

	2014.01	2014.04	2014.07	2014.10	2015.01	prognoza
saldo	-22,6	-35,6	-30,8	-24,7	-33,5	-38,9
wzrosły	16,1	10,0	12,7	17,2	11,8	10,4
bez zmian	45,2	44,4	43,7	40,9	43,0	40,3
zmały	38,7	45,6	43,5	41,9	45,3	49,3
brak	17,6	19,0	20,0	19,2	20,6	21,4

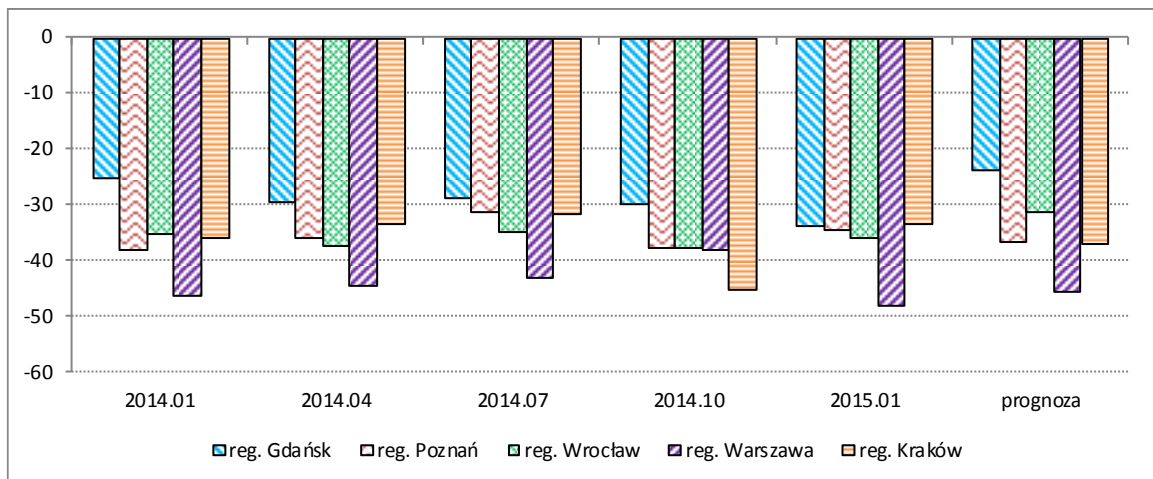

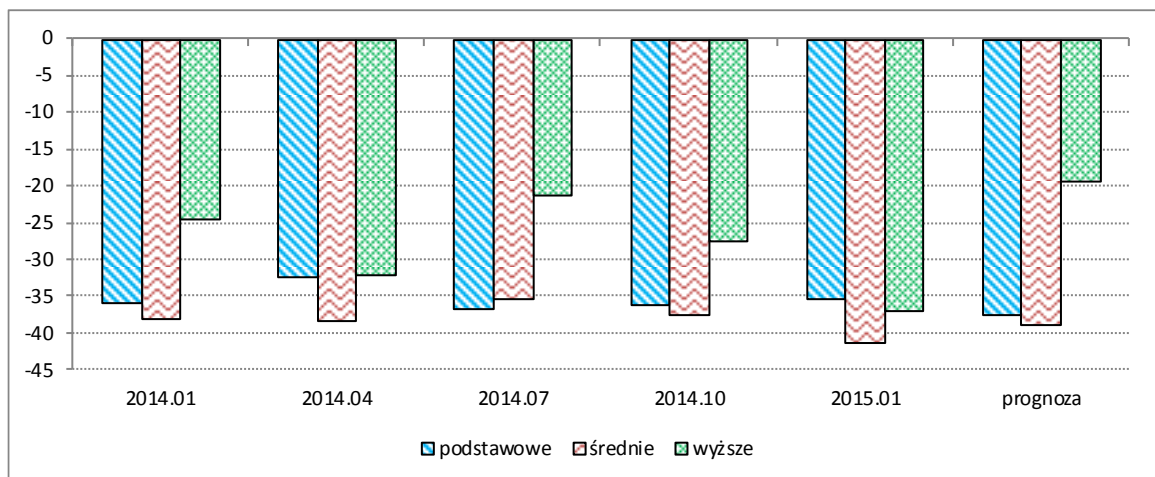
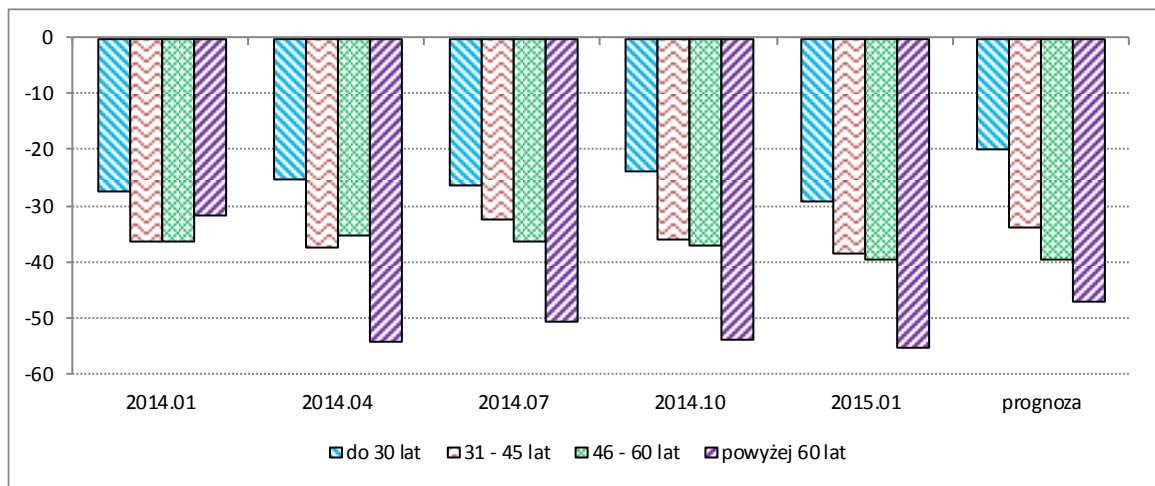
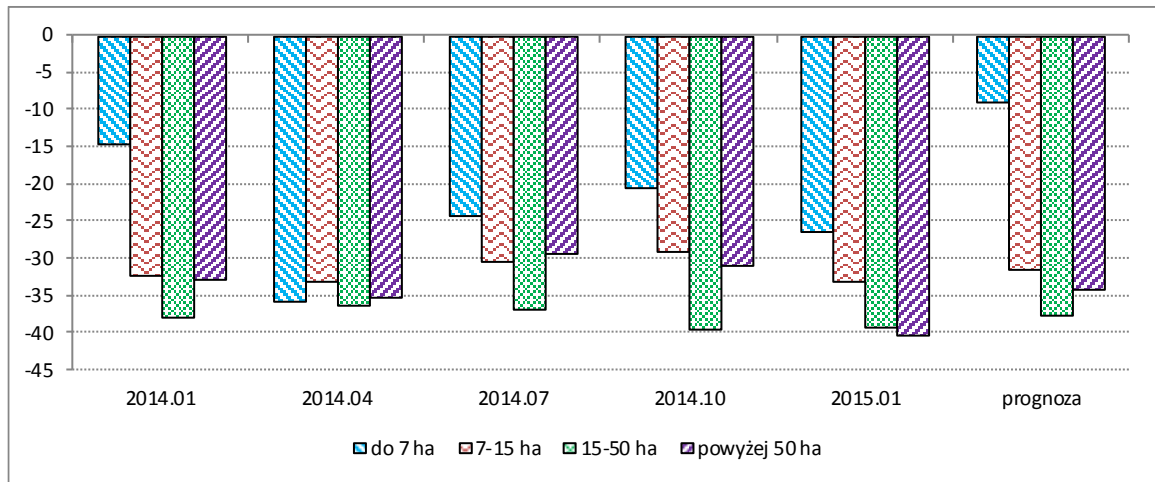
ZADŁUŻENIE

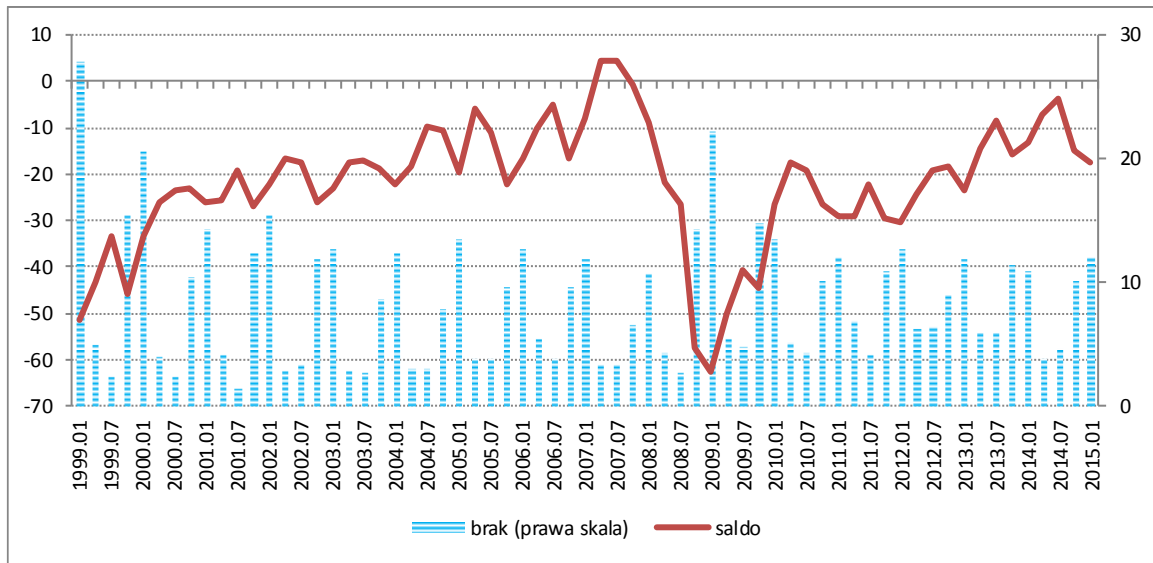
	2014.01	2014.04	2014.07	2014.10	2015.01	prognoza
saldo	-35,3	-35,7	-33,8	-35,6	-38,6	-35,5
wzrosło	13,5	11,8	13,0	13,1	11,4	14,2
bez zmian	37,7	40,7	40,2	38,1	38,6	36,1
zmałało	48,8	47,5	46,8	48,7	50,0	49,7
brak	30,3	32,9	29,5	30,1	30,2	30,5

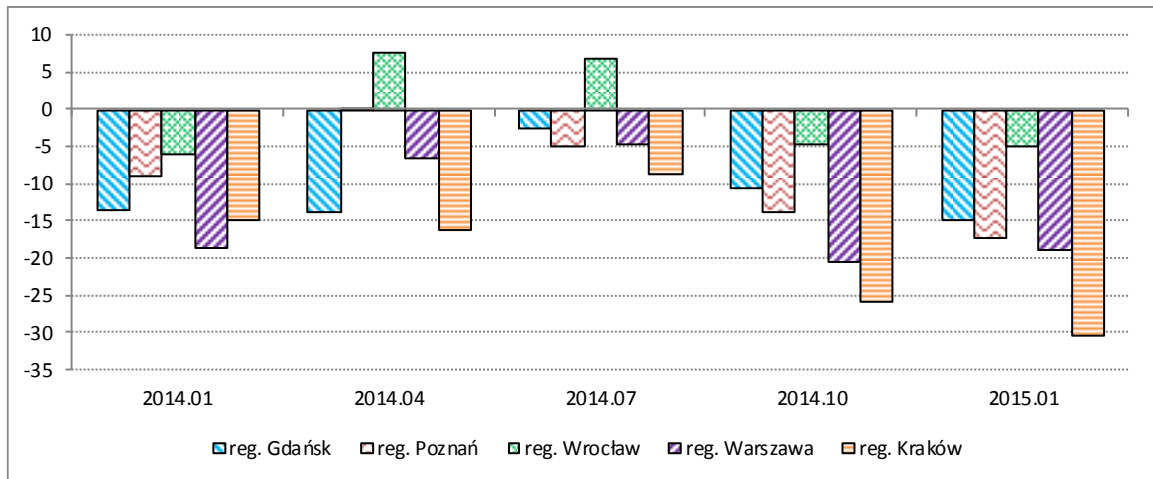

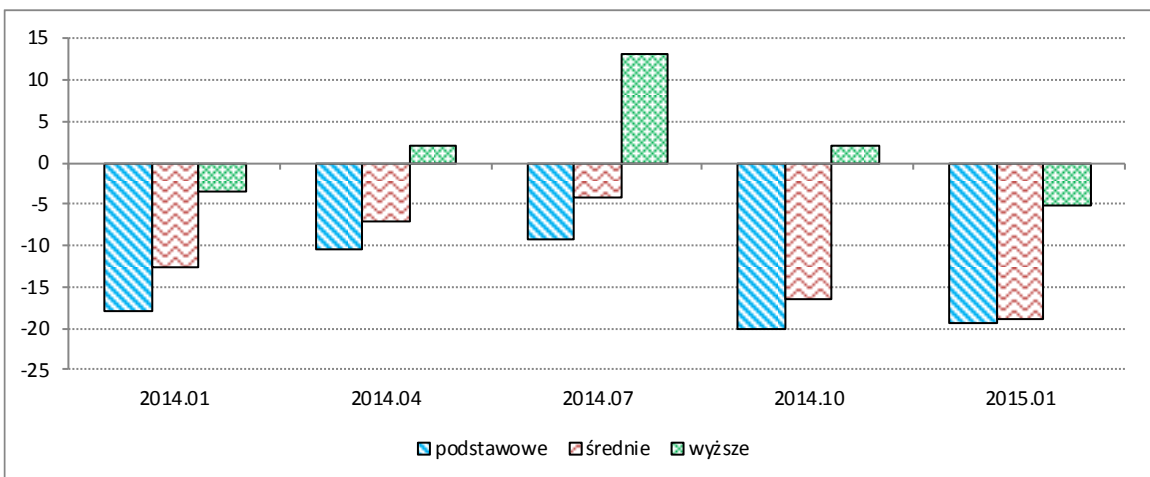
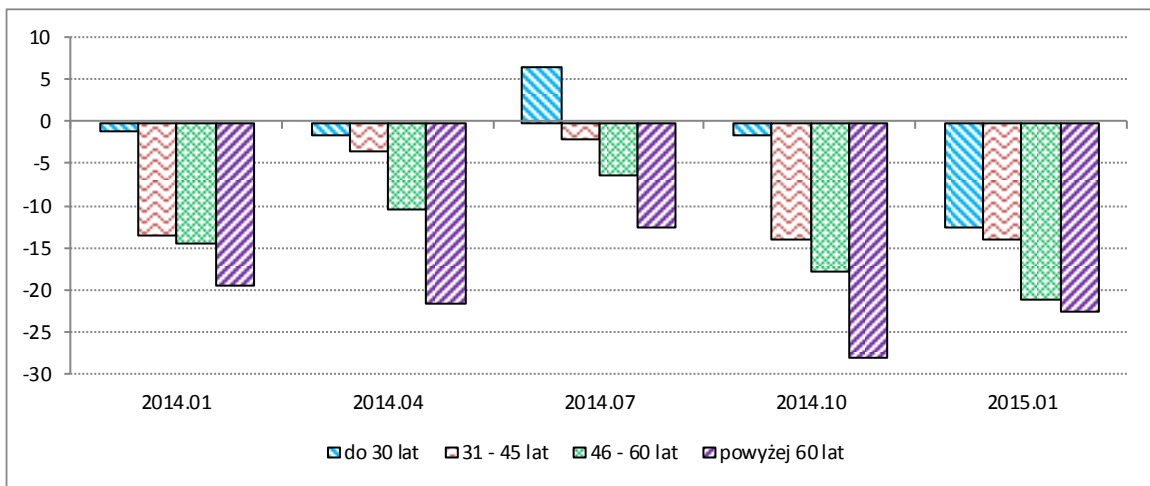
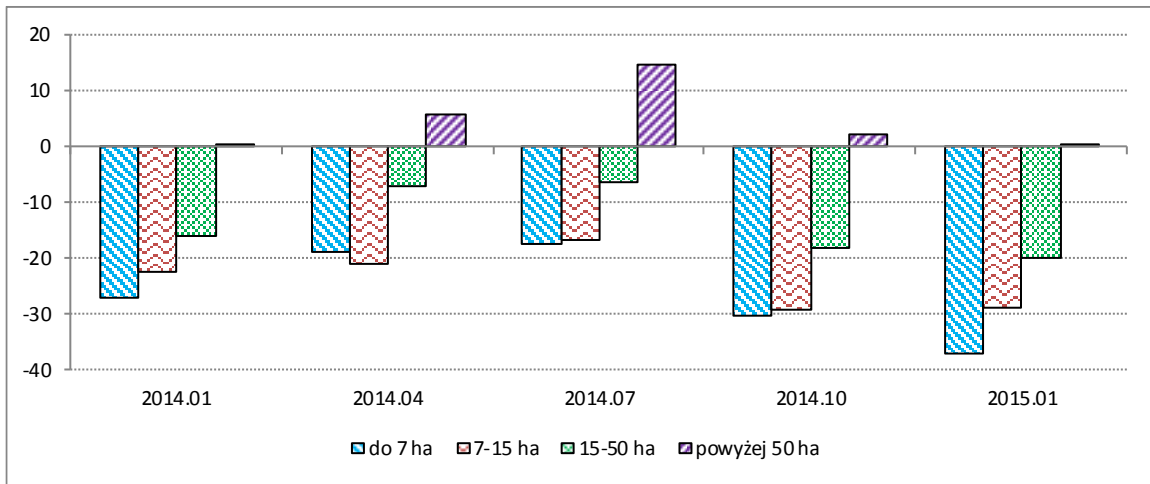

ZAKUPY NAWOZÓW MINERALNYCH

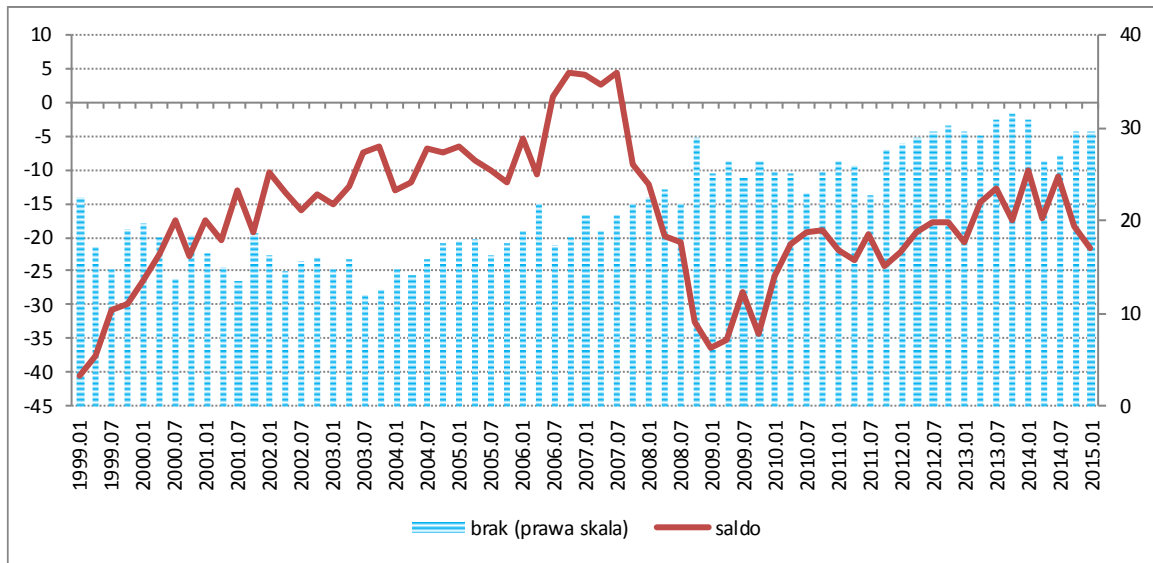

	2014.01	2014.04	2014.07	2014.10	2015.01
saldo	-13,0	-7,0	-3,7	-15,0	-17,3
wzrosły	13,3	17,1	18,6	14,4	11,4
bez zmian	60,4	58,8	59,1	56,2	60,0
zmały	26,3	24,1	22,3	29,4	28,7
brak	10,9	3,9	4,6	10,1	12,1

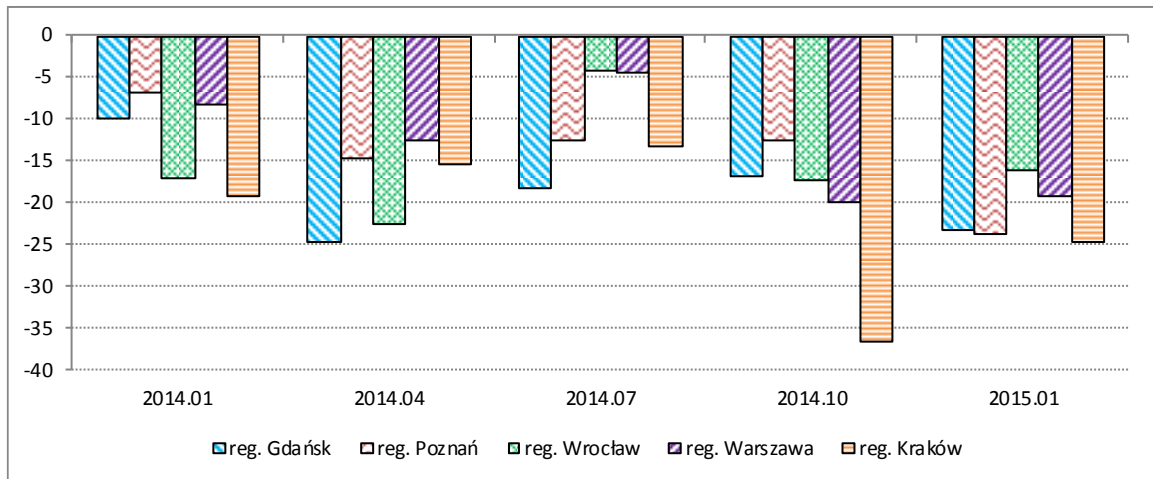

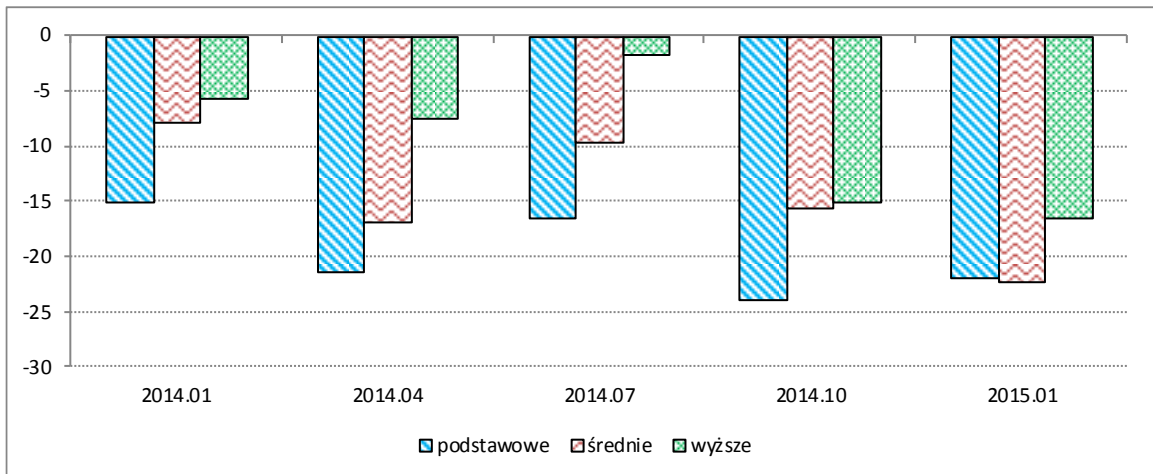
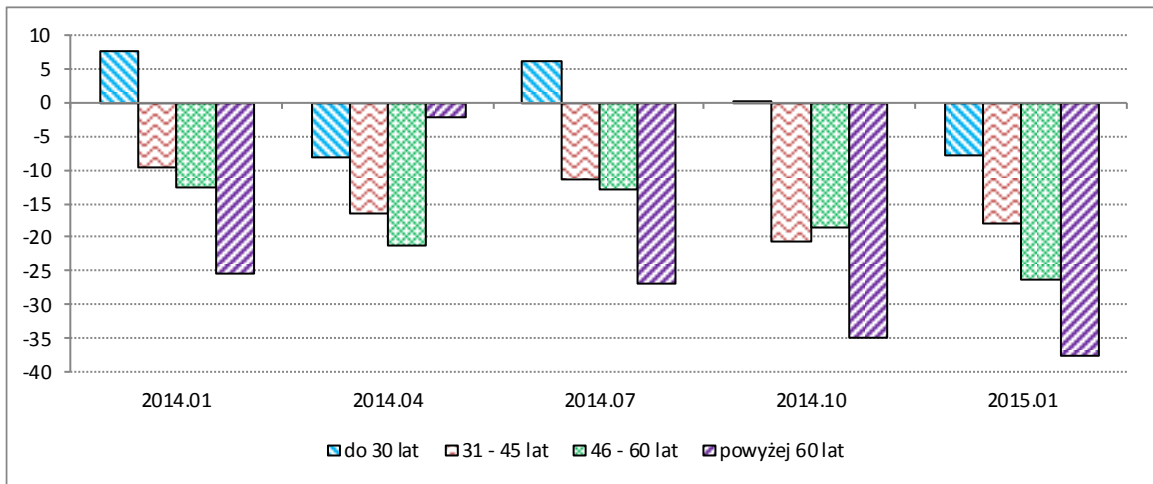
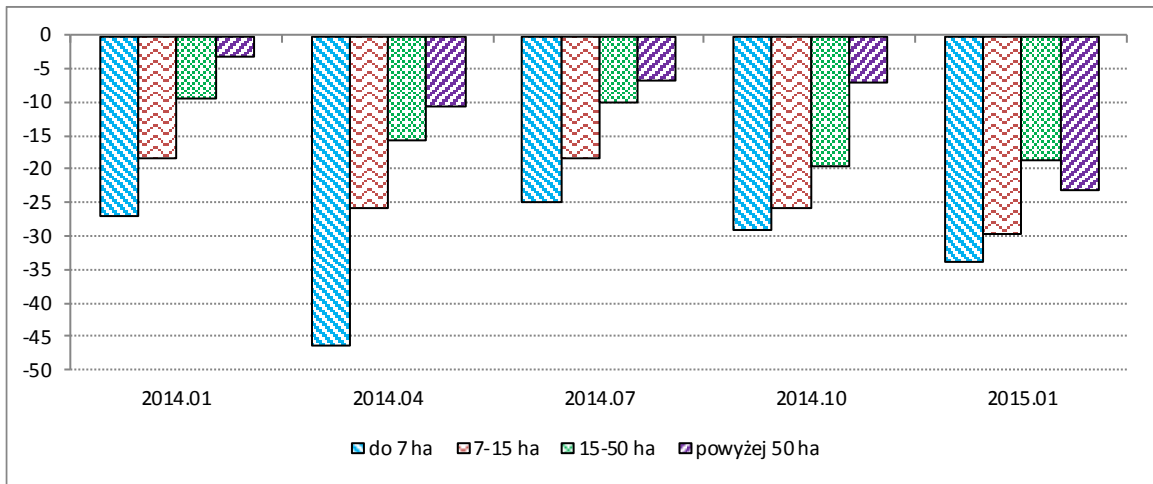

ZAKUPY PASZ TREŚCIWYCH

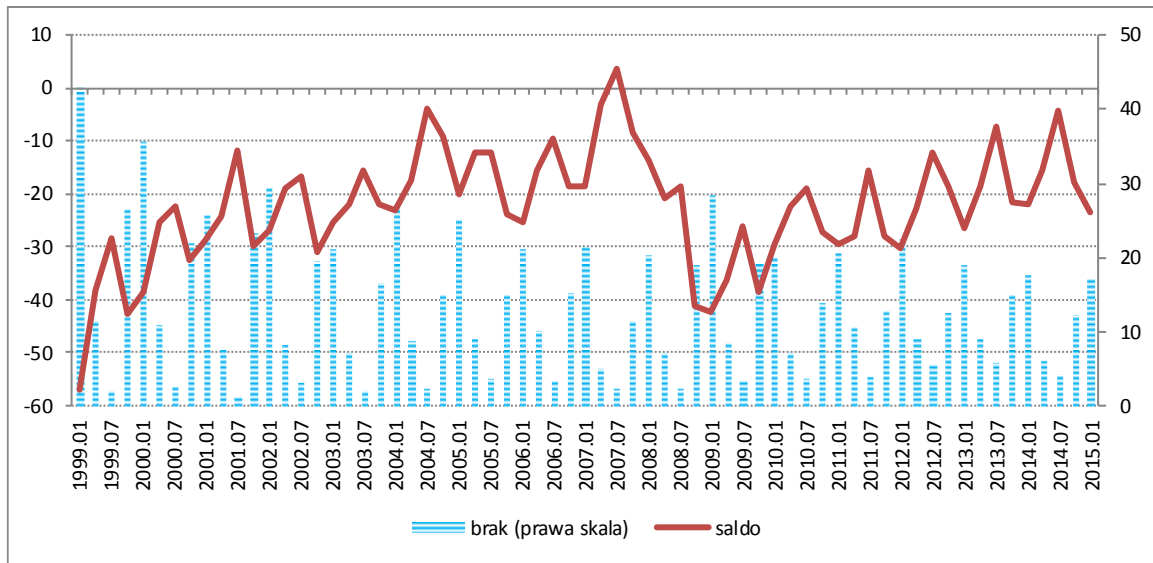

	2014.01	2014.04	2014.07	2014.10	2015.01
saldo	-10,1	-17,3	-11,1	-18,3	-21,5
wzrosły	13,7	12,6	15,0	10,5	9,5
bez zmian	62,5	57,5	58,9	60,7	59,6
zmały	23,8	29,9	26,1	28,8	31,0
brak	31,0	26,5	27,0	29,6	29,6

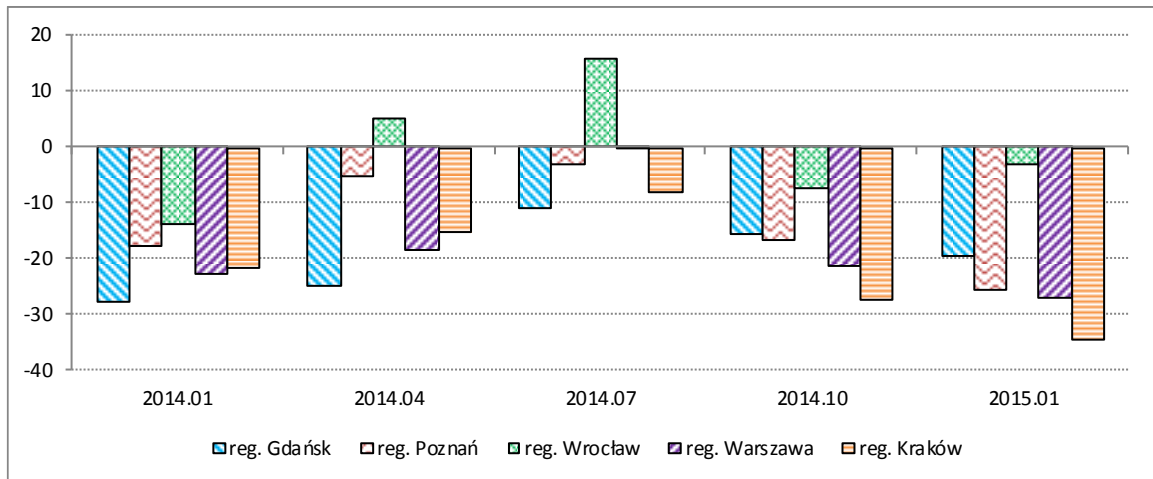

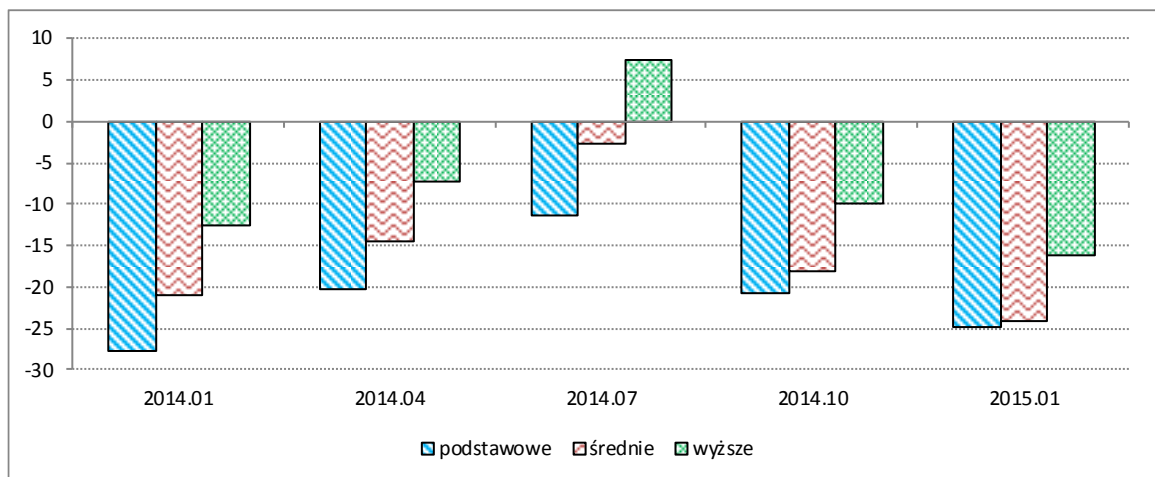
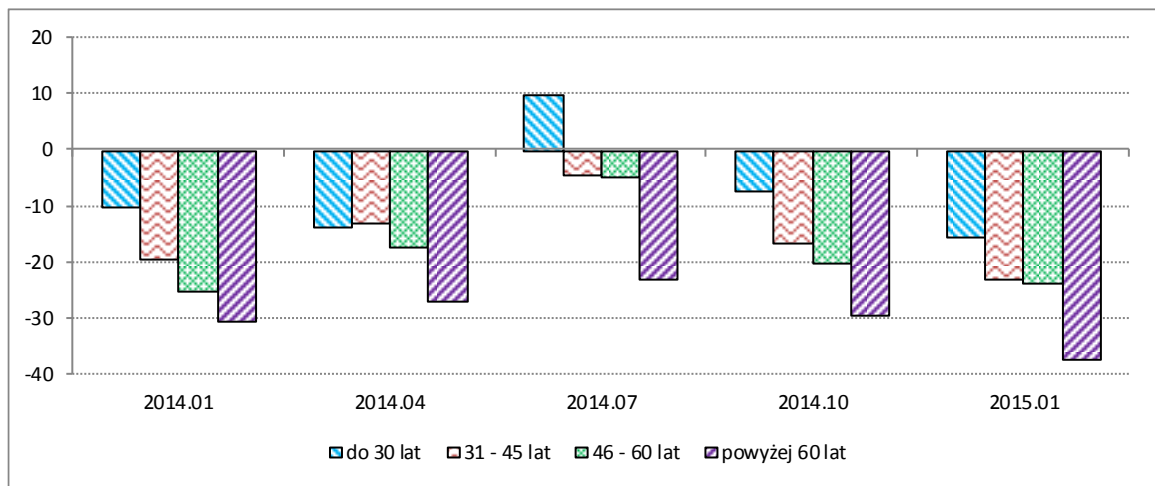
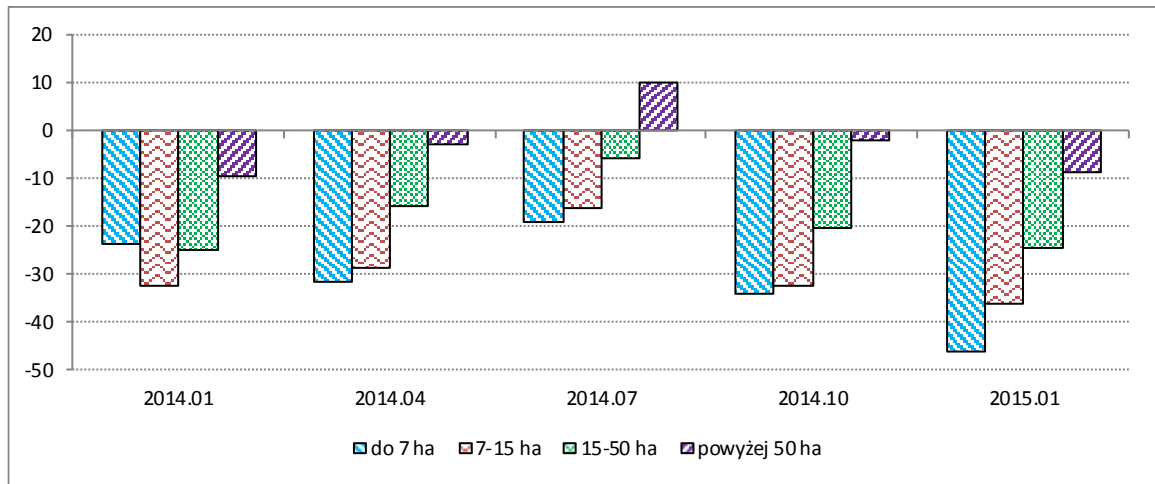

ZAKUPY ŚRODKÓW OCHRONY ROŚLIN

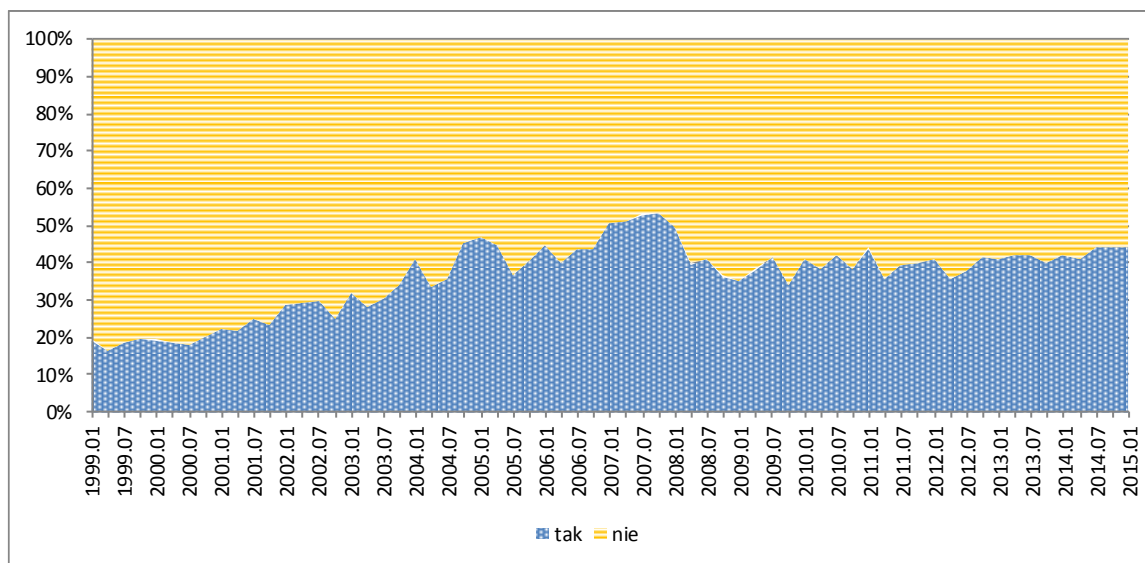

	2014.01	2014.04	2014.07	2014.10	2015.01
saldo	-21,8	-15,5	-4,2	-17,8	-23,3
wzrosły	9,5	13,7	19,8	13,1	9,1
bez zmian	59,3	57,1	56,2	56,0	58,5
zmały	31,3	29,2	24,0	30,9	32,4
brak	17,6	6,2	4,2	12,3	17,3

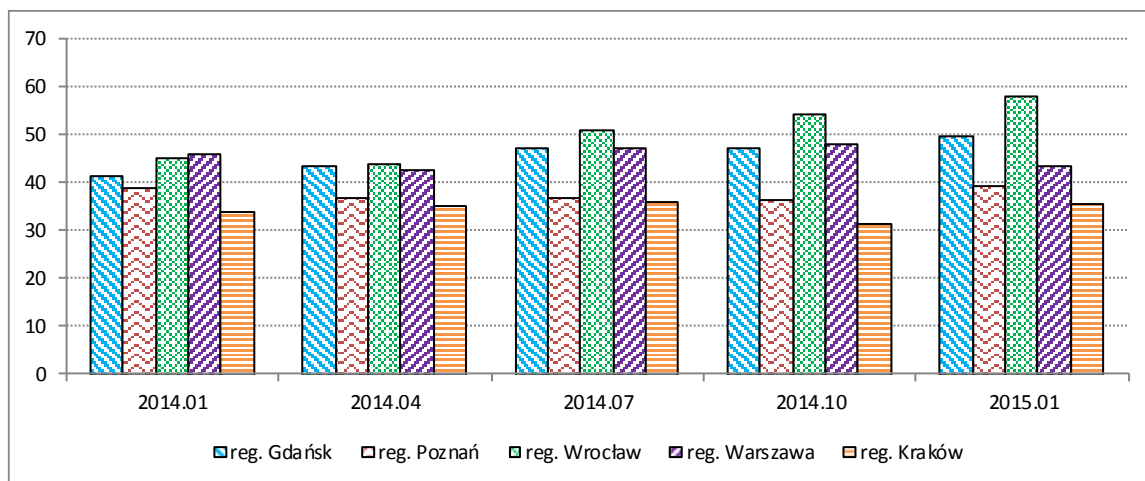

INWESTYCJE W MASZYNY I URZĄDZENIA

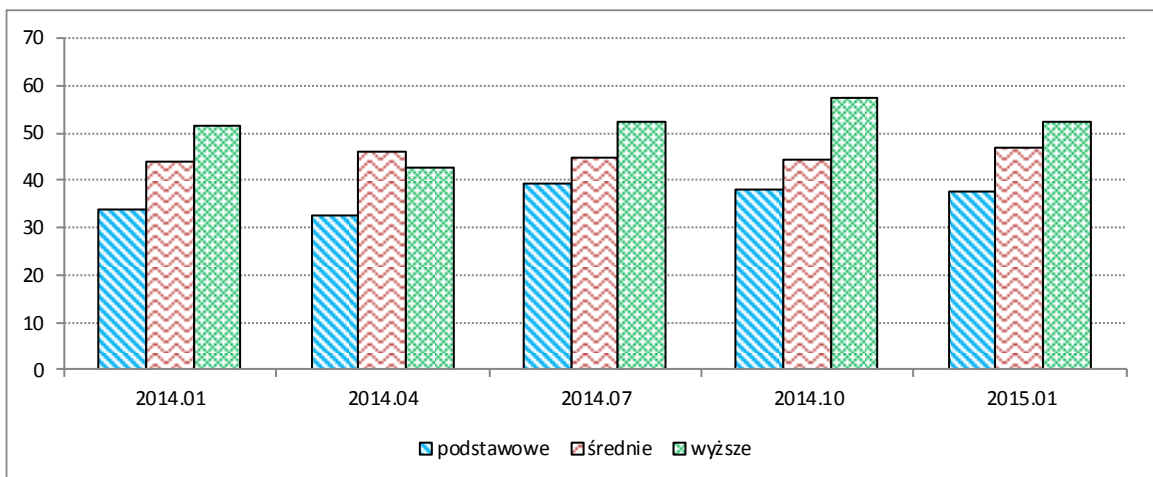
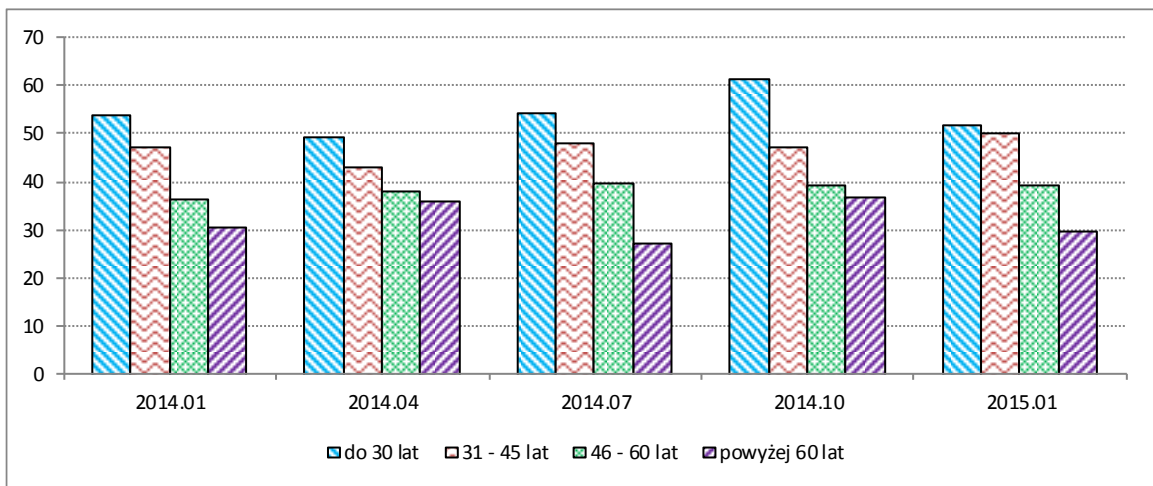
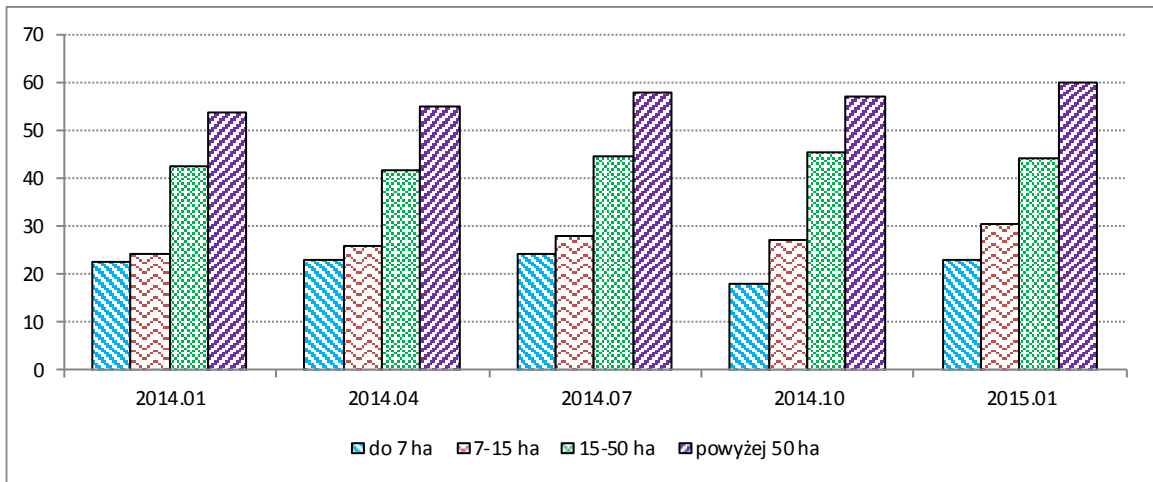

	2014.01	2014.04	2014.07	2014.10	2015.01
tak	42,1	41,2	44,2	44,5	44,6
nie	57,9	58,8	55,8	55,5	55,4

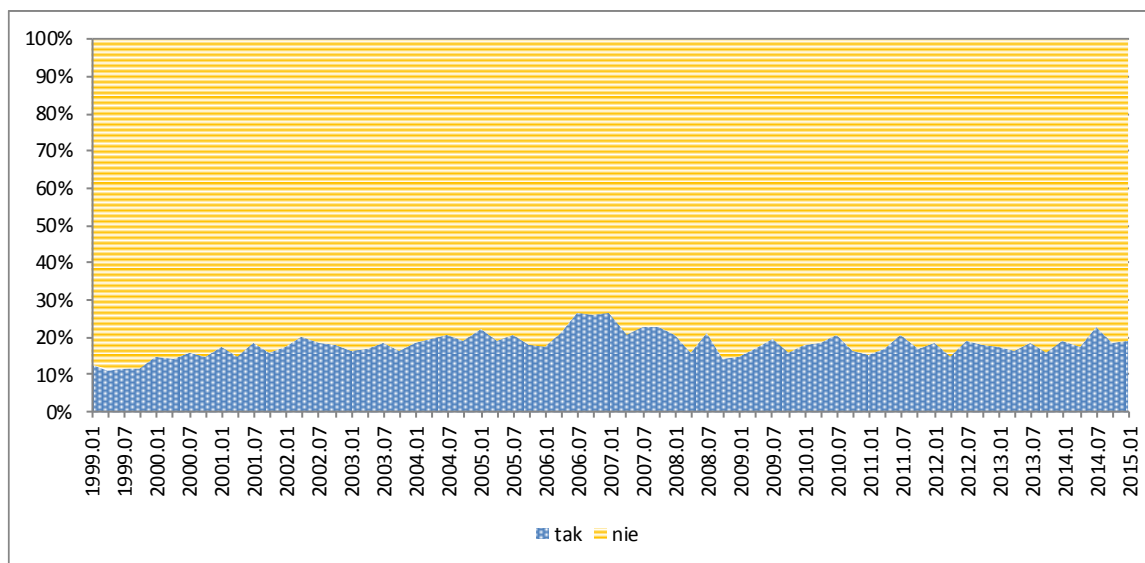
Uwaga: na poniższych rysunkach przedstawiono jedynie rozkład odpowiedzi pozytywnych („tak”)

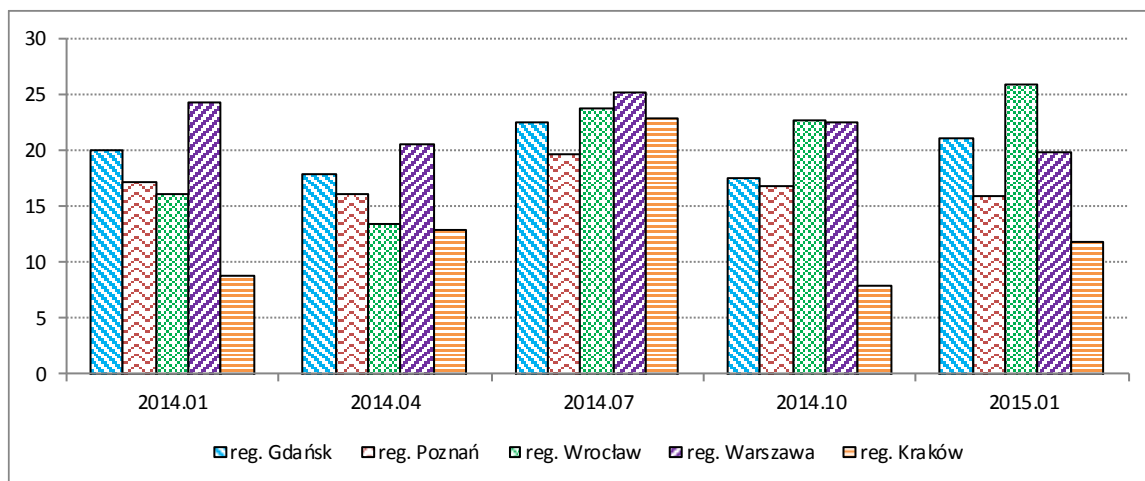

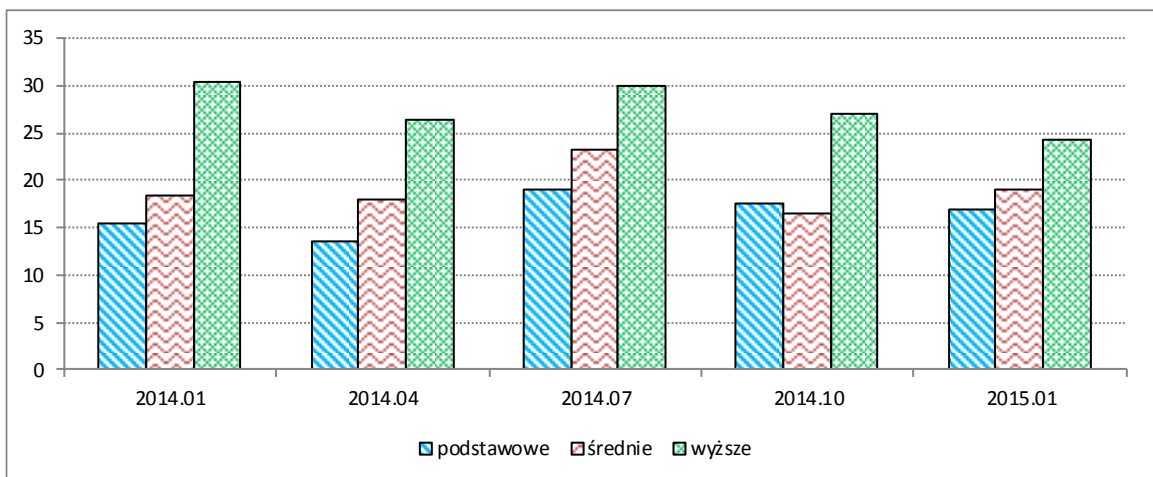
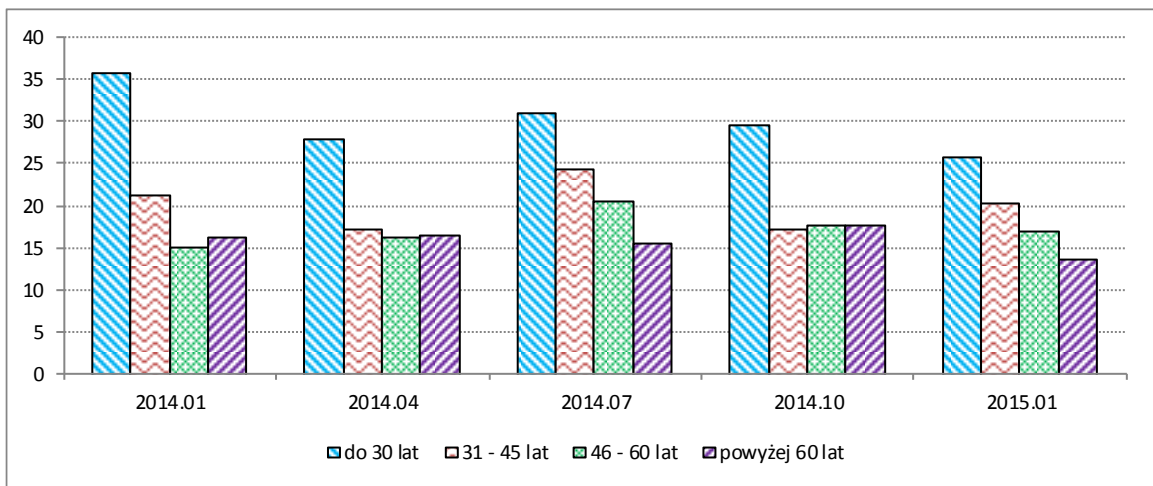
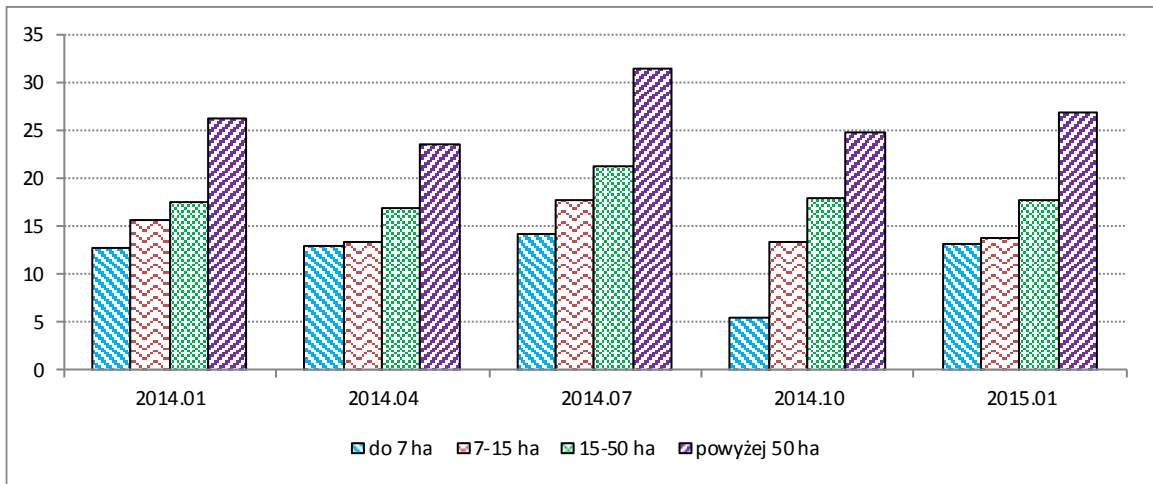
INWESTYCJE W BUDYNKI I BUDOWLE

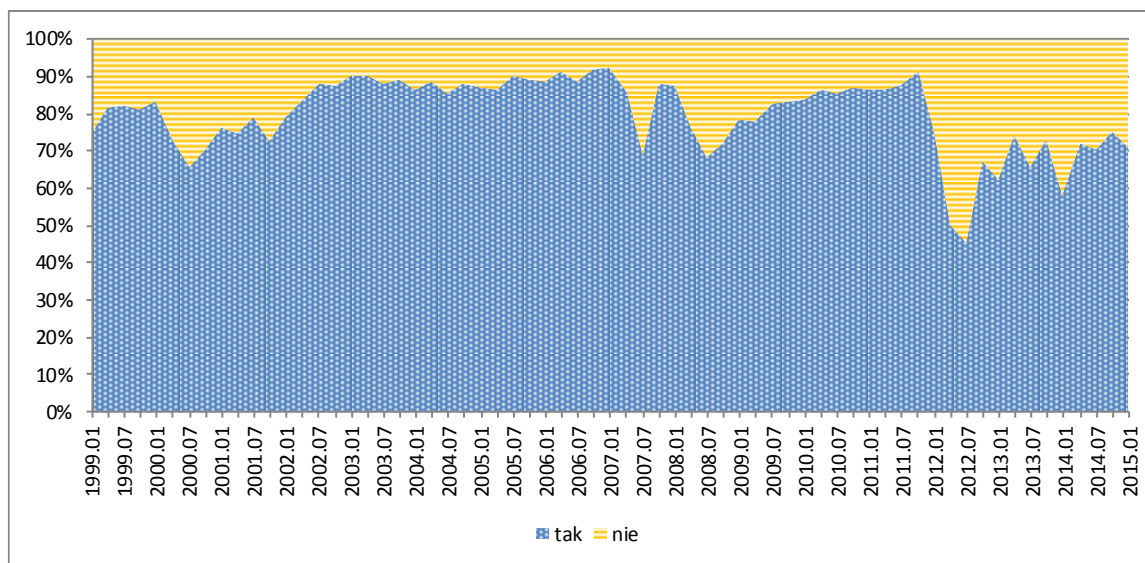
	2014.01	2014.04	2014.07	2014.10	2015.01
tak	19,3	17,6	22,9	18,5	19,0
nie	80,7	82,4	77,1	81,5	81,0

Uwaga: na poniższych rysunkach przedstawiono jedynie rozkład odpowiedzi pozytywnych („tak”)

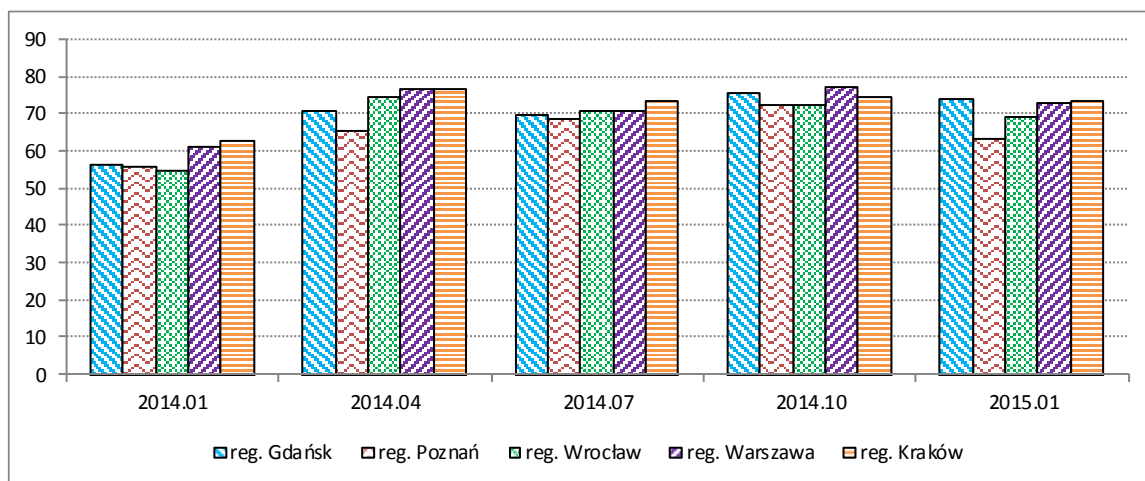

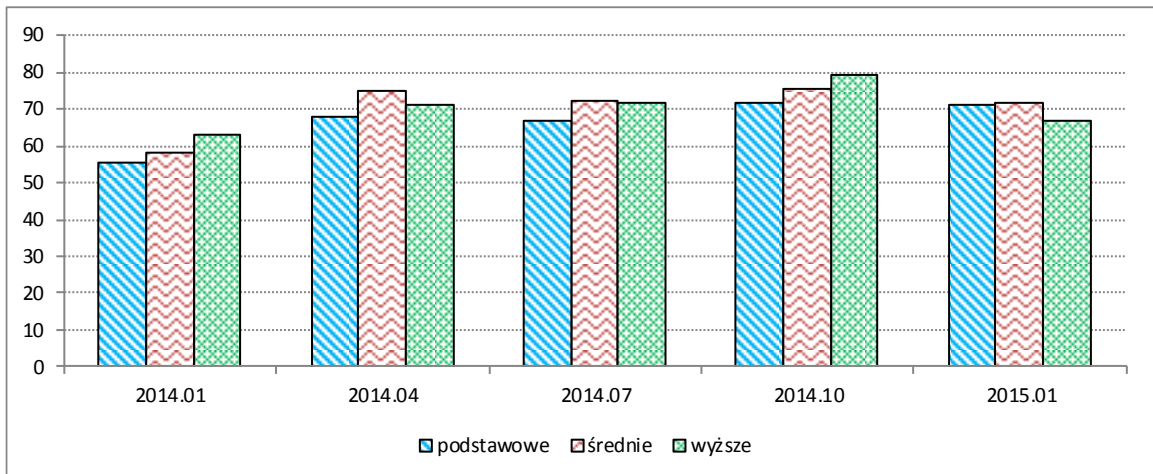
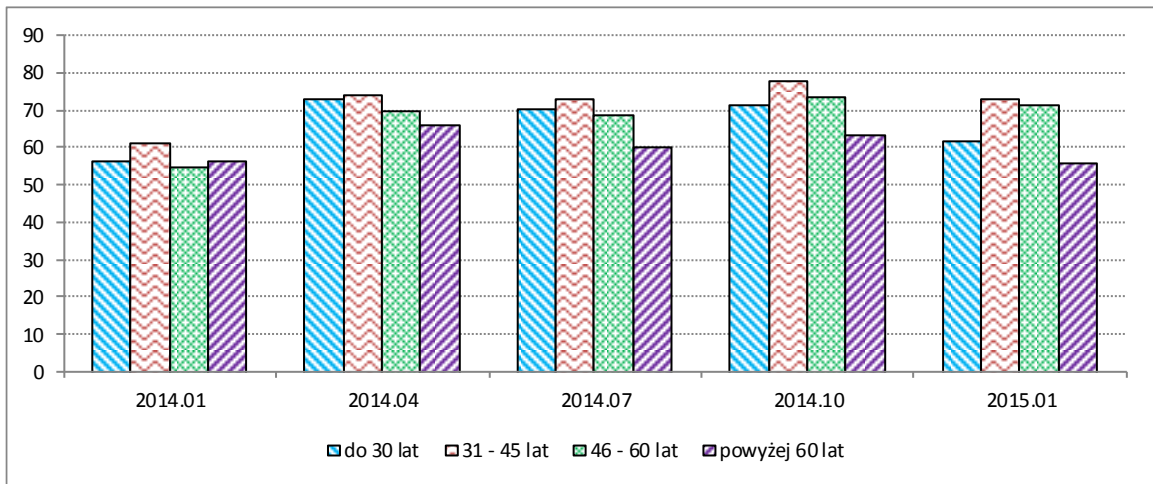
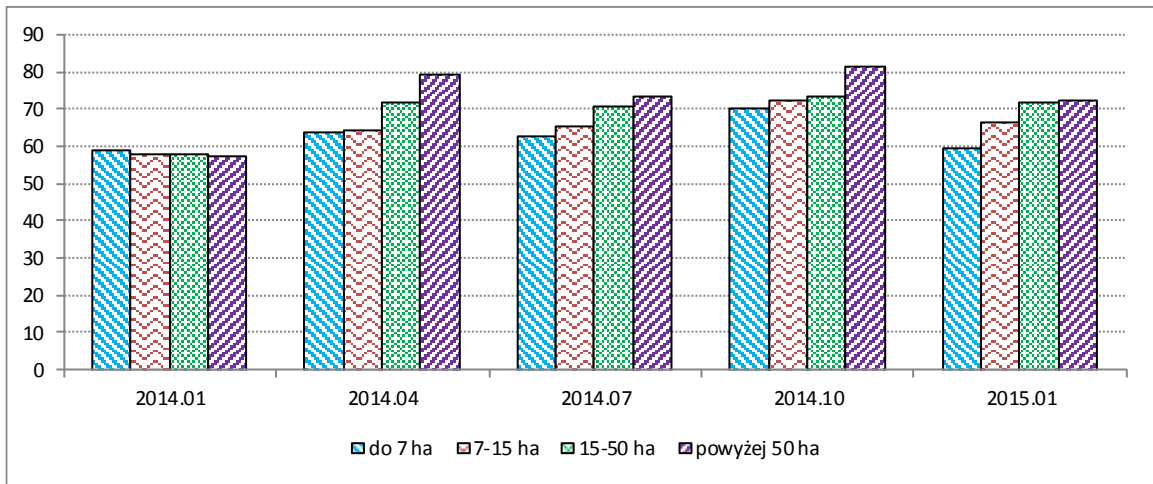
DOSTĘPNOŚĆ KREDYTÓW PREFERENCYJNYCH

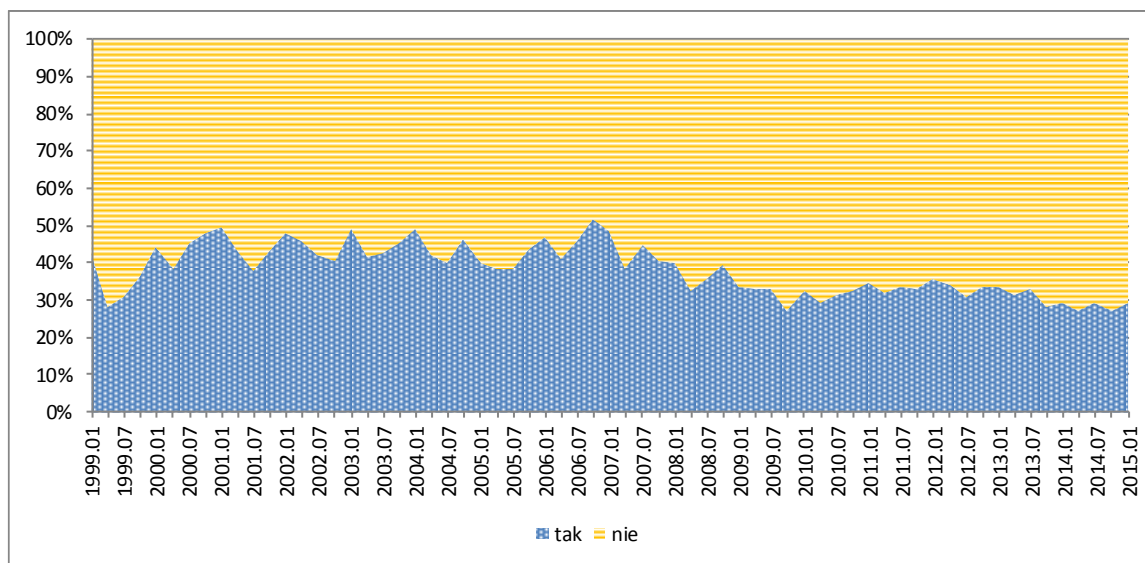
	2014.01	2014.04	2014.07	2014.10	2015.01
tak	58,0	72,0	70,5	75,2	70,9
nie	42,0	28,0	29,5	24,8	29,1

Uwaga: na poniższych rysunkach przedstawiono jedynie rozkład odpowiedzi pozytywnych („tak”)

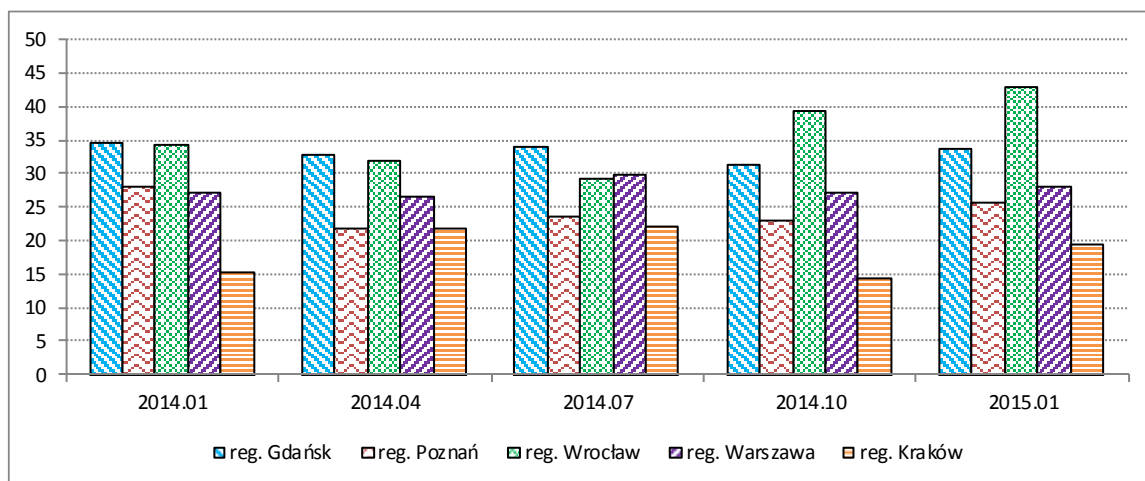

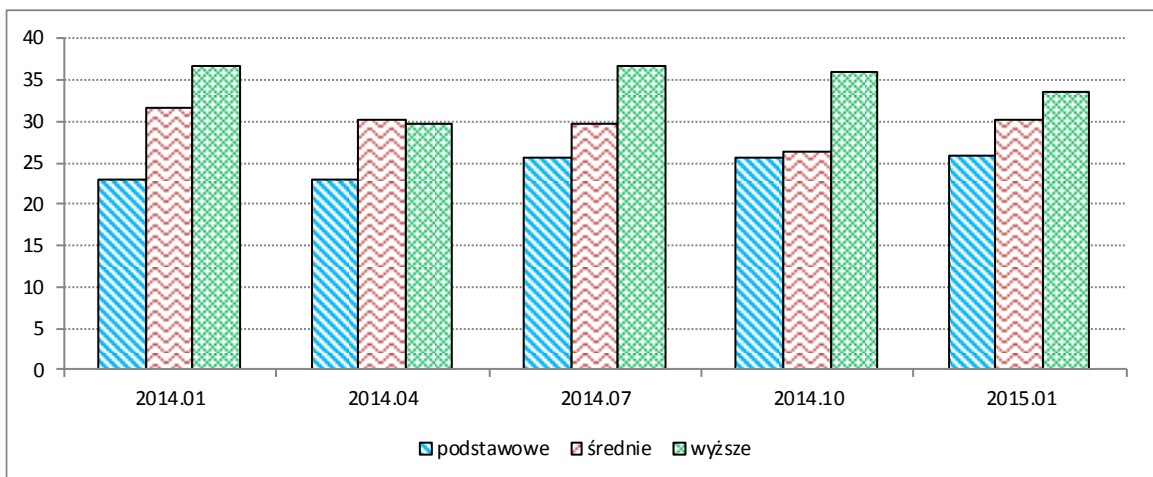
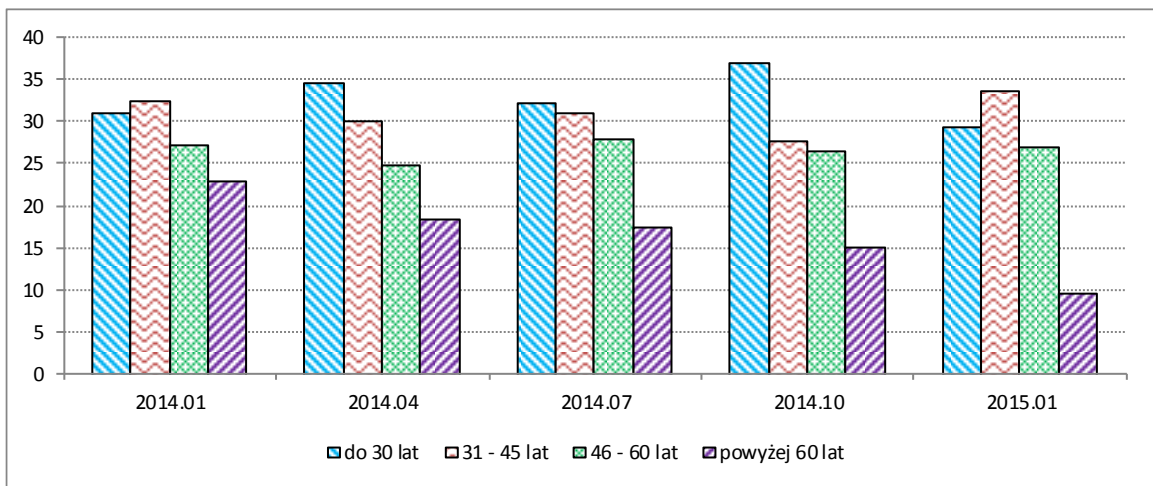
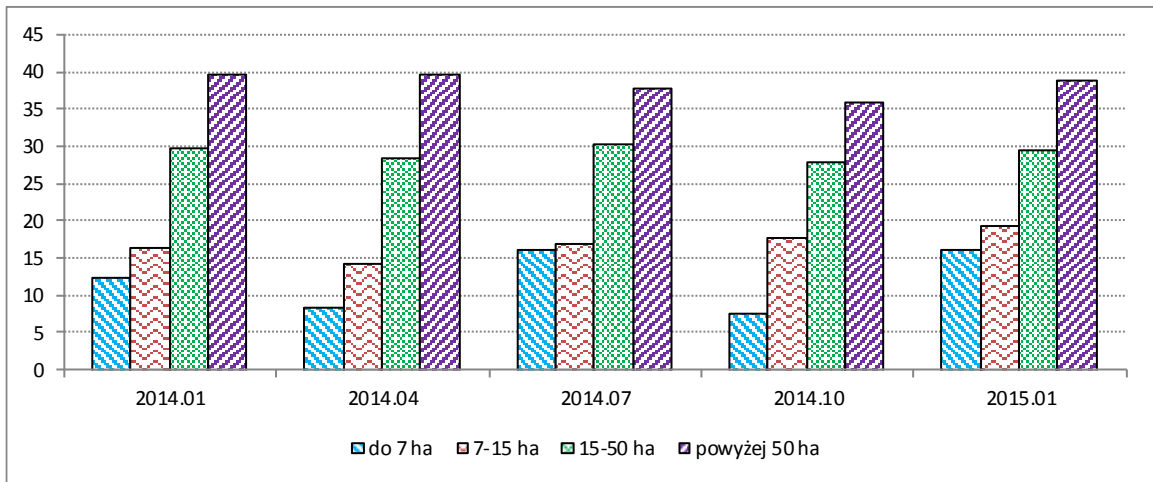
CZY ZAMIERZA STARAĆ SIĘ O KREDYT

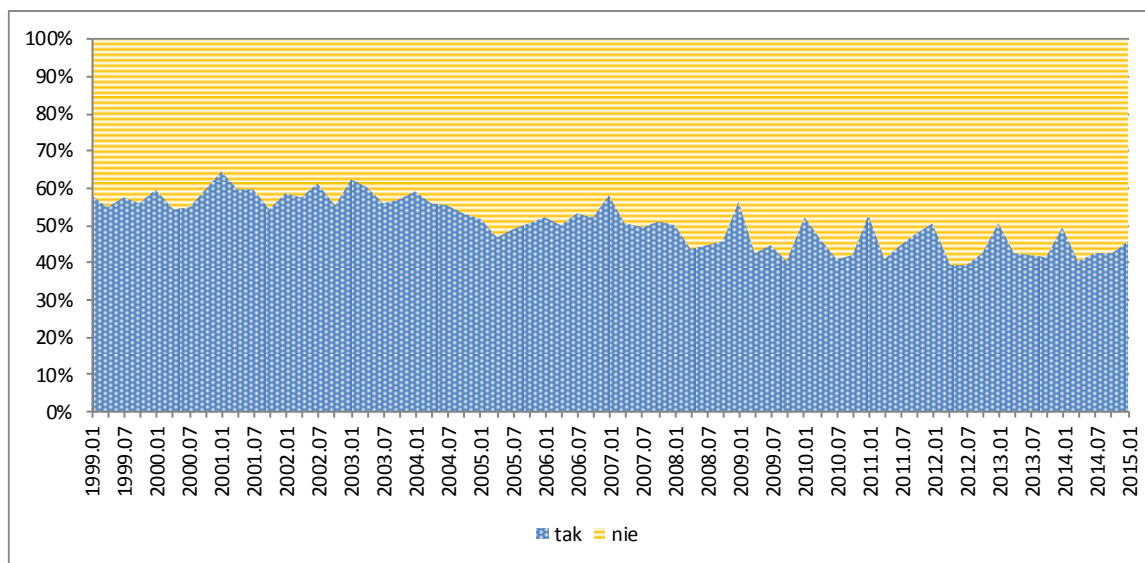
	2014.01	2014.04	2014.07	2014.10	2015.01
tak	29,6	27,7	29,3	27,6	29,3
nie	70,4	72,3	70,7	72,4	70,7

Uwaga: na poniższych rysunkach przedstawiono jedynie rozkład odpowiedzi pozytywnych („tak”)

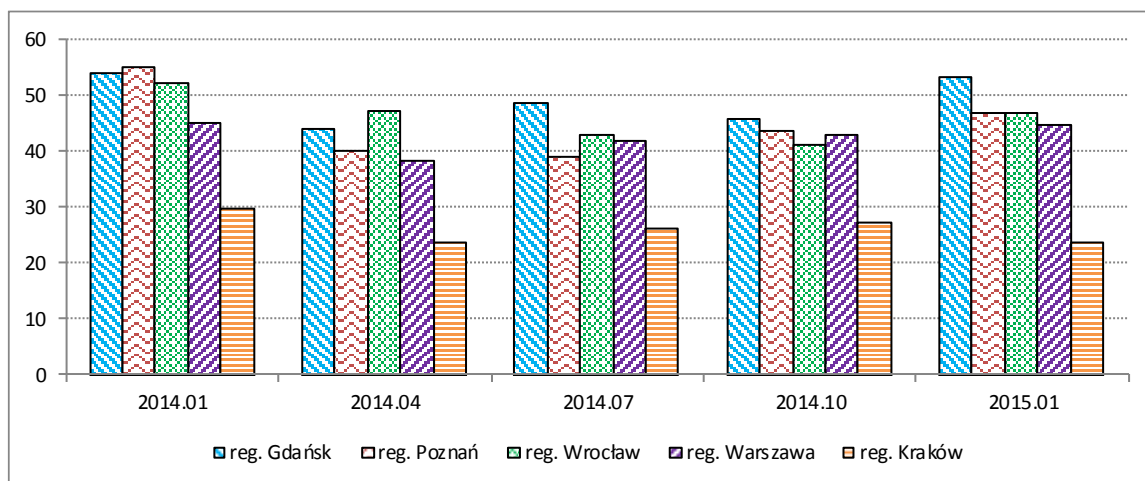

CZY WZIĄŁ KREDYT PREFERENCYJNY

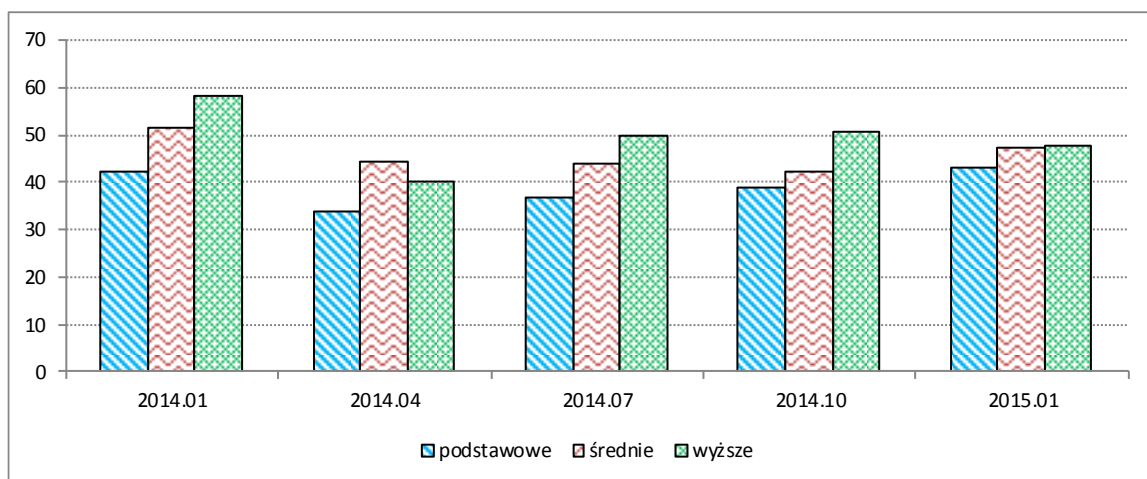
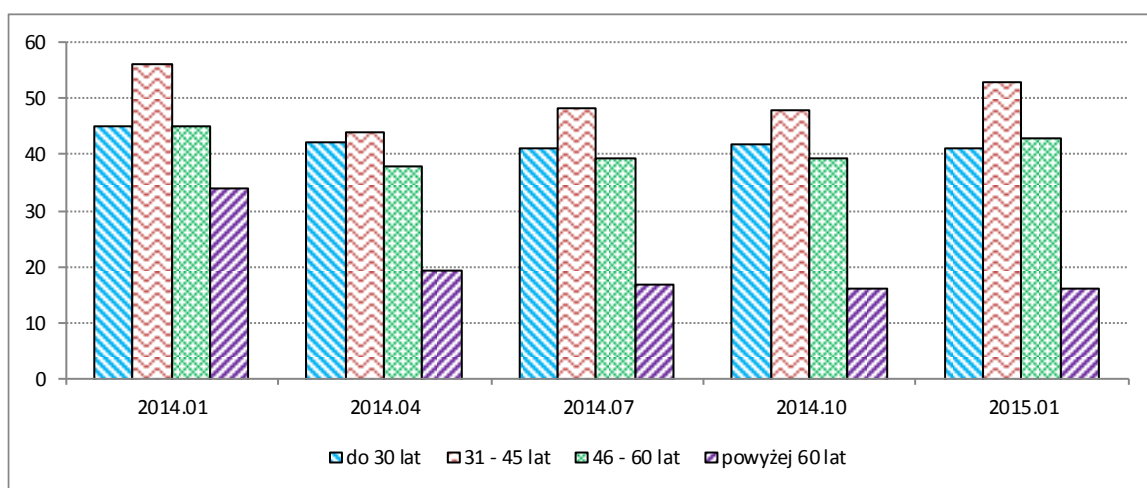
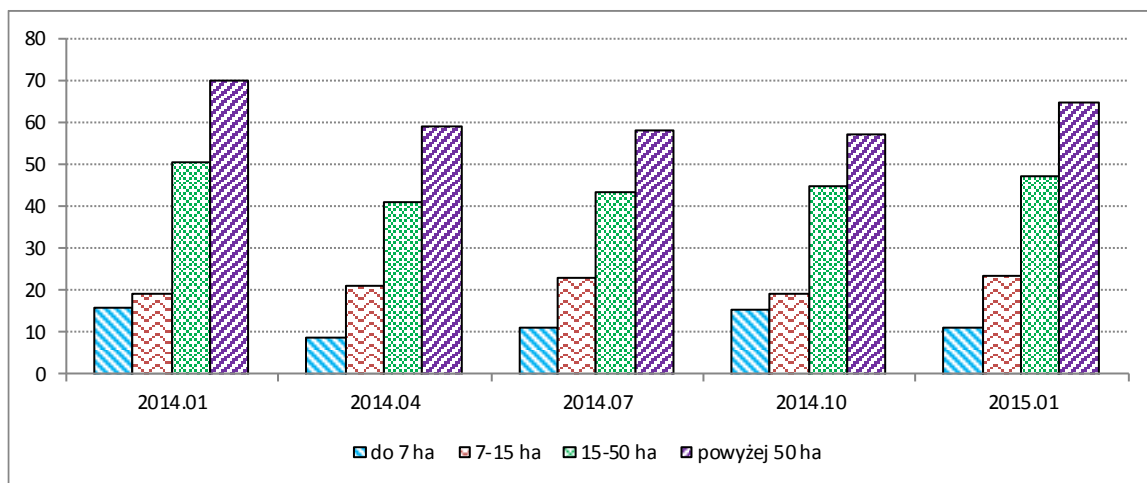

	2014.01	2014.04	2014.07	2014.10	2015.01
tak	49,6	40,4	42,5	42,7	46,0
nie	50,4	59,6	57,5	57,3	54,0

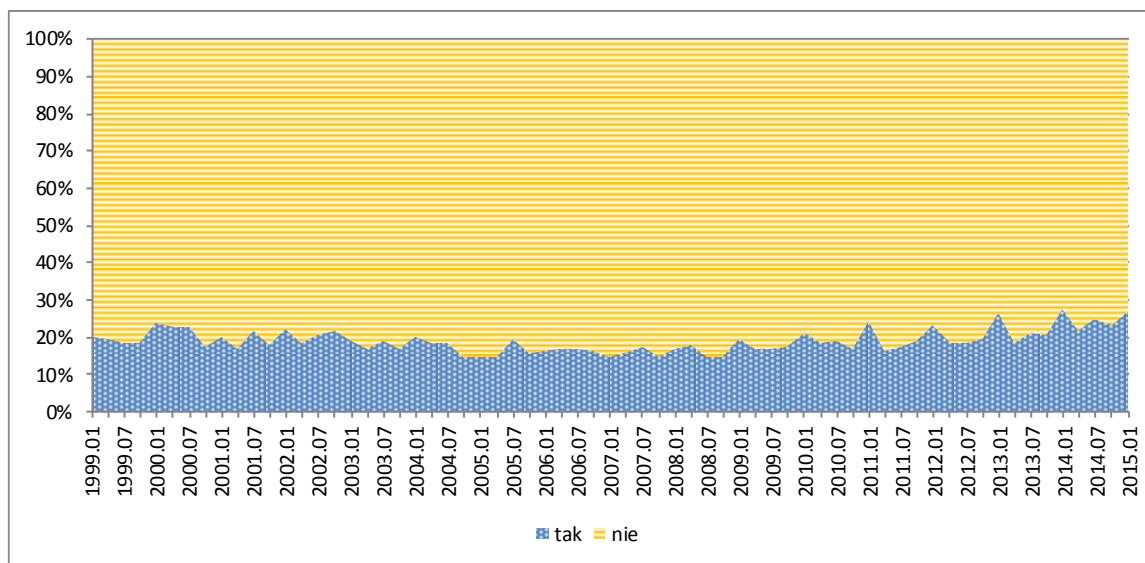
Uwaga: na poniższych rysunkach przedstawiono jedynie rozkład odpowiedzi pozytywnych („tak”)

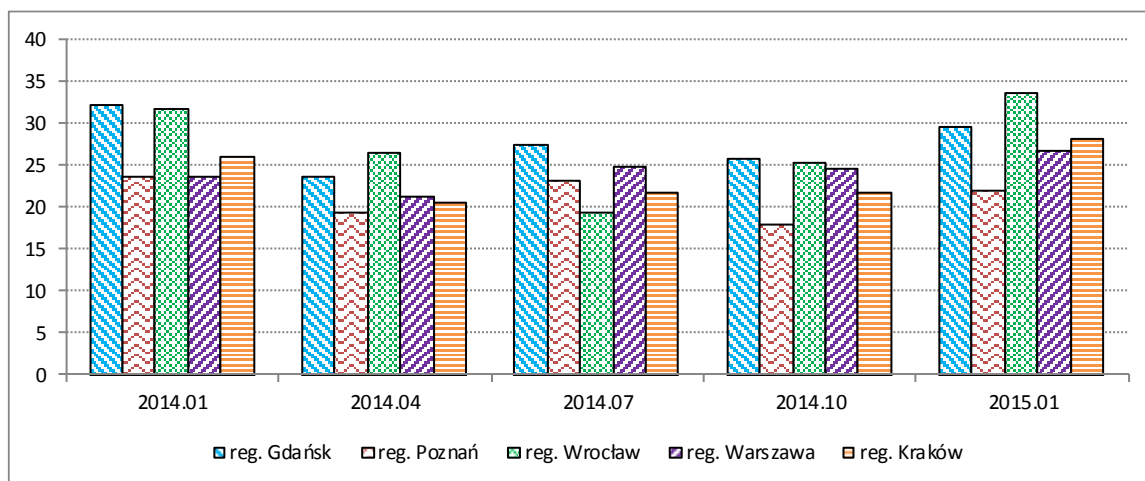

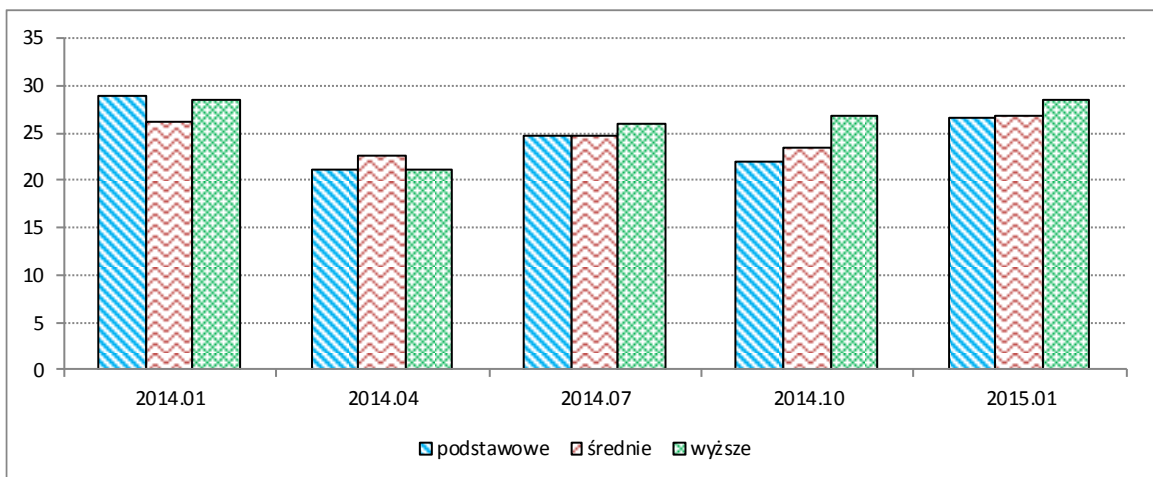
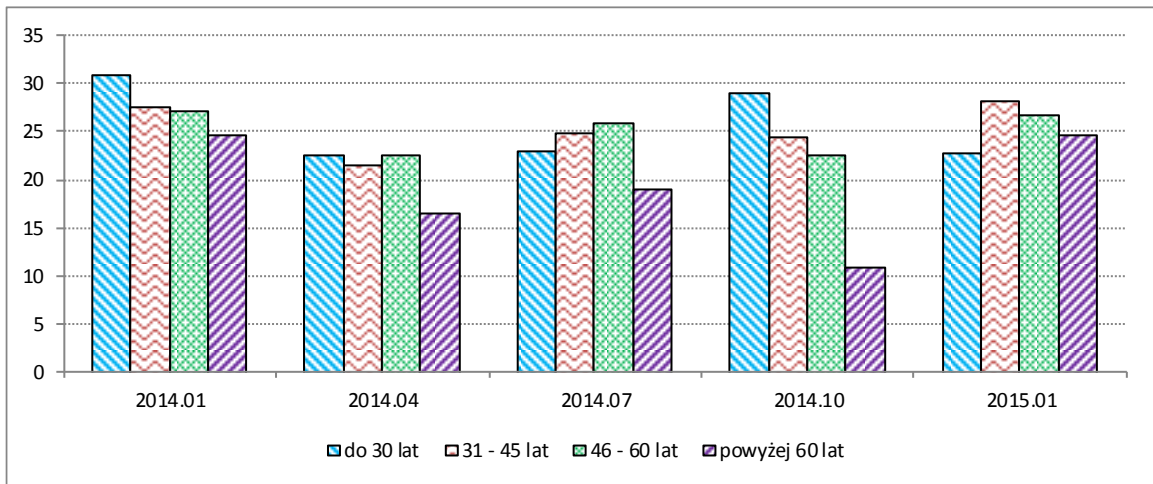
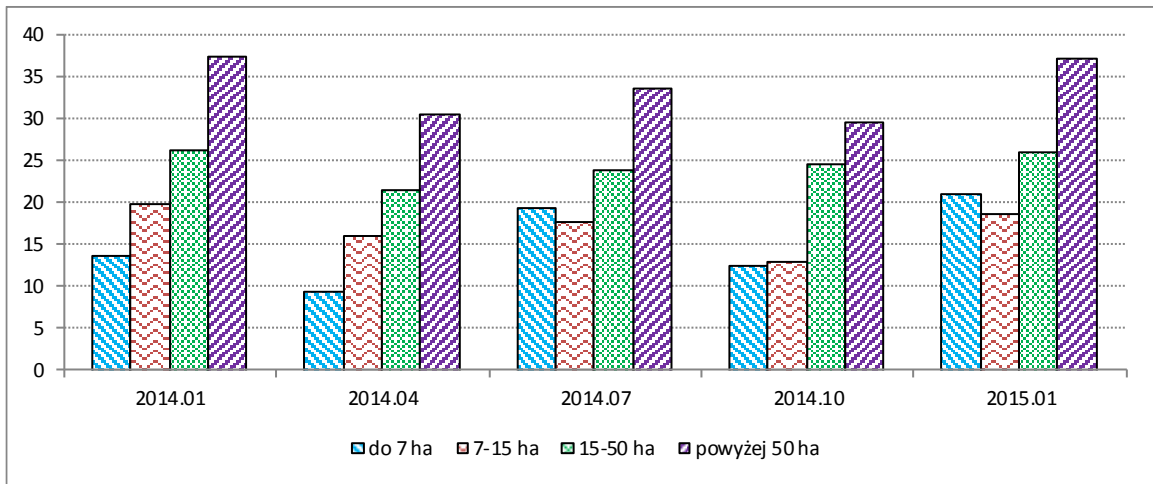
CZY WZIĄŁ KREDYT RYNKOWY

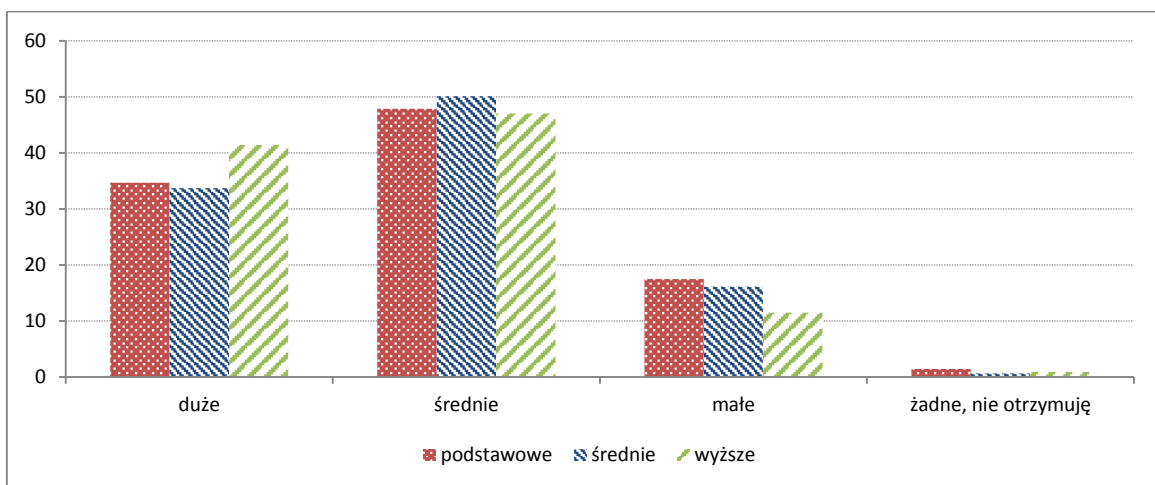
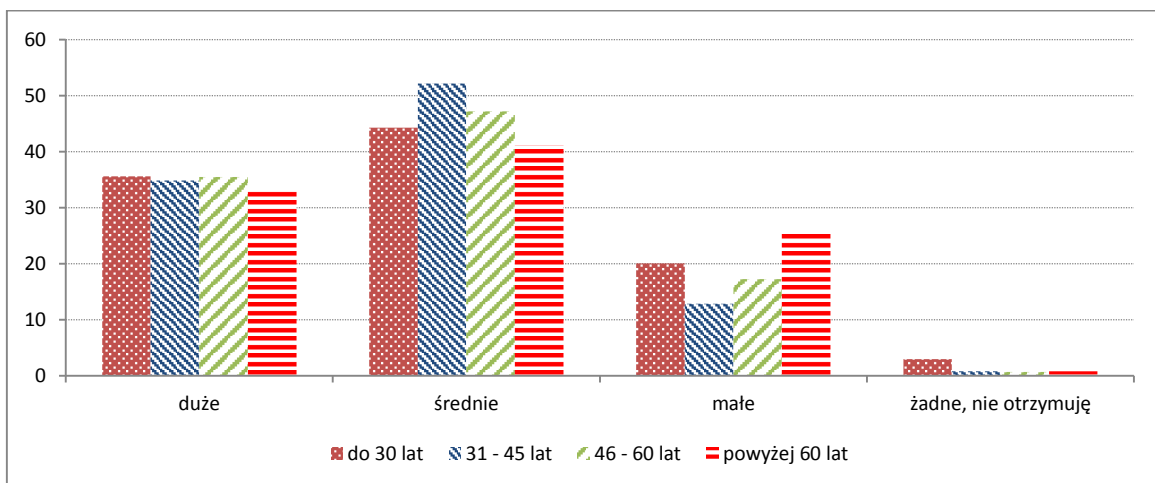
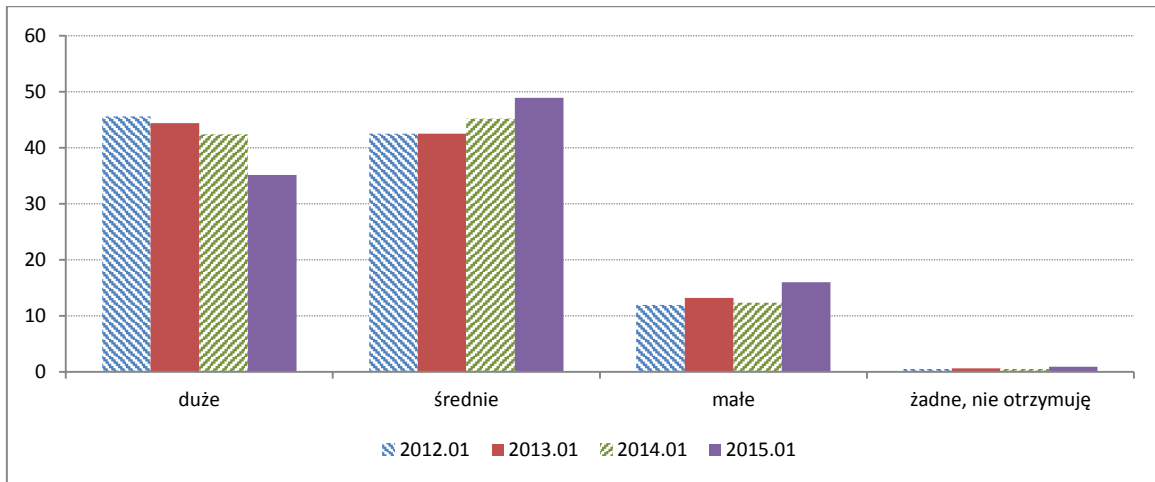
	2014.01	2014.04	2014.07	2014.10	2015.01
tak	27,6	22,0	24,9	23,4	27,0
nie	72,4	78,0	75,1	76,6	73,0

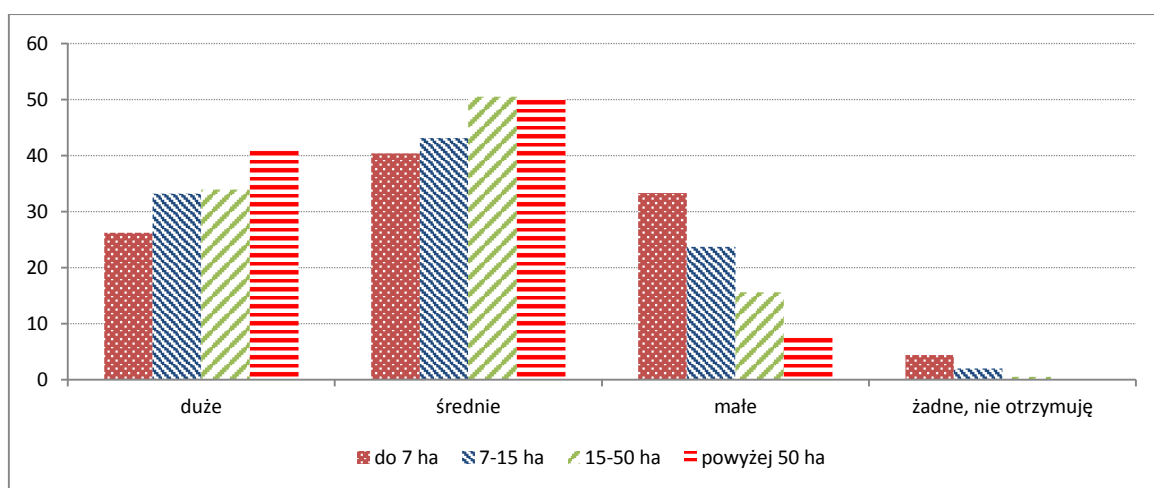
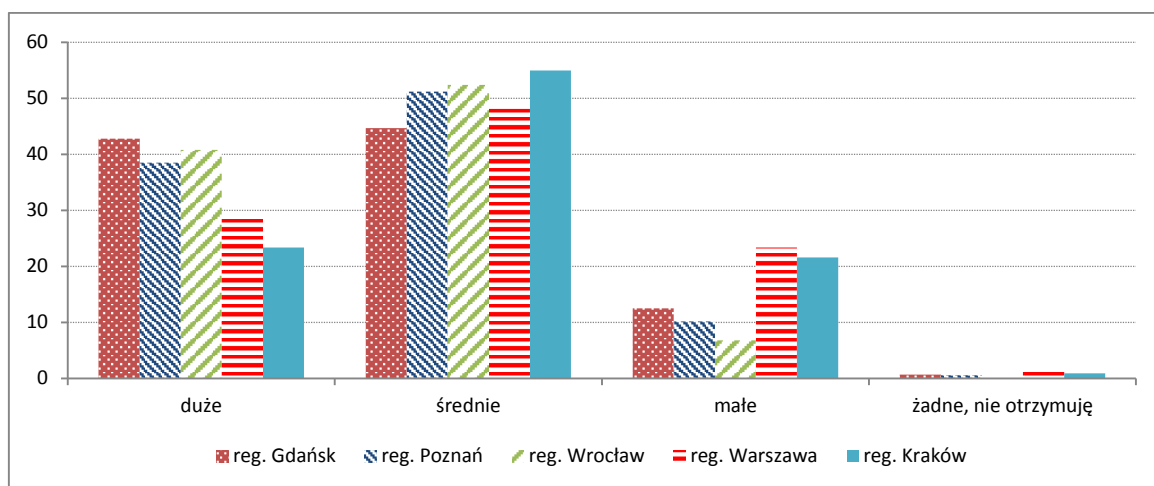
Uwaga: na poniższych rysunkach przedstawiono jedynie rozkład odpowiedzi pozytywnych („tak”)

JAKIE ZNACZENIE MIAŁY DOPŁATY UE W STOSUNKU DO UZYSKANYCH PRZYCHODÓW

4. Koniunktura w rolnictwie w 2014 r.

Koniunktura w polskim rolnictwie w 2014 r. zmieniała się pod wpływem niekorzystnie oddziałujących czynników zewnętrznych, które odwróciły trwającą od IV kwartału 2012 r. tendencję wzrostową. Na początku roku ten wpływ był jeszcze niewyraźny; w styczniowym badaniu ogólny wskaźnik koniunktury obniżył się o 2,8 pkt., z poziomu -1,9 pkt. (w październiku 2013 r.) do -4,7 pkt., a zatem pogorszenie koniunktury nie było większe niż zwykle o tej porze roku. Wraz z wiosennym ożywieniem w przyrodzie nastąpił wzrost wskaźnika koniunktury, lecz zaledwie o 0,2 pkt., do wysokości -4,5 pkt. (w kwietniu 2014 r.). Zazwyczaj w drugim kwartale koniunktura rolna się poprawia, co wyraża się kilkupunktowym wzrostem wskaźnika. W 2014 r. o tym czasie na wynikach gospodarki rolnej zaważyła sytuacja polityczna za wschodnią granicą Polski. Latem koniunktura uległa wprawdzie poprawie – w III kwartale wskaźnik zwiększył się o 5,4 pkt. do poziomu 0,9 pkt. – ale wobec bardzo sprzyjających zbiorom warunków pogodowych oczekiwano większej poprawy. W październiku 2014 r. wskaźnik koniunktury stracił, co nadrobił w III kwartale. Ponadprzeciętny spadek wartości wskaźnika jesienią był skutkiem silnego już wówczas oddziaływania czynników cyklicznych.

Sezonowy rytm zmian wskaźnika koniunktury w rolnictwie wynika z rozkładu przychodów pieniężnych gospodarstw rolnych i ich wydatków na produkcję rolną w ciągu roku. Zazwyczaj ich cieniem posuwa się wskaźnik zaufania. W 2014 r. ten rytm został zaburzony przez załamanie się nastrojów rolników. Wskaźnik zaufania zmniejszył się z poziomu 4,5 pkt. w styczniu do -1,8 pkt. w październiku. Jedynie w lipcu wzrósł, ale mniej niż zazwyczaj, bowiem ledwie o 0,7 pkt. Nastroje są bardziej podatne na wpływ czynników pozaekonomicznych niż „twarde” wskaźniki ekonomiczne takie jak np. przychody. Pogorszenie się koniunktury rolnej w minionym roku jest w przeważającej mierze skutkiem osłabienia się nastrojów w gospodarstwach rolnych.

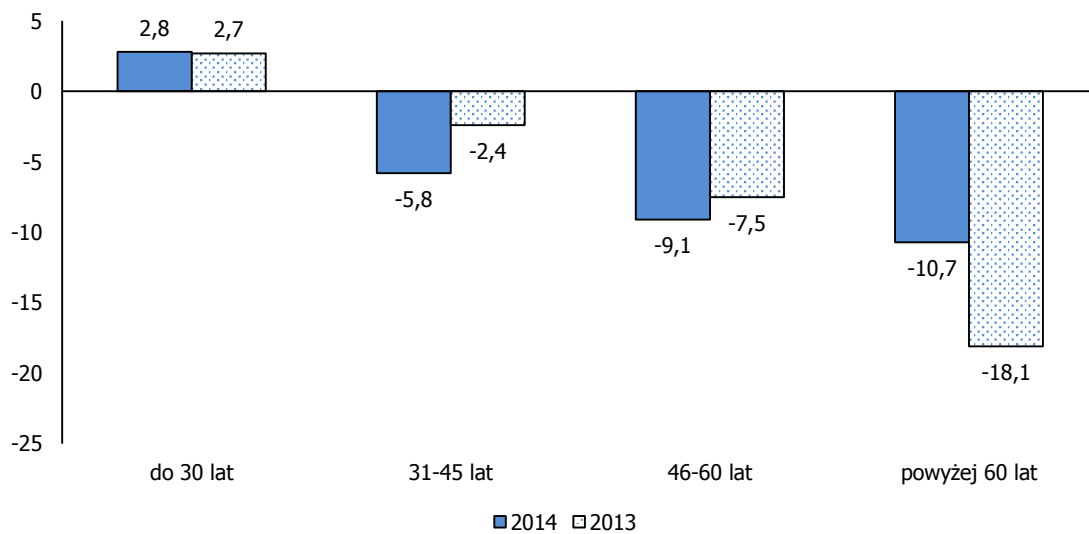
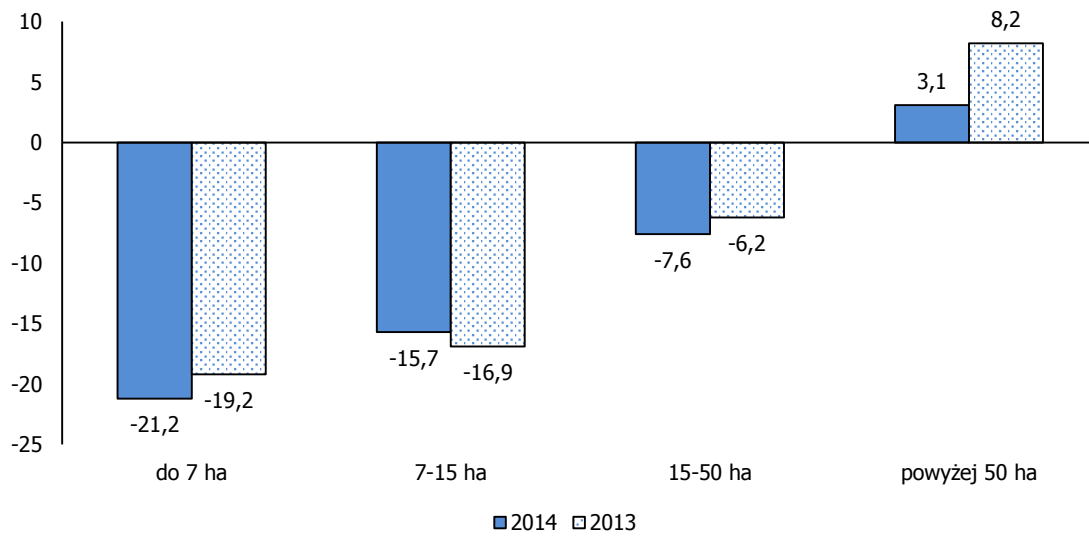
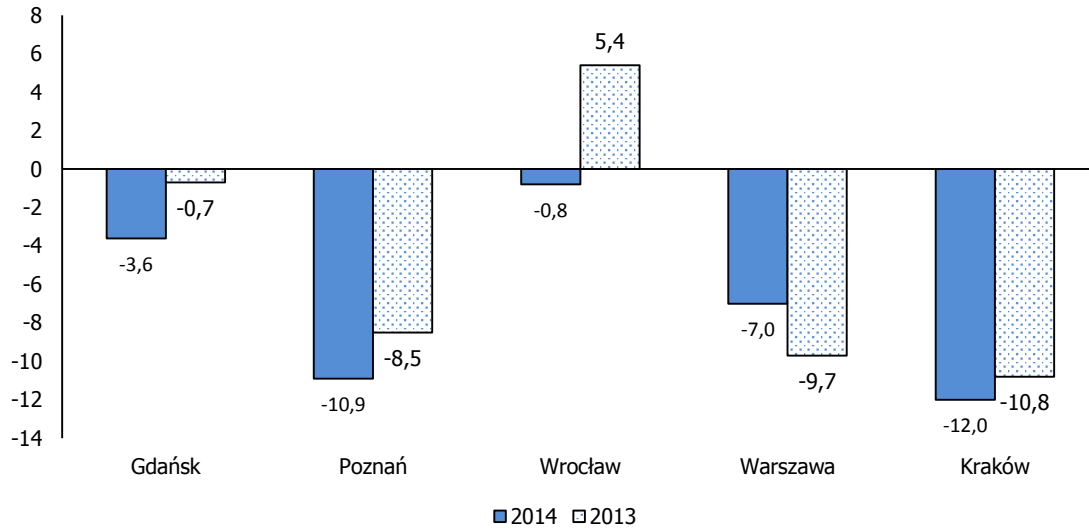
Badanie zróżnicowania koniunktury w zależności od wybranych cech gospodarstwa rolnego potwierdza dotychczasowe spostrzeżenia. Im większe gospodarstwo, im młodszy nim kierujący i wyżej wykształcony, tym lepiej sobie ono radzi w zmiennej koniunkturze. Bardziej efektywne są również gospodarstwa położone w makroregionach południowo-zachodnim i północnym. Szczegółowe wyniki przedstawione są na poniższych rysunkach. Pokazują one przeciętne w 2014 r. wartości wskaźnika koniunktury w badanych przekrojach gospodarstw domowych. Zwróćmy uwagę, iż poza grupami gospodarstw:

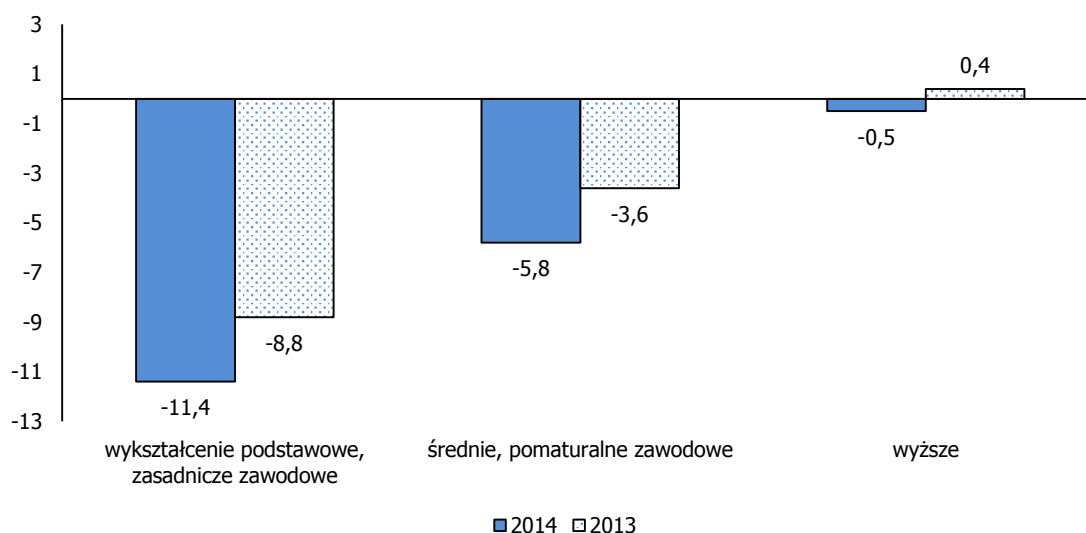
- położonych w makroregionie środkowowschodnim,
- o powierzchni 7-15 ha,
- prowadzonych przez osoby najmłodsze (do 30 lat) i najstarsze (powyżej 60 lat)

dla wszystkich pozostałych zanotowano wskaźnik koniunktury niższy niż w 2013 r.

W tych niesprzyjających okolicznościach, pomimo trudności z realizacją przychodów, gospodarstwom rolnym udaje się zmniejszać zadłużenie. Jest to możliwe poprzez redukcję oszczędności; saldo oszczędności obniżyło się z poziomu -14,4 pkt. w październiku 2013 r. do -24,7 pkt. w październiku 2014 r. Rolnicy spodziewają się jednak pogorszenia ich sytuacji finansowej.

Ze zmianami koniunktury wiązały się zmiany w wydatkach gospodarstw rolnych. Były one zróżnicowane. Pogorszeniu koniunktury towarzyszył spadek zakupów pasz treściwych i inwestycji w obiekty infrastruktury rolniczej. Wzrosły natomiast, nieznacznie, zakupy nawozów mineralnych i środków ochrony roślin; zwiększył się (o ok. 2 pkt. proc.) odsetek gospodarstw rolnych podejmujących inwestycje w maszyny i urządzenia rolnicze.

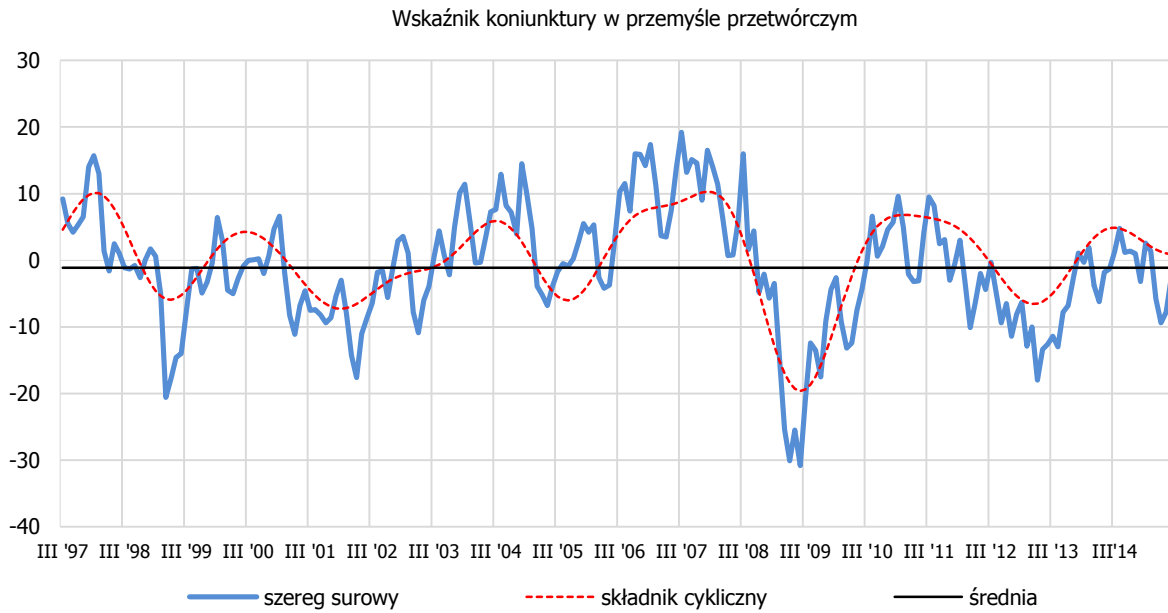
Zmiany w wydatkach, w powiązaniu z pesymistycznymi oczekiwaniami rolników co do ich sytuacji finansowej, pociągnęły za sobą obniżenie się skłonności do zaciągania kredytów. Odsetek gospodarstw rolnych kredytujących się bądź zamierzających wziąć kredyt zmniejszył się o kilka punktów procentowych. Towarzyszył temu wzrost dostępności kredytów udzielanych na warunkach preferencyjnych (odsetek gospodarstw wskazujących na poprawę dostępności zwiększył się z 58 % do 75,2 %).

Podsumowując, rok 2014 przyniósł wyraźne pogorszenie koniunktury w polskim rolnictwie, którego przyczynę upatrujemy w napiętej sytuacji politycznej za wschodnią granicą. Wyniki za I kwartał 2015 r. wskazują, iż dekonunktura postępuje i trudno się spodziewać, by nadchodząca wiosna, która zwykle przynosi ożywienie w rolnictwie, mogła tę tendencję zatrzymać.

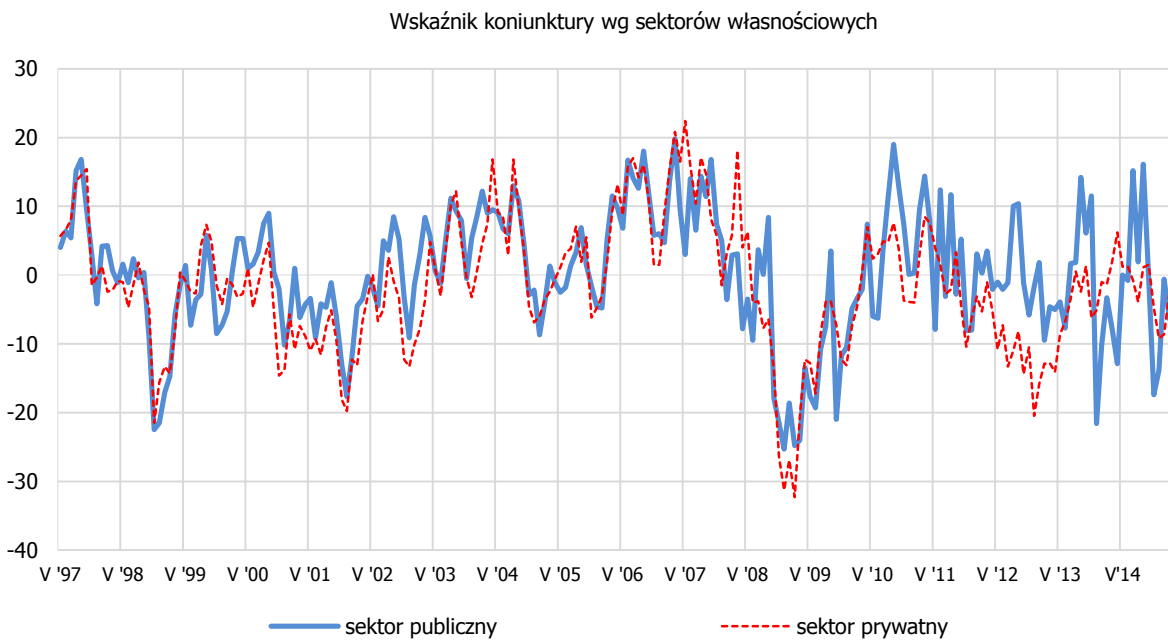

IV. KONIUNKTURA W PRZEMYŚLE PRZETWÓRCZYM

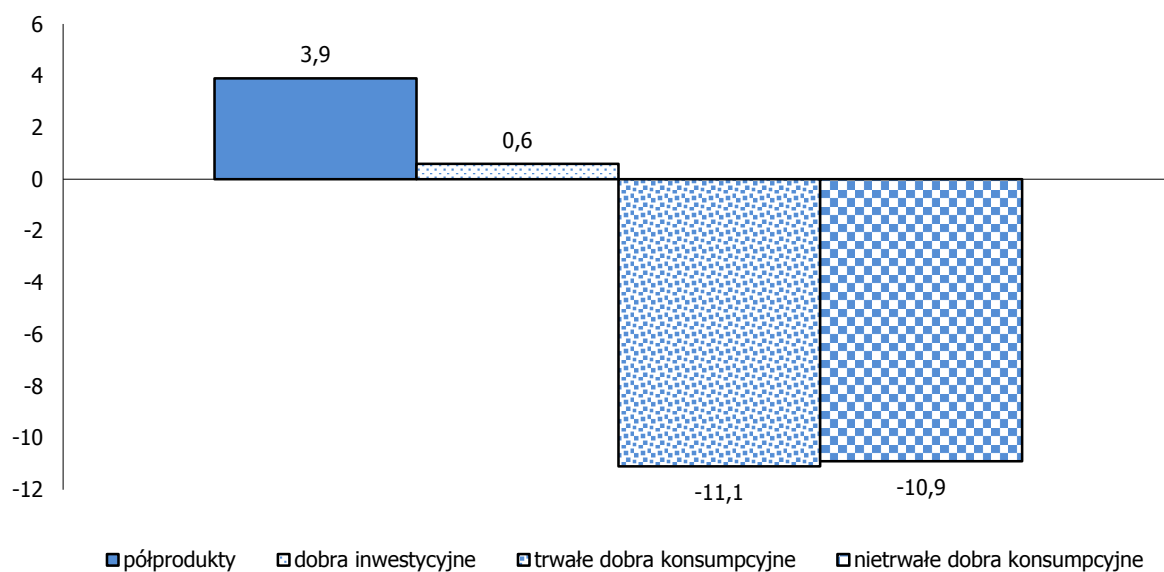
1. Wskaźnik koniunktury

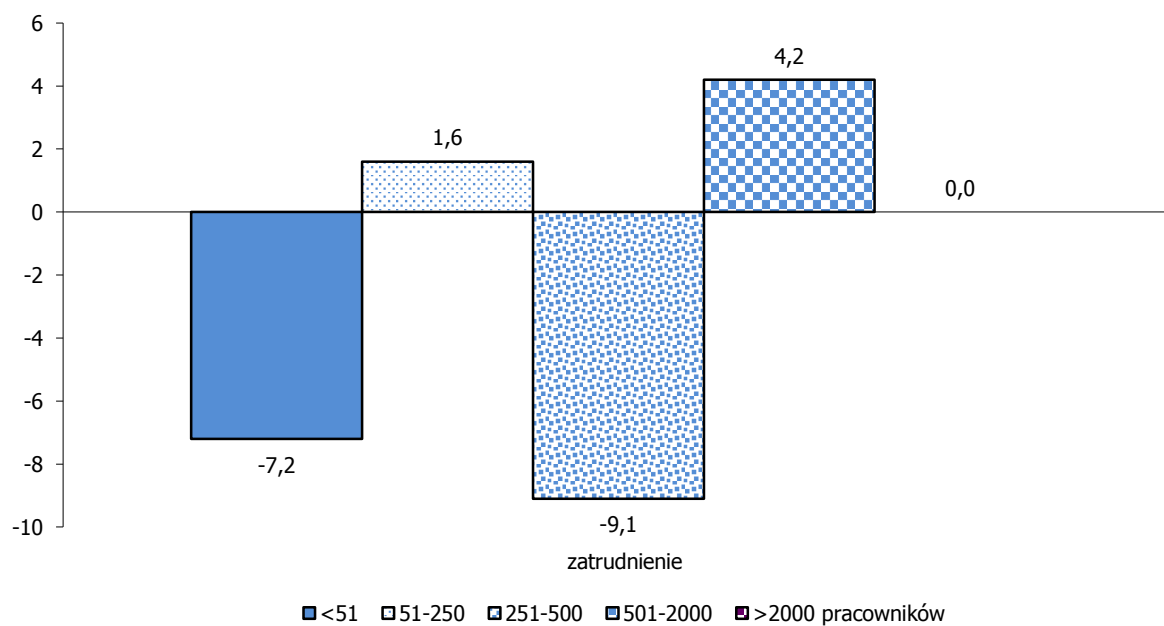
	Okres badania					
	IX'14	X'14	XI'14	XII'14	I'15	II'15
Wskaźnik koniunktury	2,6	1,4	-5,8	-9,4	-7,8	-2,6
Wskaźnik koniunktury w sektorze publicznym	16,1	-0,6	-17,4	-13,8	-0,6	-6,4
Wskaźnik koniunktury w sektorze prywatnym	1,1	1,5	-4,8	-9,2	-8,6	-2,4

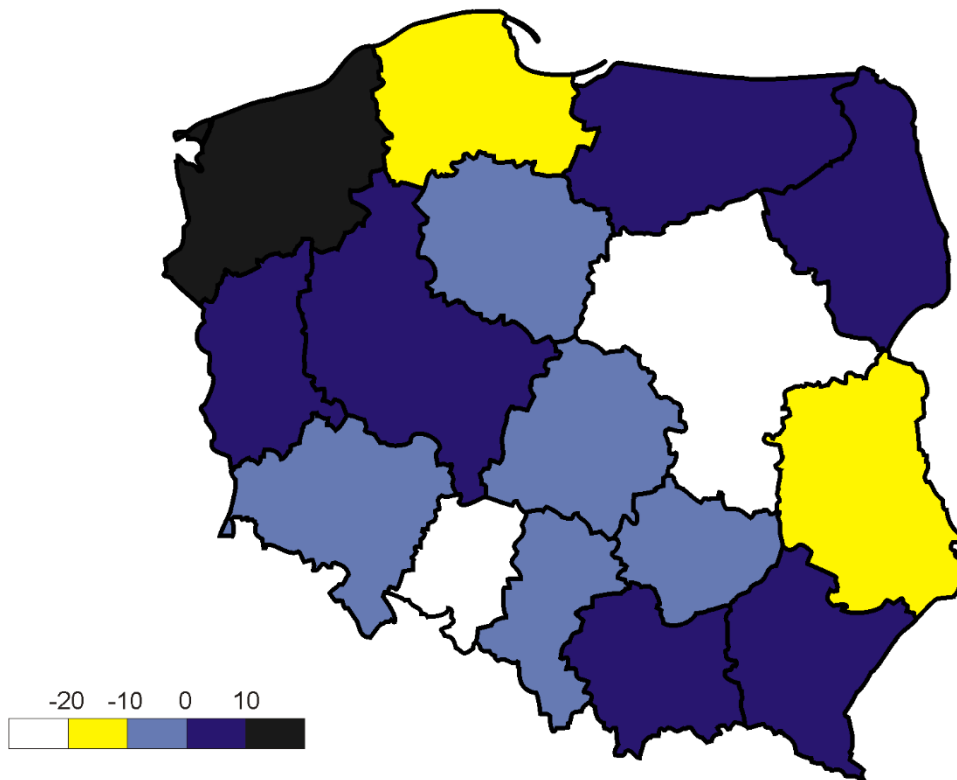
Wskaźnik koniunktury wg głównych grup przemysłowych

Wskaźnik koniunktury wg grup zatrudnienia

Wskaźnik koniunktury w regionach

2. Omówienie wyników

1. Rok 2014 był oczekiwany jako rok poprawy koniunktury w przemyśle przetwórczym. Od początku roku widoczne było narastanie siły pozytywnego oddziaływania czynników cyklicznych. Przyrosty wartości sald głównych pytań testu koniunktury w stosunku do roku 2013 zwiększały się w kolejnych miesiącach. Największą poprawę koniunktury odnotowano w I i na początku II kwartału 2014, kiedy na pozytywne oddziaływanie czynników cyklicznych nałożyło się pozytywne oddziaływanie czynników sezonowych. Poprawa koniunktury została jednak zahamowana przez napiętą sytuację polityczną na wschodzie. Mimo widocznej w III kwartale próby odbicia, w końcu roku wartości sald ponownie przyjęły wartości ujemne. Sytuacja gospodarcza została zdominowana przez utrzymujące się napięcia polityczne. Ta zależność ciągle się utrzymuje. Jest odczuwalna także w zmianach koniunktury w pierwszym kwartale 2015 roku.

2. Wartość wskaźnika koniunktury w połowie kwartału wynosi -2,6 pkt. W ciągu kwartału wskaźnik zwiększył swoją wartość o 3,2 pkt. W ciągu roku wartość wskaźnika zmniejszyła się o 1,3 punktu. Podobne zmiany miały miejsce w sektorach własnościowych. W sektorze prywatnym wartość wskaźnika wynosi -2,4 pkt., co oznacza zwiększenie w skali kwartału o 2,4 pkt., w skali roku zaś spadek o 1 punkt. W sektorze publicznym w ciągu kwartału odnotowano wzrost wartości wskaźnika o 9 punktów, zaś w skali roku spadek o 3,1 pkt.

3. W kolejnych miesiącach kwartału silniejsze oznaki poprawy koniunktury pojawiają się naprzemiennie w zachowaniach firm publicznych i prywatnych. Zmienność ta uwidacznia się zarówno we wskaźniku koniunktury jak i w saldach głównych pytań ankiety. W porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku przeważają spadki, które są jednak niższe w kolejnych badaniach. Przewidywania przedsiębiorstw z obu sektorów na najbliższe miesiące są coraz bardziej optymistyczne. Poprawa koniunktury zależy jednak nie tylko od obserwowanego rytmu zmian cyklicznych i sezonowych, ale także od sytuacji politycznej. Utrzymujące się napięcia na wschodzie zmieniają obraz aktywności gospodarczej i utrudniają formułowanie prognoz na najbliższą i nieco dalszą przyszłość.

4. Poziom produkcji po styczniowym spadku zwiększył się w lutym. Saldo tego pytania ankiety pozostaje jednak ujemne. W skali kwartału zanotowano spadek salda o 10,6 pkt. Spadek wartości salda (o 2,7 pkt.) miał miejsce także w skali roku. Salda oczekiwań są dodatnie i coraz wyższe.

Podobne zmiany odnotowano w odniesieniu do zamówień. W ciągu kwartału wartość salda ogólnego portfela zamówień zmniejszyła się o 11,0 pkt. i jest niższa od wartości sprzed roku o 2,4 pkt. W przypadku zamówień eksportowych saldo zwiększyło się o 2,4 pkt. w skali kwartału, zaś w skali roku o 0,4 pkt. Wartości sald w obu przypadkach są ujemne. Salda oczekiwań także pozostają ujemne, jednak wartość salda ogólnego portfela zamówień jest znacznie wyższa niż zamówień eksportowych. Tylko saldo zamówień ogółem zwiększa się kolejnych miesiącach kwartału; w przypadku zamówień eksportowych naprzemiennie występują wzrosty i spadki.

Poziom zapasów zwiększa się systematycznie z miesiąca na miesiąc od początku roku. W ciągu kwartału wartość salda zwiększyła się o 1,8 pkt. W ciągu roku miał miejsce spadek o 0,5 pkt. Saldo oczekiwań ma wartość dodatnią, która zwiększa się od początku roku.

Saldo cen także naprzemiennie rośnie i maleje. Wartość salda pozostaje ujemna od początku 2014 roku. W skali kwartału wartość salda zmalała o 4,7 pkt., a w skali roku o 3,8 pkt. Firmy oczekują dalszego spadku cen w nadchodzących miesiącach. Wartości sald oczekiwań także są ujemne.

Saldo poziomu zatrudnienia zmniejszyło się w ciągu ostatniego kwartału o 2,3 pkt. Jest niższe od wartości sprzed roku o 0,3 pkt. Firmy spodziewają się spadku zatrudnienia w najbliższych miesiącach, jednak mniejszego niż dotąd.

Sytuacja finansowa przedsiębiorstw w ciągu kwartału pogorszyła się. Saldo tego pytania jest niższe od wartości sprzed kwartału o 11,1 pkt. W ciągu roku wartość salda zmniejszyła się o 4,6 pkt. Oczekiwania na najbliższe miesiące są optymistyczne. Firmy oczekują poprawy ich sytuacji finansowej. Wartość salda mimo poprawy w kolejnych miesiącach pozostaje ujemna.

Saldo pytania o ogólną ocenę sytuacji gospodarczej kraju zmniejszyło swoją wartość w ciągu kwartału o 1,2 pkt. Obecna wartość salda jest niższa od poziomu sprzed roku o 9,6 pkt. Firmy oczekują poprawy ogólnej sytuacji gospodarczej kraju w nadchodzących miesiącach. Wartości sald oczekiwań zwiększają się w kolejnych miesiącach, choć pozostają ujemne.

Nieznacznie zwiększył się stopień wykorzystania mocy produkcyjnych. Firmy oceniają go na 72,4 %. Jest o 3 pkt. wyższy niż przed rokiem. Firmy oczekują dalszego wzrostu stopnia wykorzystania mocy produkcyjnych w kolejnych miesiącach.

W ciągu ostatniego kwartału zmniejszył się eksport. Saldo tego pytania zmniejszyło się o 6,6 pkt.; jego wartość jest o 8,3 pkt. niższa niż przed rokiem. Oczekiwany jest wzrost eksportu w najbliższych miesiącach. Wartość salda zwiększała się w kolejnych miesiącach. Obecnie jest dodatnia. Spadkowi eksportu towarzyszy spadek konkurencyjności naszych towarów na rynkach zagranicznych, ale i zarazem spadek konkurencyjności towarów zagranicznych na naszym rynku. Przedsiębiorstwa oczekują utrzymania się tych tendencji w najbliższych miesiącach. Jednocześnie w ciągu ostatniego kwartału wzrosły korzyści z eksportu w porównaniu z korzyściami z produkcji na rynek krajowy. Saldo tego pytania zwiększyło swoją wartość o 2,6 pkt. Jest także wyższe niż przed rokiem. Różnica wynosi 3,6 pkt. Przewidywany jest ich dalszy wzrost w najbliższych miesiącach. Salda oczekiwań mają wartości dodatnie i rosą.

W ciągu ostatniego kwartału zwiększyła się uciążliwość barier działalności gospodarczej. O 7 pkt. proc. zwiększył się odsetek przedsiębiorstw uważających barierę popytową za najbardziej uciążliwą. Obecnie wynosi on 55 %. Bariera popytowa wróciła na pierwsze miejsce w rankingu. Na dwóch kolejnych wymieniane są bariera podatkowa; silnie odczuwa ją 51,4 procent badanych przedsiębiorstw, oraz bariera prawna, którą zgłasza 36,7 procent badanych przedsiębiorstw.

5. Zmiany koniunktury były zróżnicowane nie tylko w zależności od form własności, ale także w zależności od wielkości przedsiębiorstwa, rodzaju produkcji i regionu. W przekroju według wielkości przedsiębiorstwa poprawę koniunktury w skali kwartału odnotowano w grupie przedsiębiorstw małych, zatrudniających od 51 do 251 pracowników oraz dużych, zatrudniających od 501 do 2000 pracowników. W pozostałych grupach przedsiębiorstw zmiany koniunktury były zmienne. W kolejnych miesiącach następowały wzrosty a następnie spadki wartości wskaźników. Najniższą wartość, -9,1 pkt., wskaźnik koniunktury przyjął dla przedsiębiorstw średniej wielkości, zatrudniających od 251 do 500 pracowników. Najwyższą wartość, +4,2 pkt., wskaźnik przyjął dla przedsiębiorstw zatrudniających od 501 do 2000 pracowników.

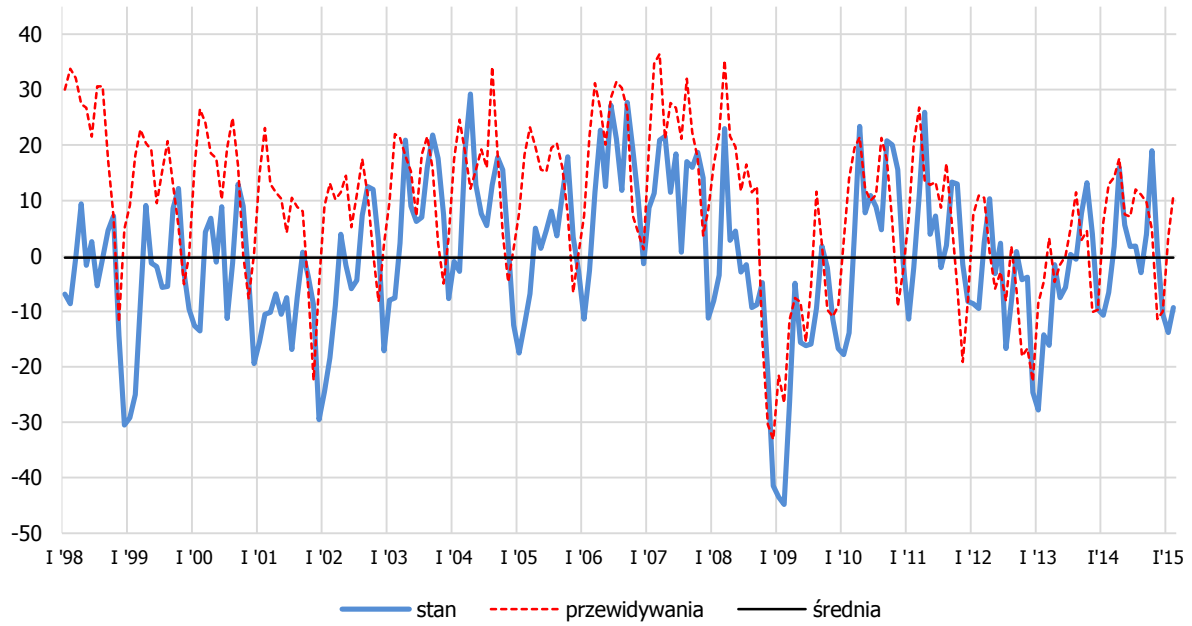
W przekroju według głównych grup produktowych poprawa koniunktury miała miejsce w grupie przedsiębiorstw produkujących półprodukty i dobra inwestycyjne. Spadek wartości wskaźnika miał miejsce w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku, a nie zmienił swojej wartości dla nietrwałych dóbr konsumpcyjnych. Najwyższą wartość, +3,9 pkt., wskaźnik przyjął dla przedsiębiorstw

produkcujących półprodukty; najniższą, -11,1 pkt., dla przedsiębiorstw wytwarzających trwałe dobra konsumpcyjne.

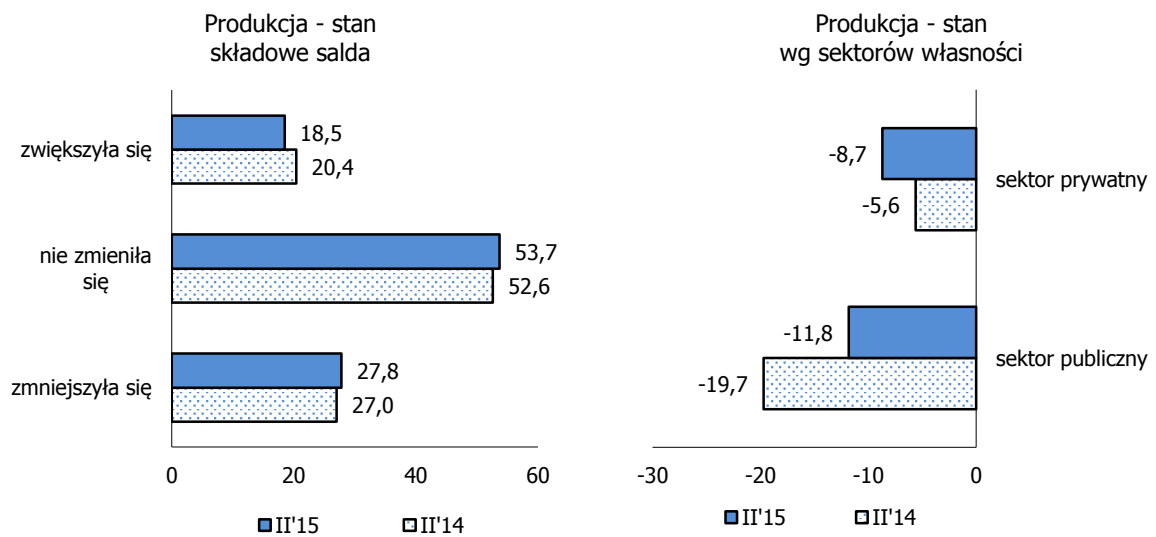
W przekroju regionalnym w dziewięciu województwach koniunktura poprawiła się w ciągu ostatniego kwartału. Są to województwa: lubelskie, lubuskie, łódzkie, małopolskie, podkarpackie, podlaskie, śląskie, wielkopolskie i zachodniopomorskie. Jednak zmiany koniunktury w tym przekroju cechowała duża zmienność w kolejnych miesiącach. Najwyższą wartość, +18,2 pkt., wskaźnik koniunktury przyjął dla województwa zachodniopomorskiego, najniższą, -26,0 pkt., dla opolskiego.

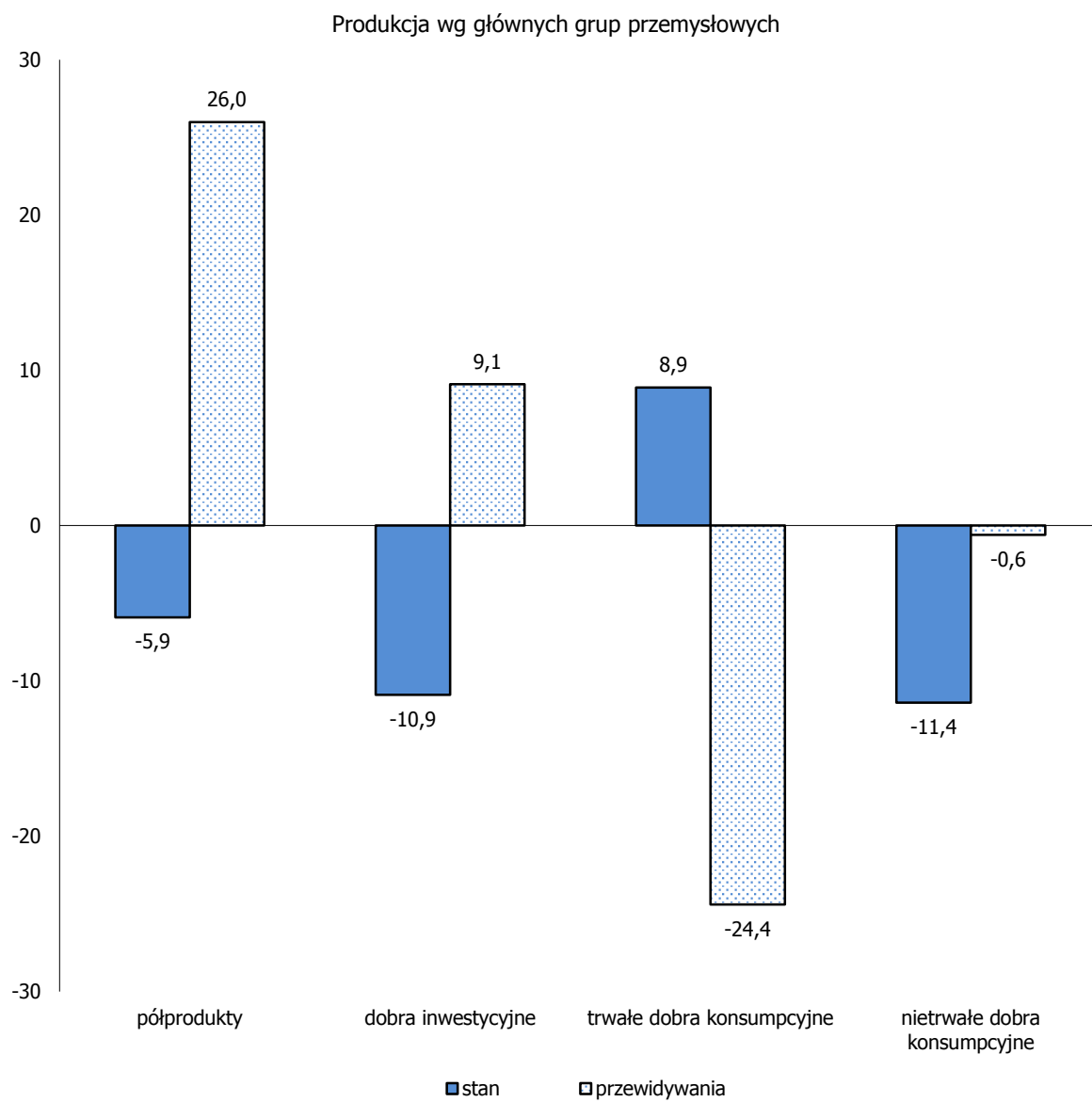
3. Wyniki szczegółowe

PRODUKCJA

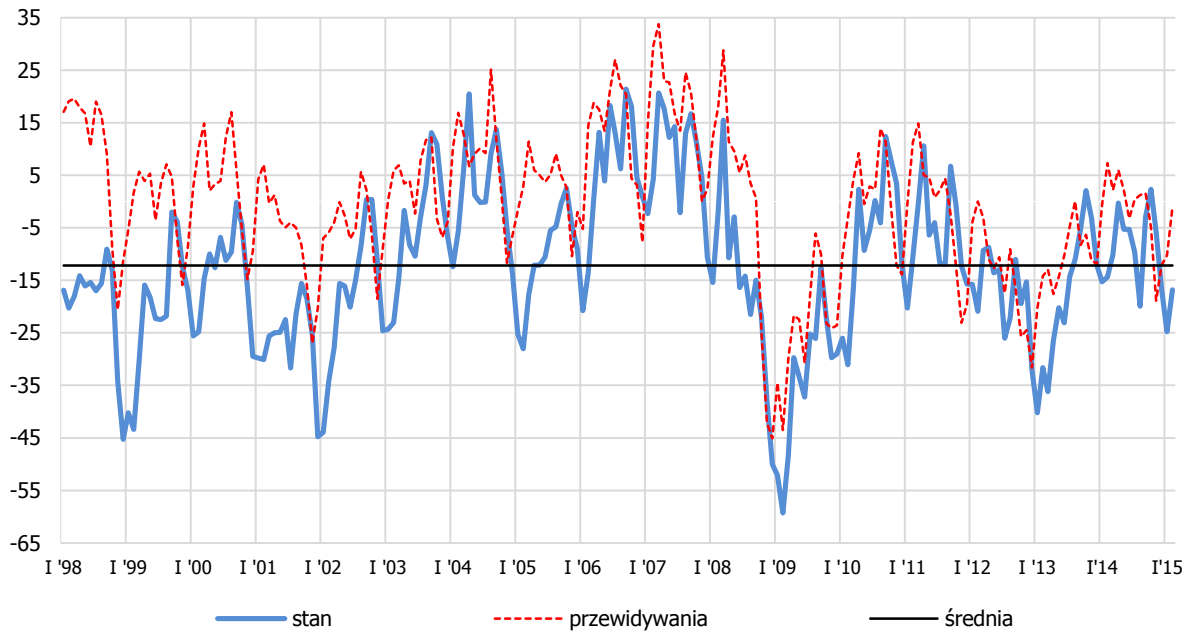
Produkcja	Okres badania					
	IX'14	X'14	XI'14	XII'14	I'15	II'15
Stan	1,7	19,0	1,3	-10,5	-13,8	-9,3
Przewidywania	7,1	4,8	-11,4	-10,0	3,4	10,9

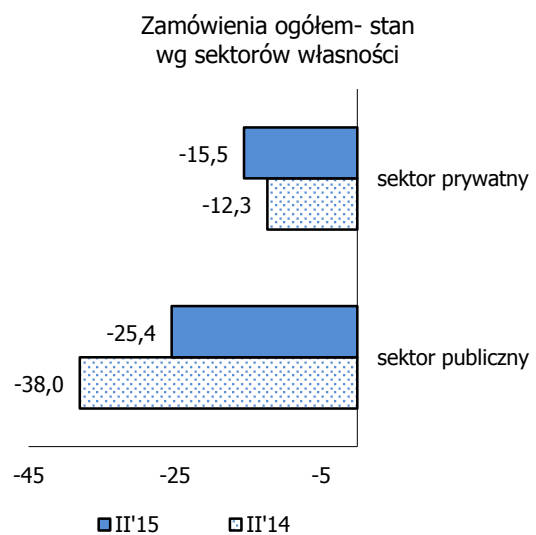
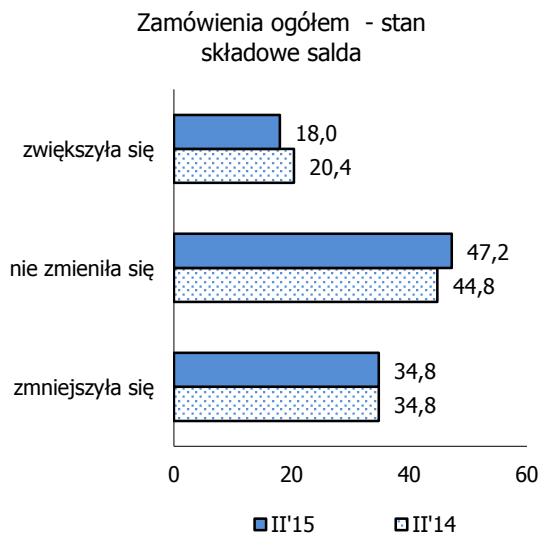

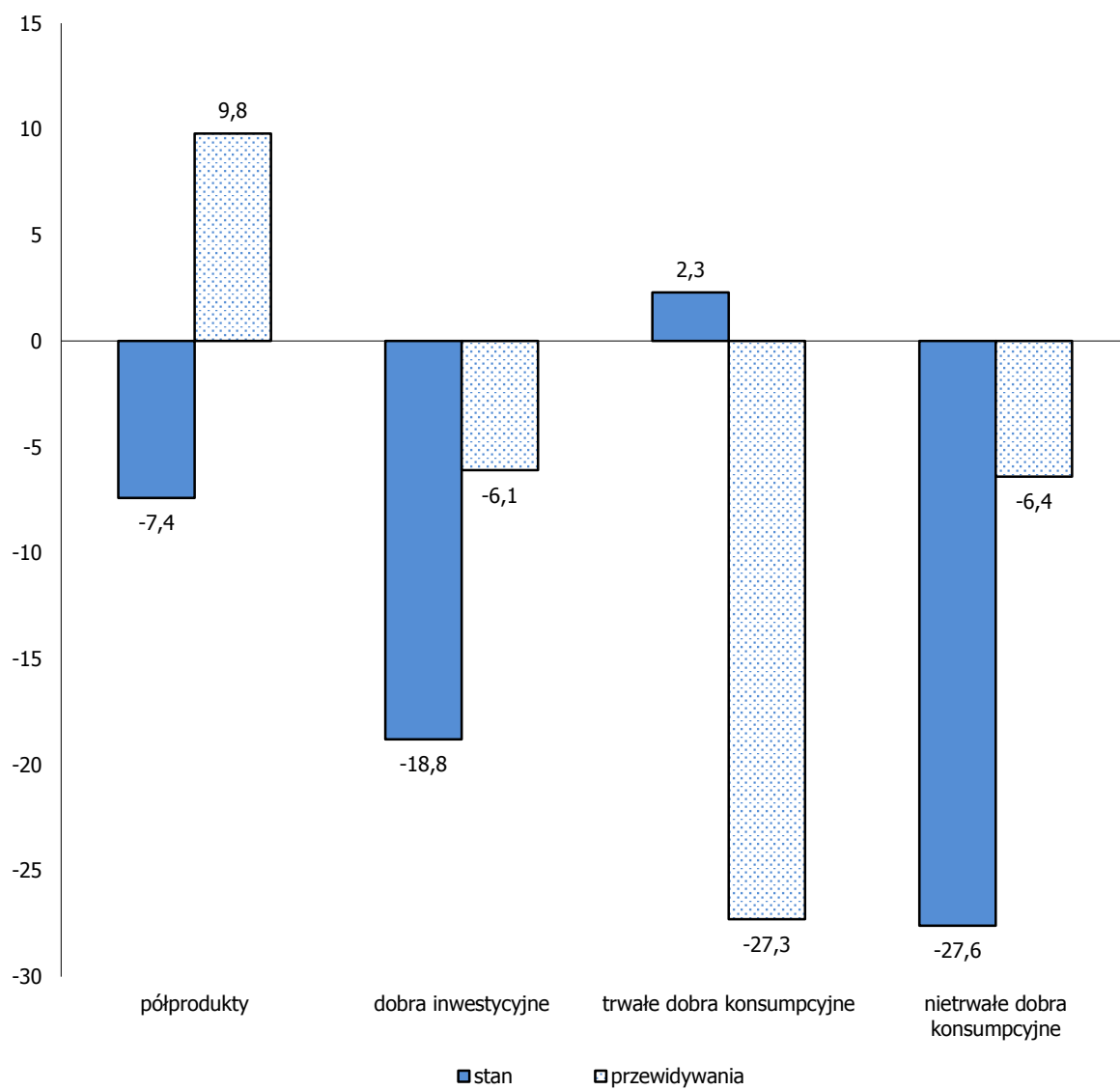
ZAMÓWIENIA OGÓŁEM

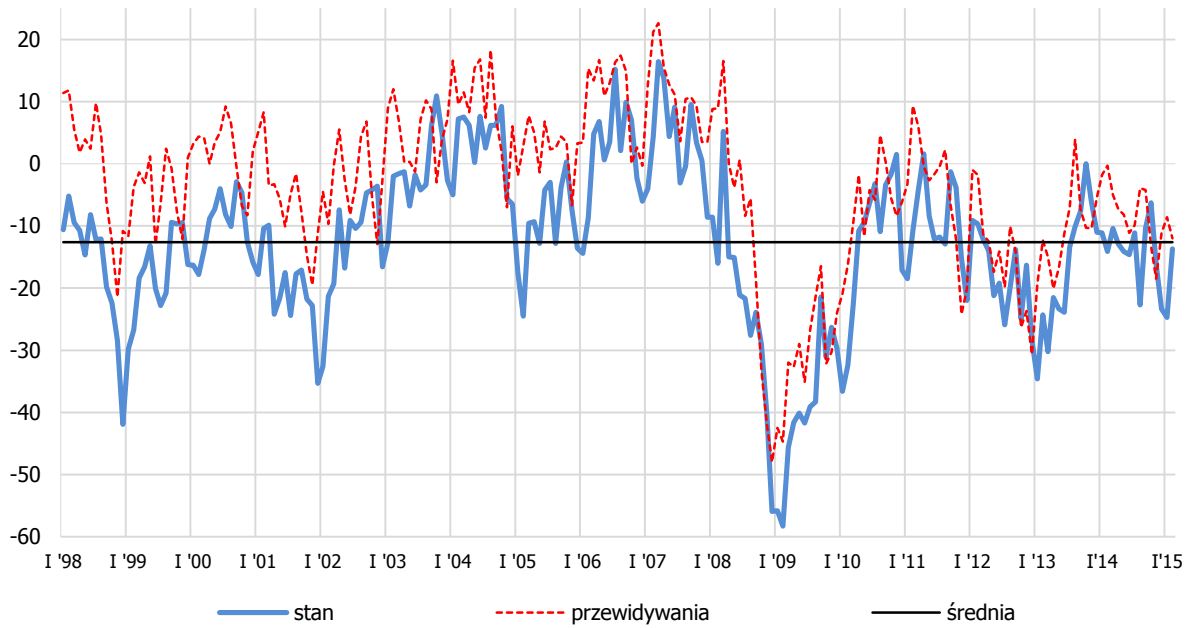
Zamówienia ogółem	Okres badania					
	IX'14	X'14	XI'14	XII'14	I'15	II'15
Stan	-5,3	2,3	-5,8	-16,6	-24,8	-16,8
Przewidywania	-3,2	-4,9	-18,9	-12,1	-10,2	-1,1

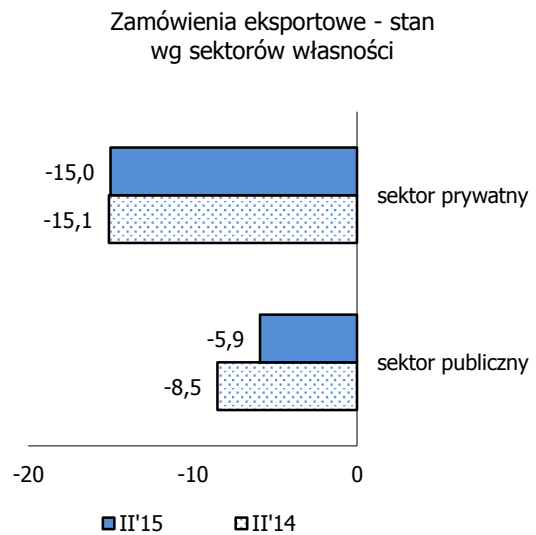
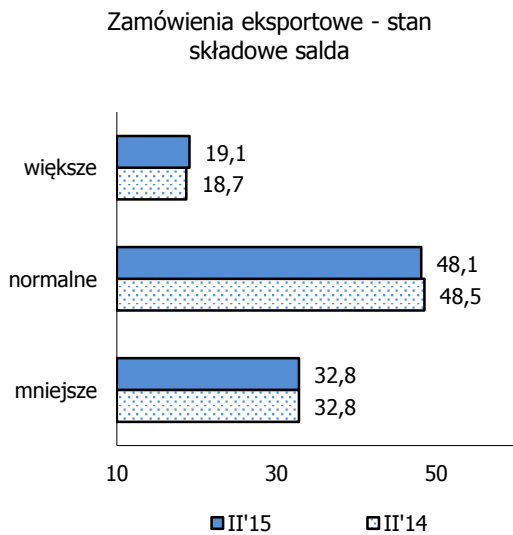
Zamówienia wg głównych grup przemysłowych

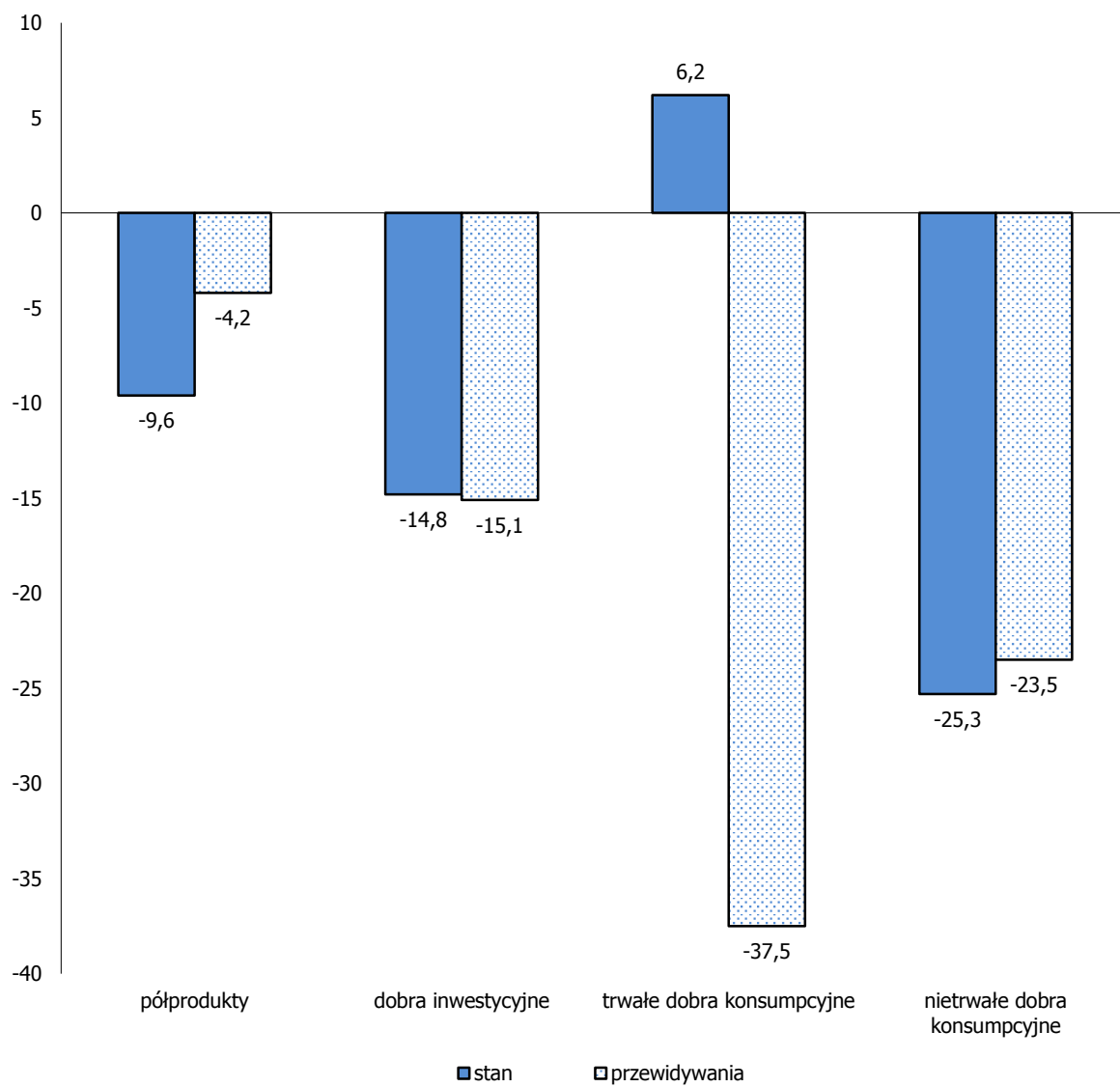
ZAMÓWIENIA EKSPORTOWE

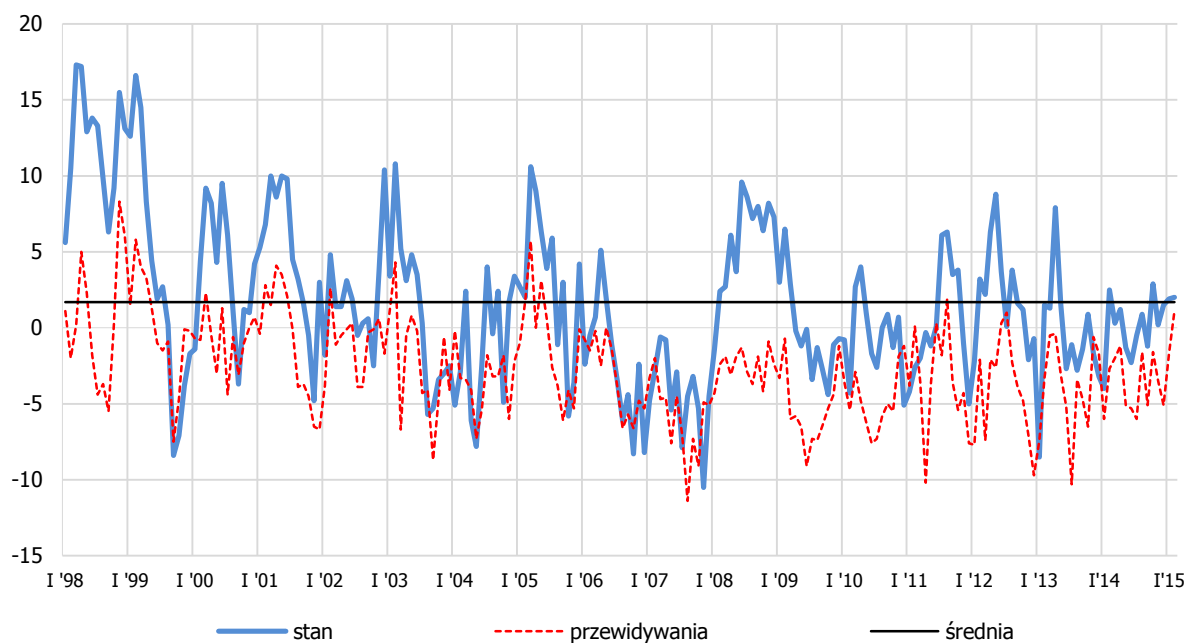
Zamówienia eksportowe	Okres badania					
	IX'14	X'14	XI'14	XII'14	I'15	II'15
Stan	-14,6	-6,3	-16,1	-23,4	-24,7	-13,7
Przewidywania	-11,1	-13,2	-18,5	-11,1	-8,6	-12,0

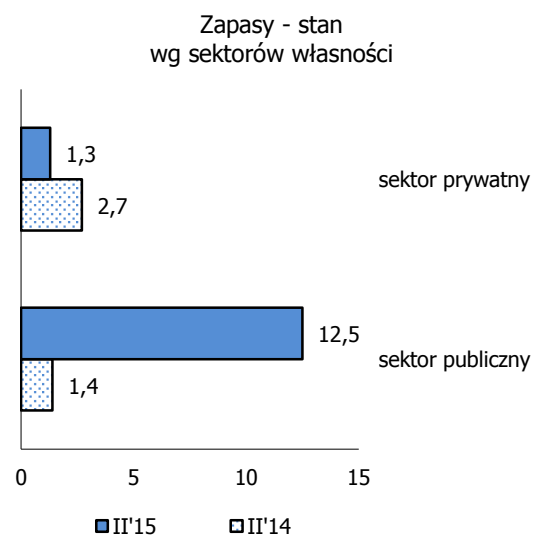
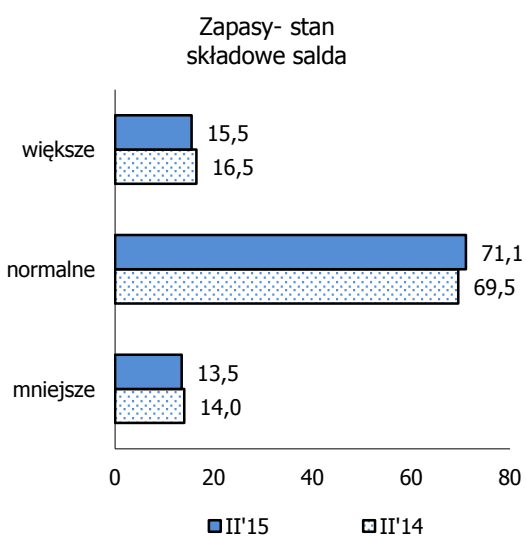
Zamówienia eksportowe wg głównych grup przemysłowych

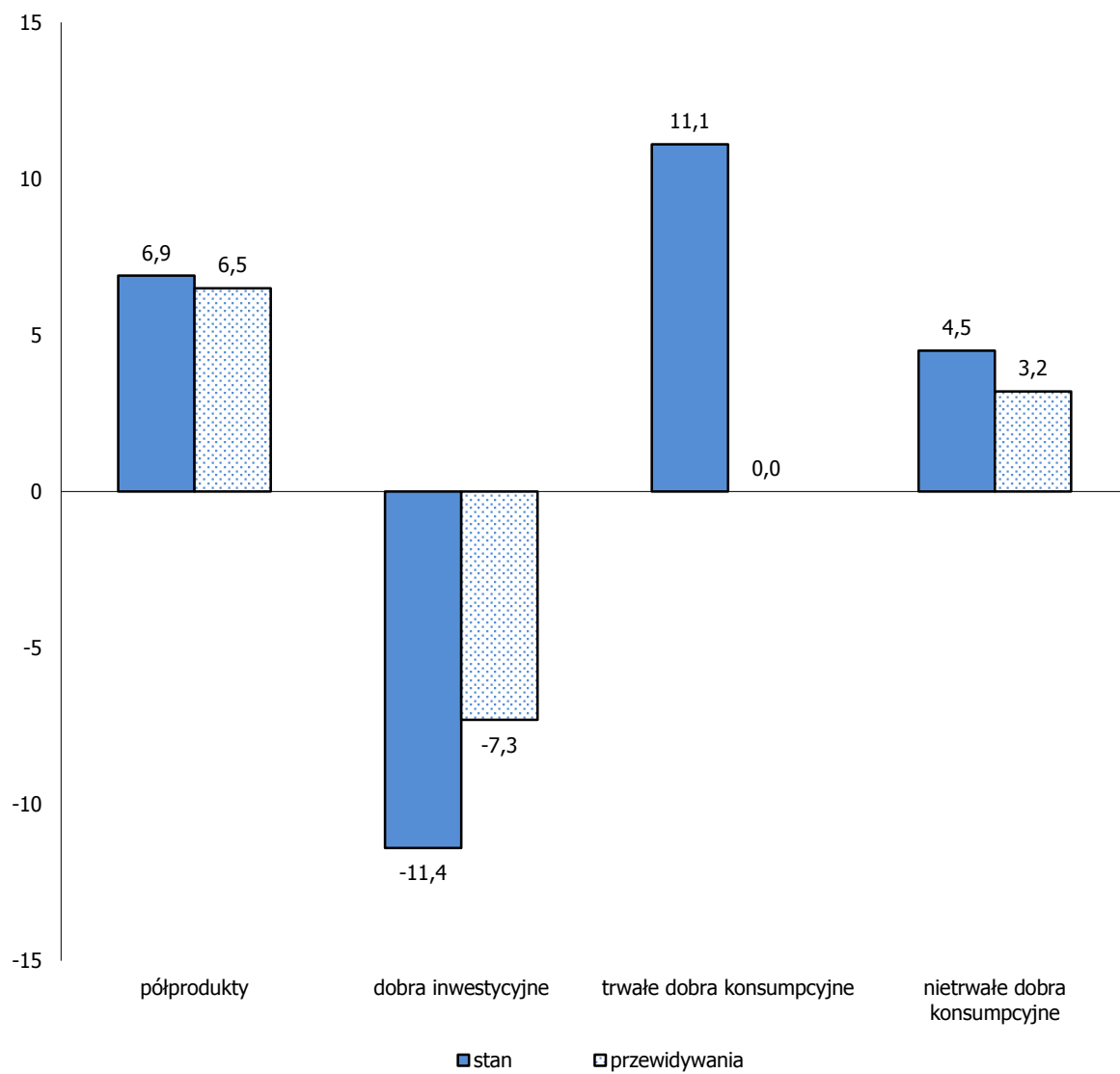
ZAPASY

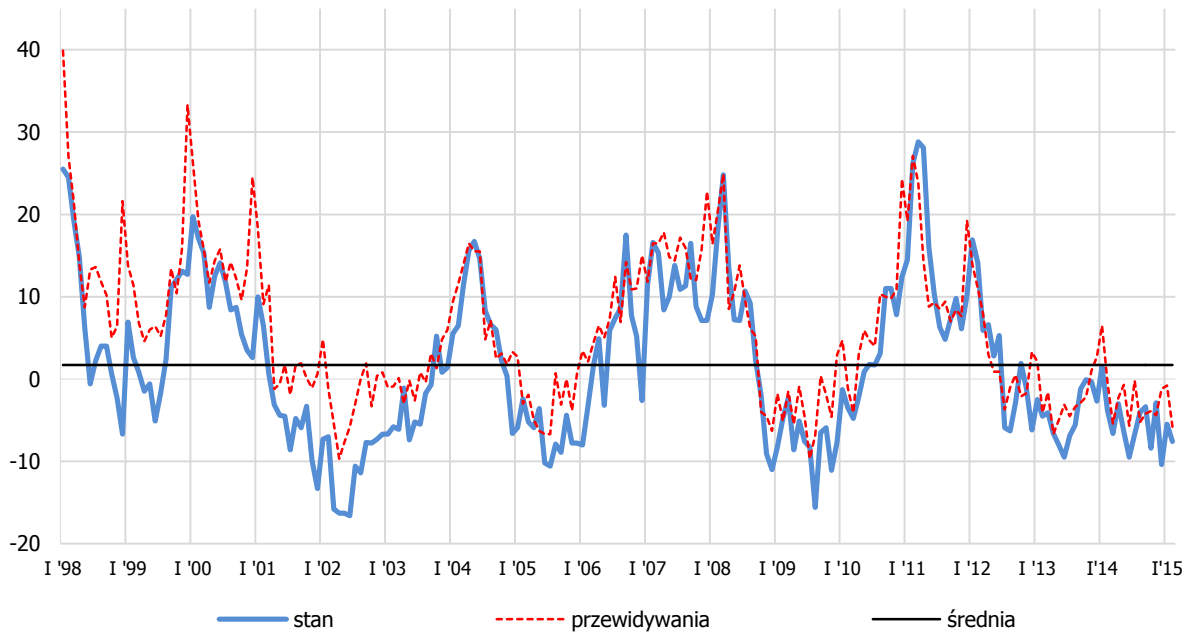
Zapasy	Okres badania					
	IX'14	X'14	XI'14	XII'14	I'15	II'15
Stan	-2,3	2,9	0,2	1,5	1,9	2,0
Przewidywania	-5,3	-1,6	-3,5	-5,1	-1,7	1,1

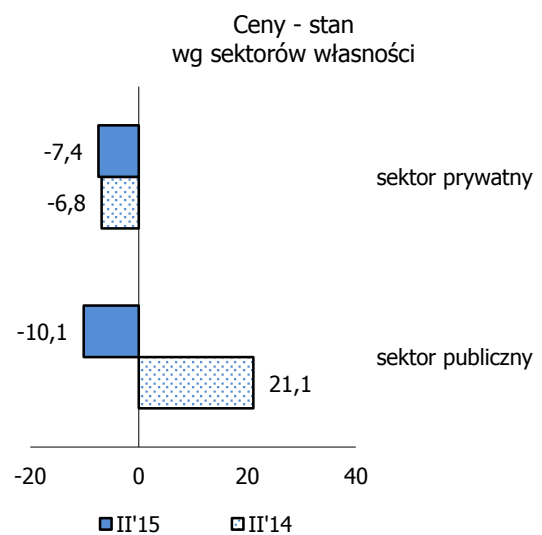
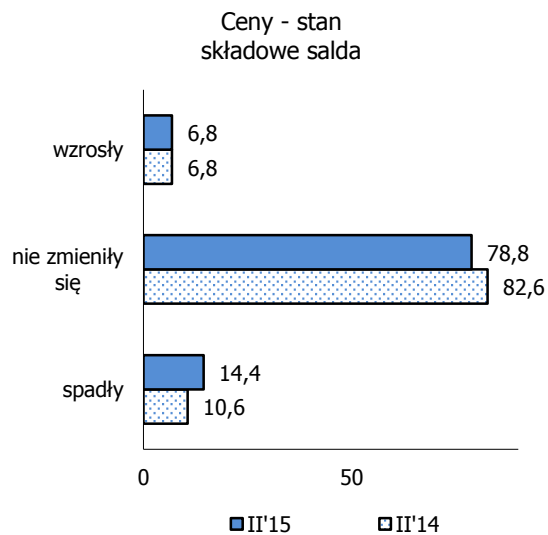
Zapasy wg głównych grup przemysłowych

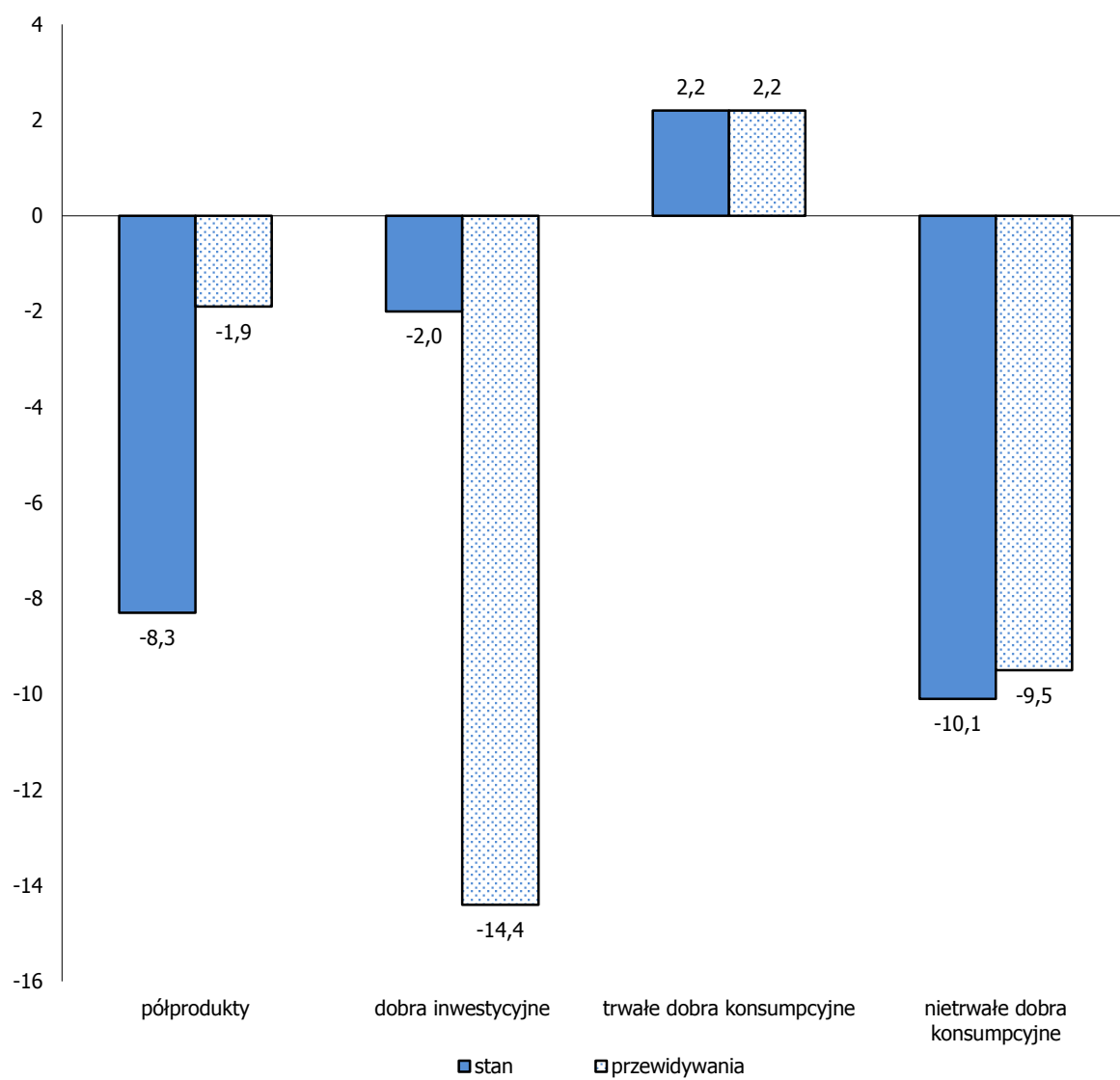
CENY

Ceny	Okres badania					
	IX'14	X'14	XI'14	XII'14	I'15	II'15
Stan	-9,5	-8,4	-2,9	-10,4	-5,5	-7,6
Przewidywania	-5,7	-3,9	-4,4	-1,2	-0,8	-5,8

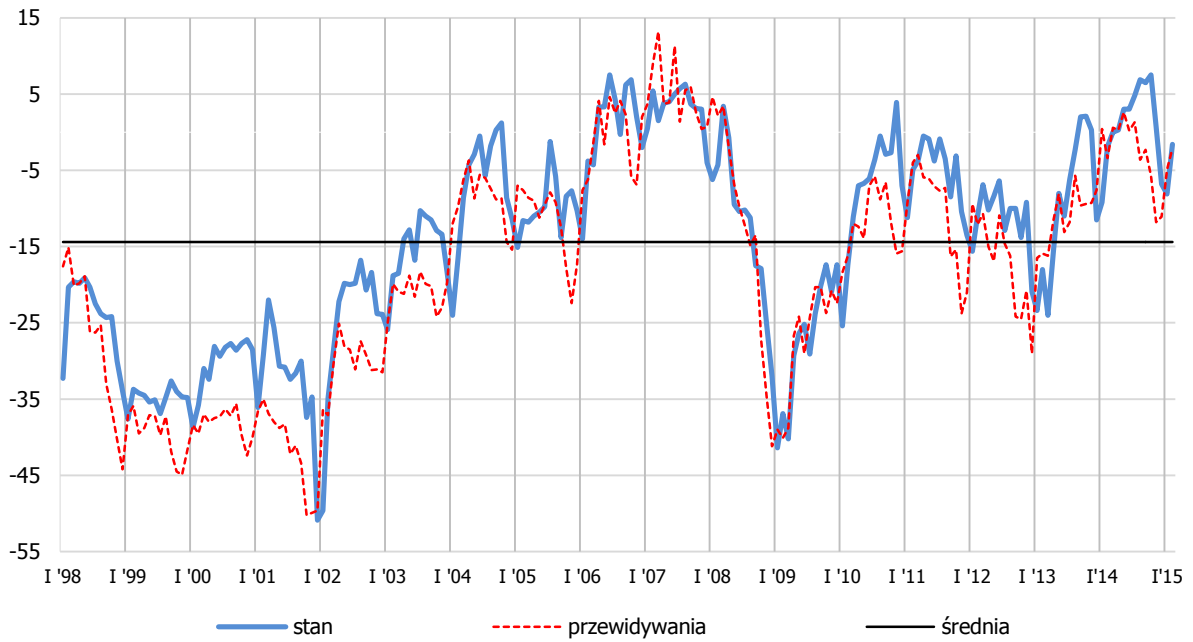

Ceny wg głównych grup przemysłowych

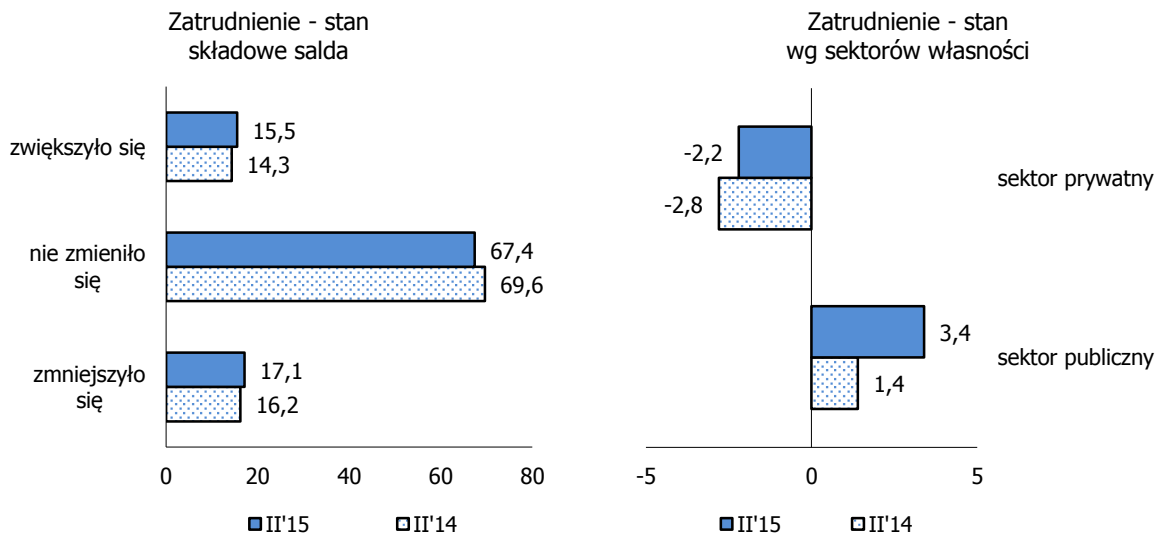

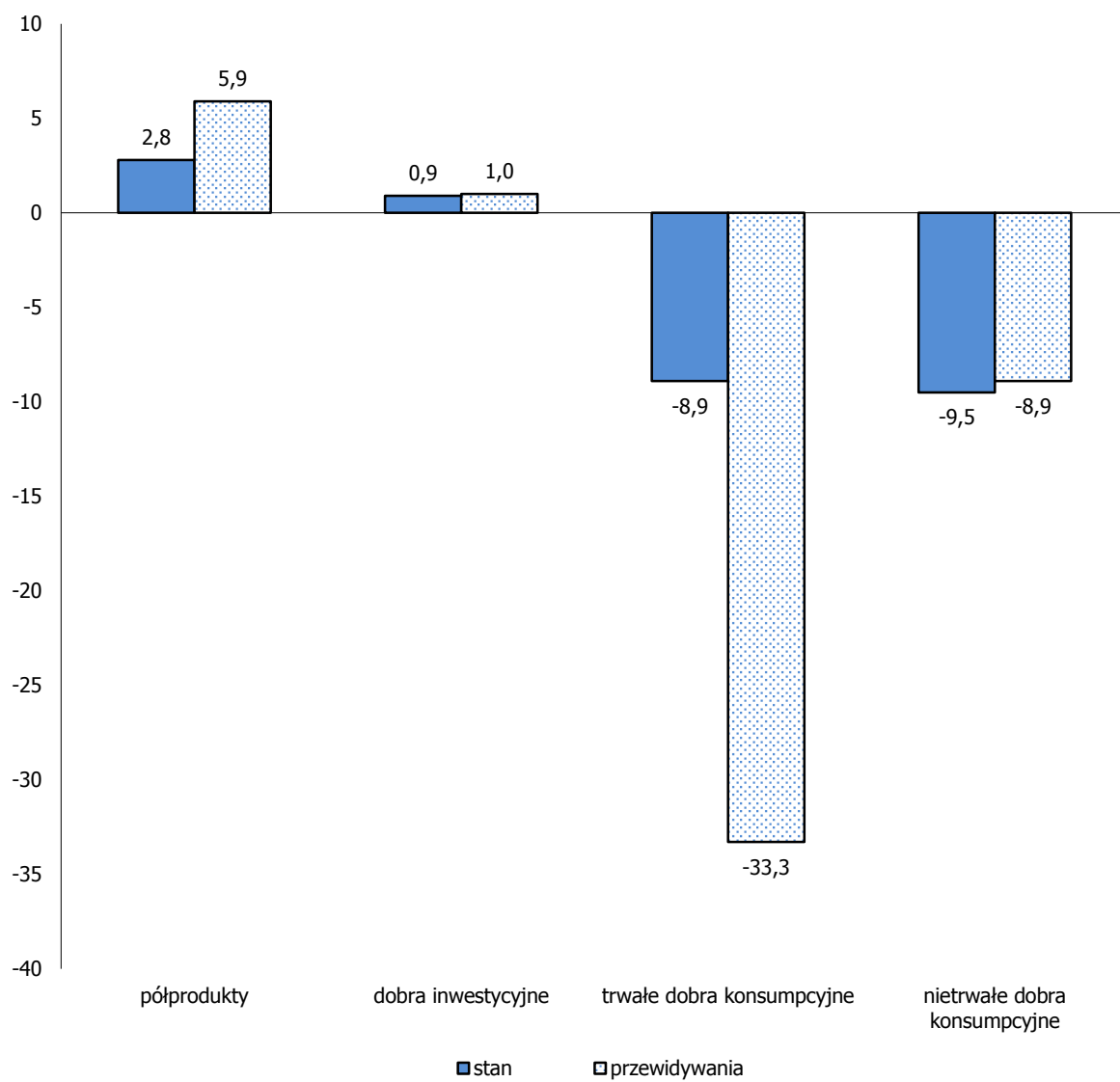
ZATRUDNIENIE

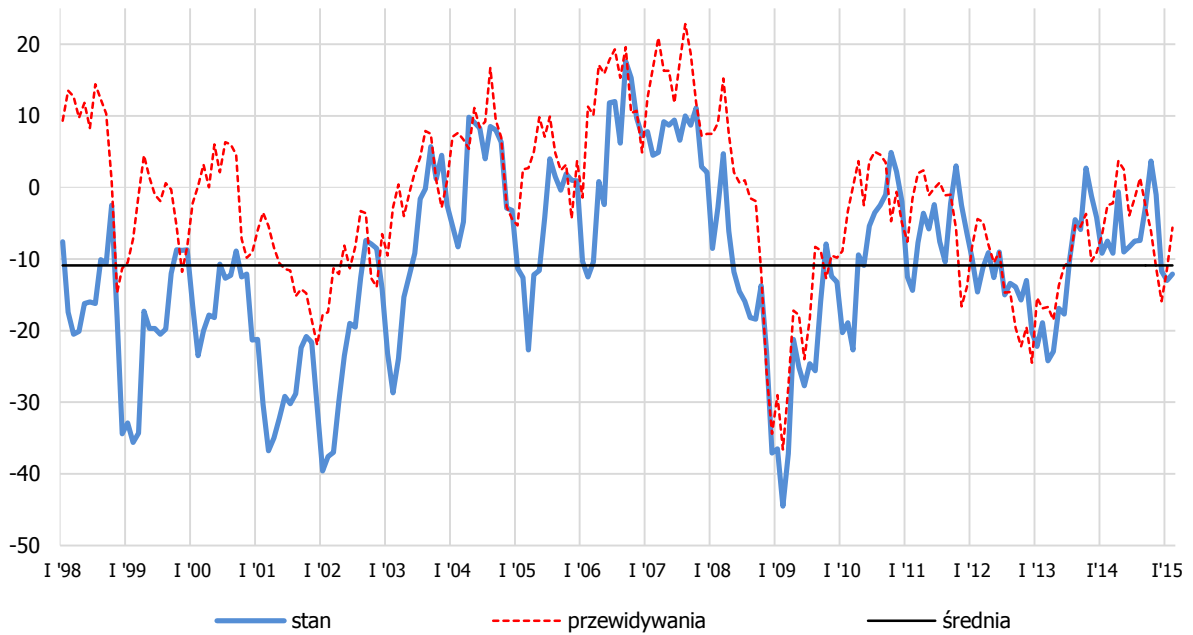
Zatrudnienie	Okres badania					
	IX'14	X'14	XI'14	XII'14	I'15	II'15
Stan	3,0	7,5	0,7	-6,8	-8,1	-1,6
Przewidywania	0,2	-5,7	-11,8	-11,1	-4,9	-22,1

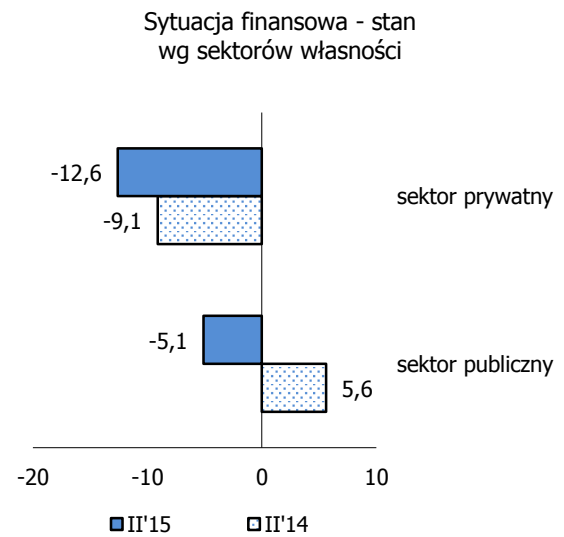
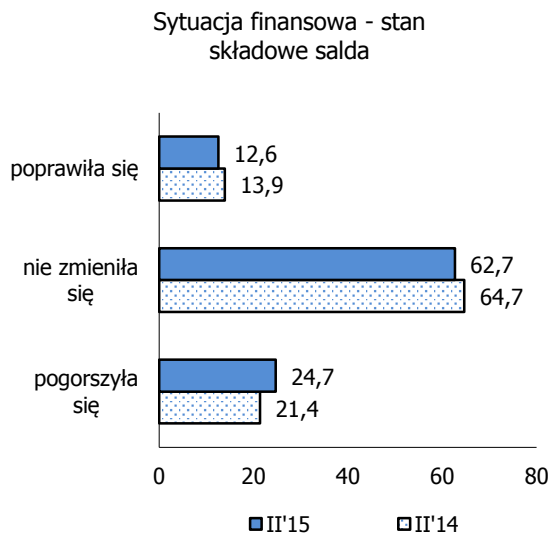
Zatrudnienie wg głównych grup przemysłowych

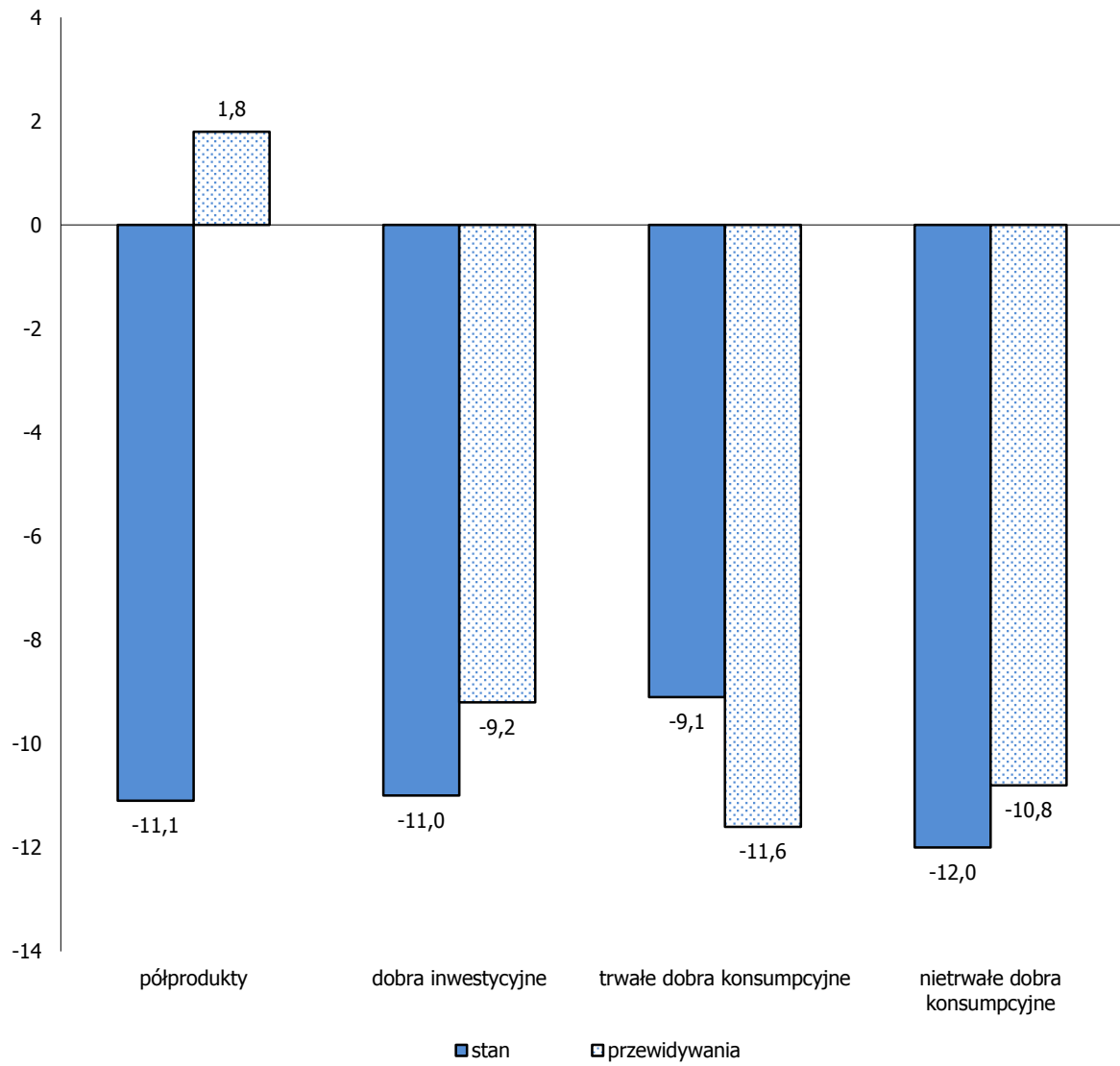
SYTUACJA FINANSOWA

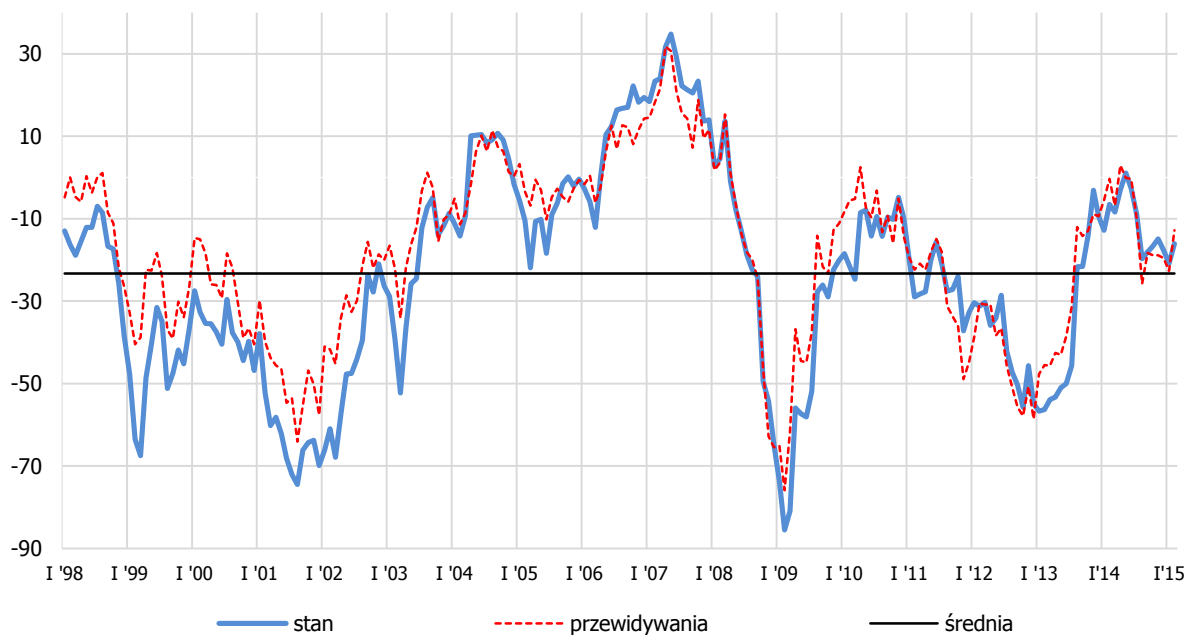
Sytuacja finansowa	Okres badania					
	IX'14	X'14	XI'14	XII'14	I'15	II'15
Stan	-8,3	3,7	-1,0	-11,7	-13,0	-12,1
Przewidywania	-3,9	-6,1	-11,2	-15,9	-11,4	-5,6

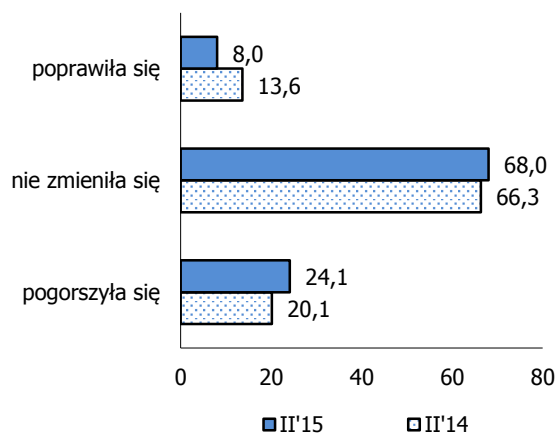
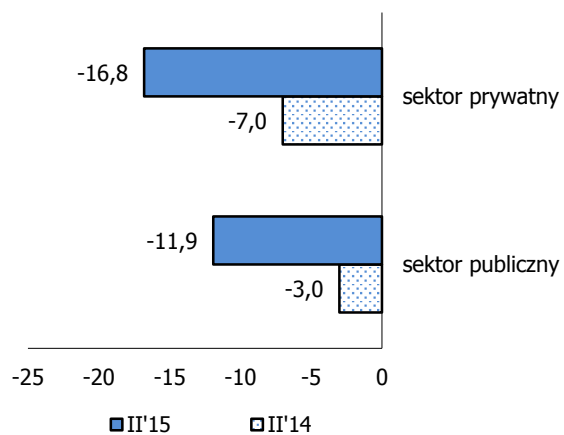
Sytuacja finansowa wg głównych grup przemysłowych

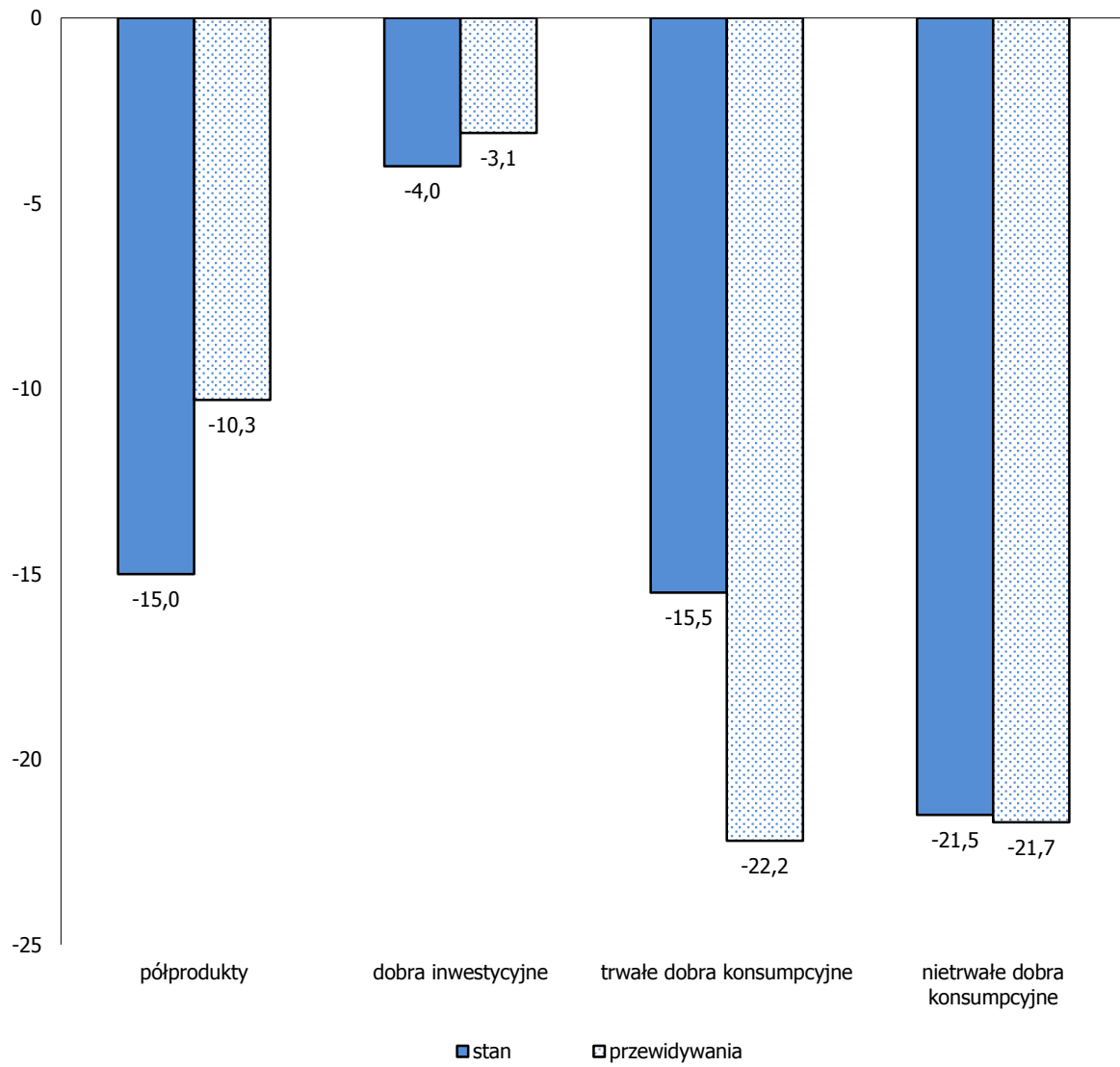
OGÓLNA SYTUACJA GOSPODARKI

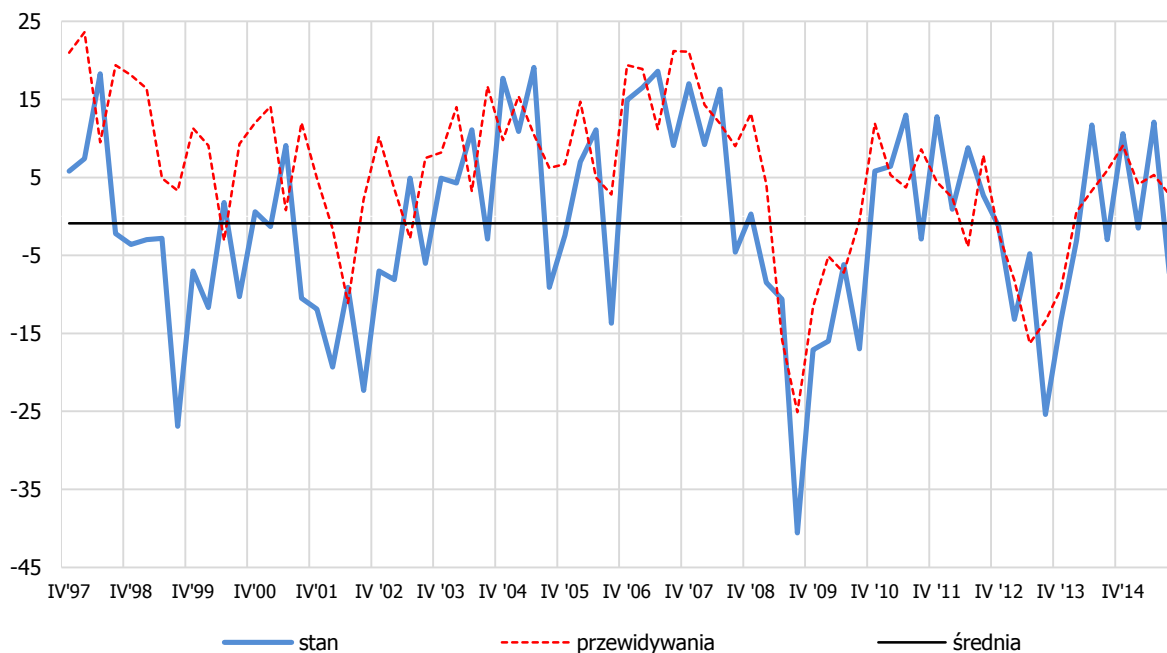
Ogólna sytuacja gospodarki	Okres badania					
	IX'14	X'14	XI'14	XII'14	I'15	II'15
Stan	-2,7	-16,6	-14,9	-17,6	-20,9	-16,1
Przewidywania	-0,4	-18,9	-18,9	-19,6	-22,7	-12,8

Ogólna sytuacja gospodarki - stan
składowe saldaOgólna sytuacja gospodarki - stan
wg sektorów własności

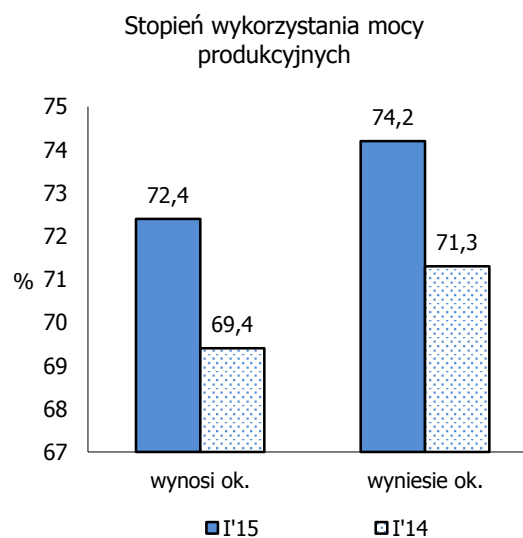
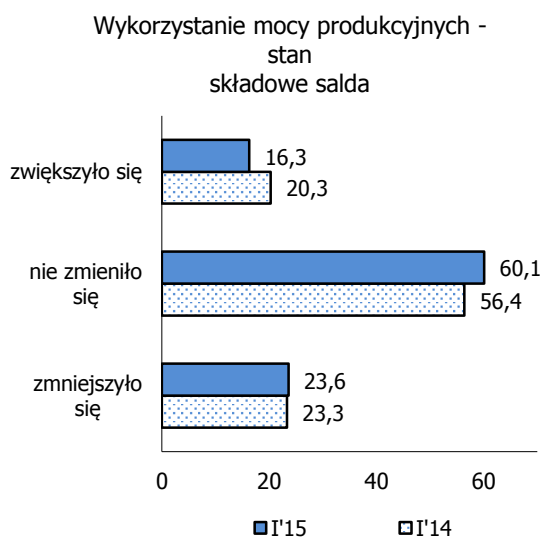
Sytuacja ogólna gospodarki wg głównych grup przemysłowych

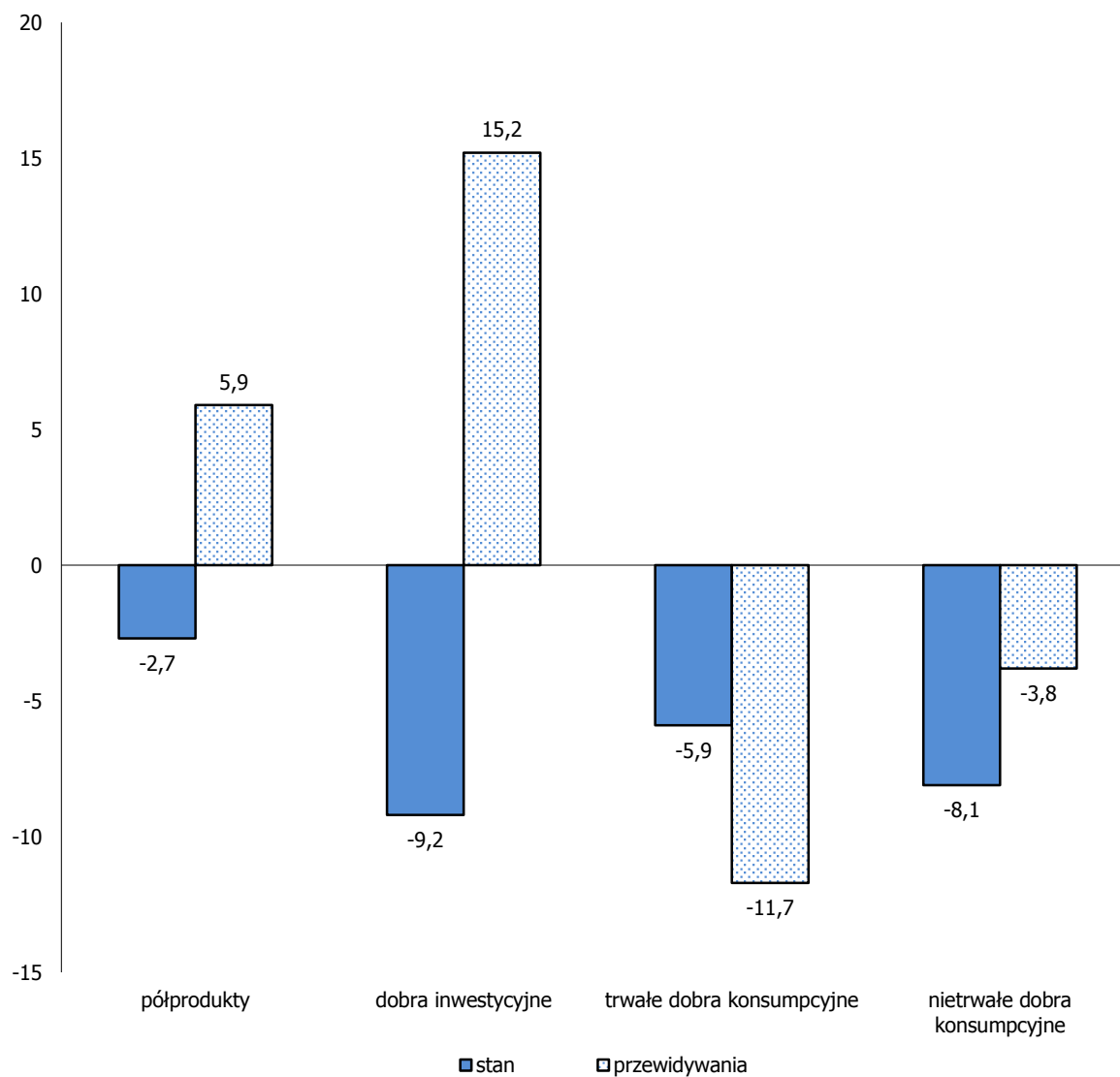
WYKORZYSTANIE MOCY PRODUKCYJNYCH

Wykorzystanie mocy produkcyjnych	Okres badania					
	X'13	I'14	IV'14	VII'14	X'14	I'15
Stan	11,7	-4,7	10,6	-1,5	12,1	-7,3
Przewidywania	3,3	7,7	9,1	4,1	5,3	2,8

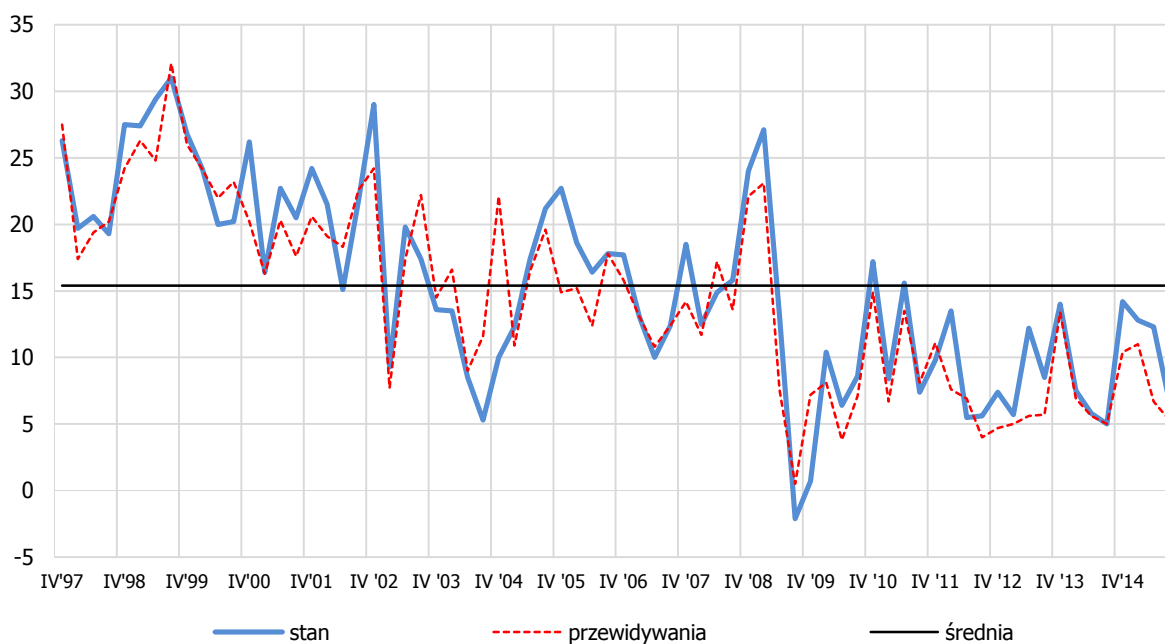

Wykorzystanie mocy produkcyjnych wg głównych grup przemysłowych

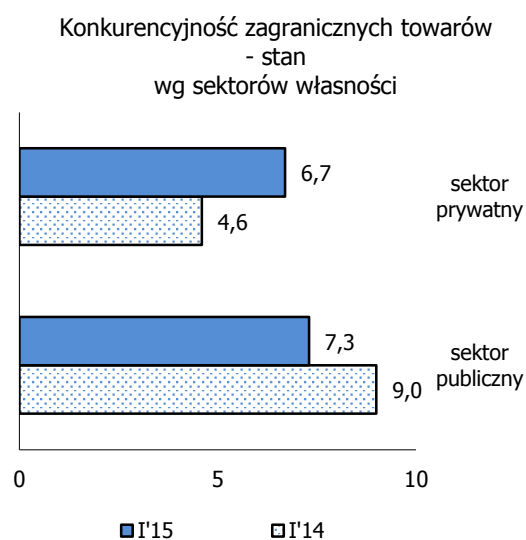
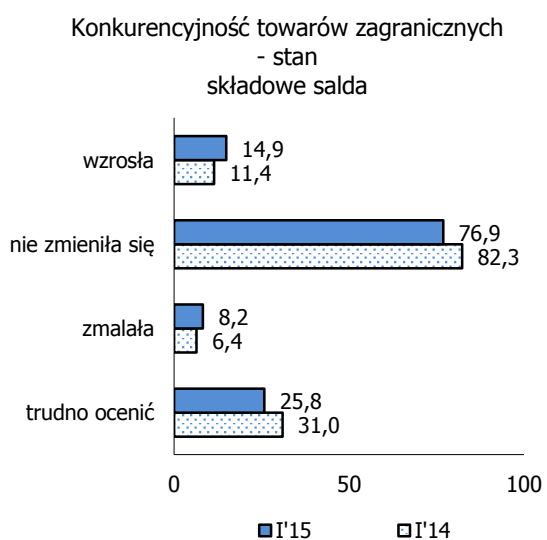

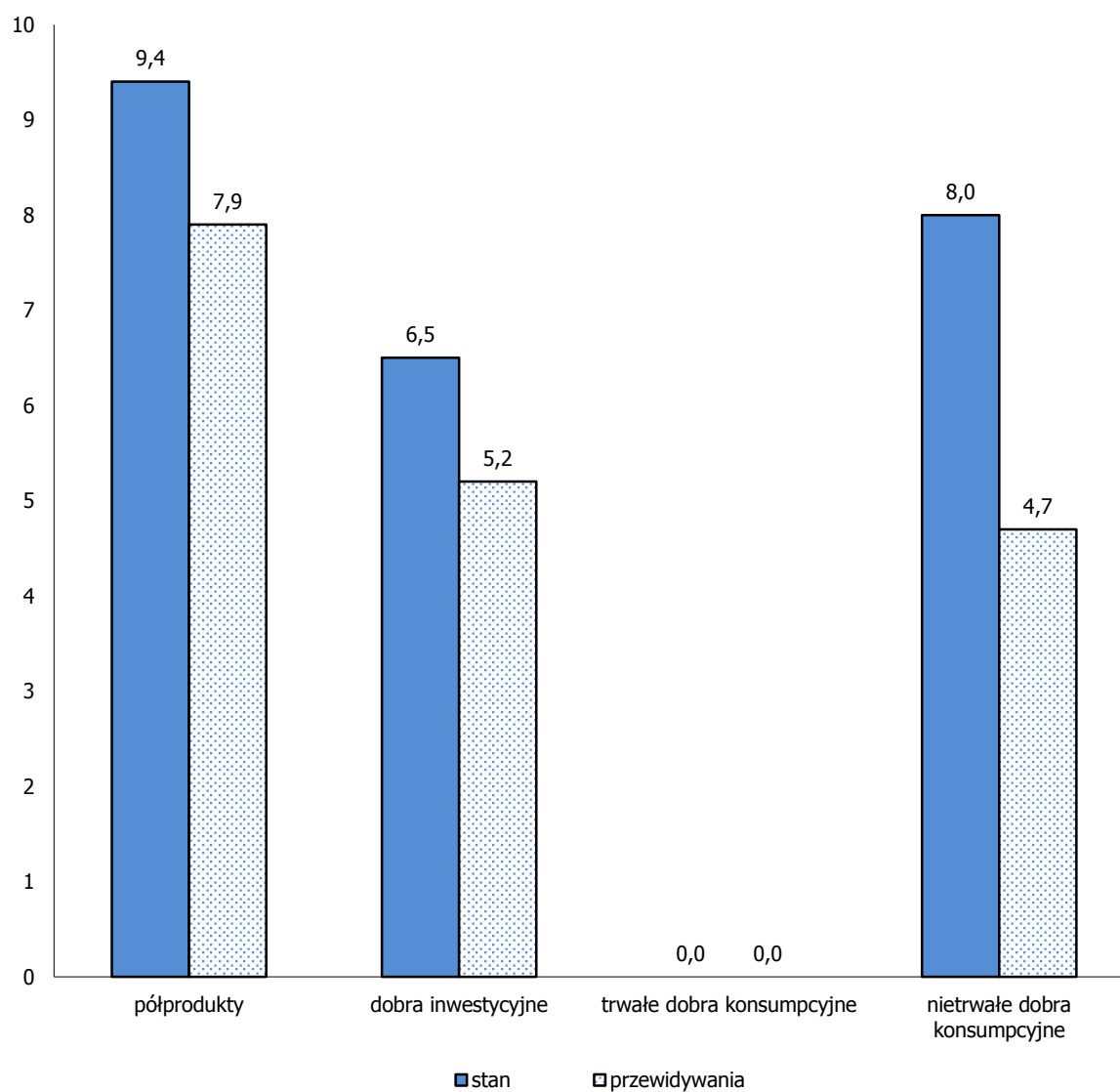
KONKURENCYJNOŚĆ TOWARÓW ZAGRANICZNYCH

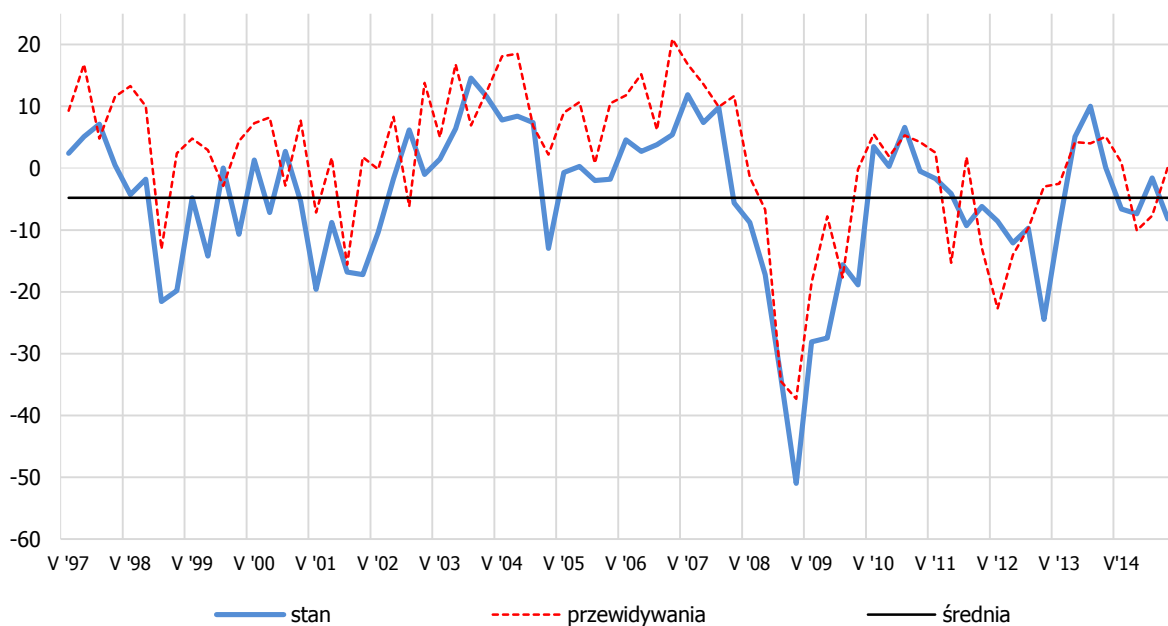
Konkurencyjność towarów zagranicznych	Okres badania					
	X'13	I'14	IV'14	VII'14	X'14	I'15
Stan	5,8	6,4	14,2	12,8	12,3	6,7
Przewidywania	5,6	6,0	10,4	11,0	6,7	5,3

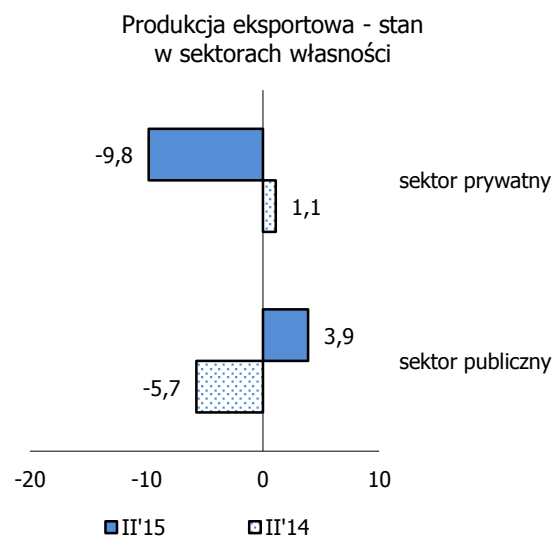
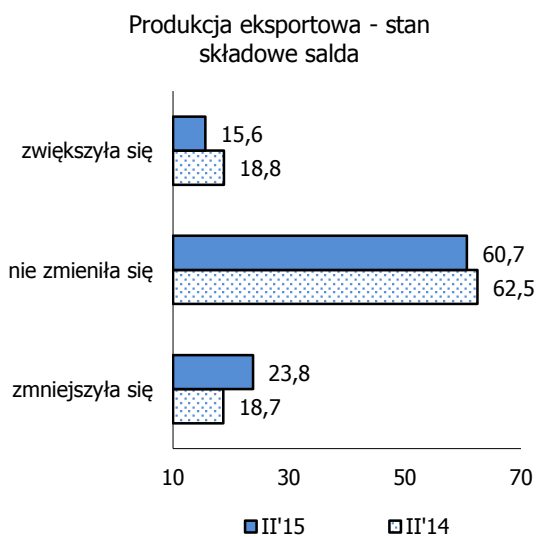
Konkurencyjność zagranicznych towarów wg głównych grup przemysłowych

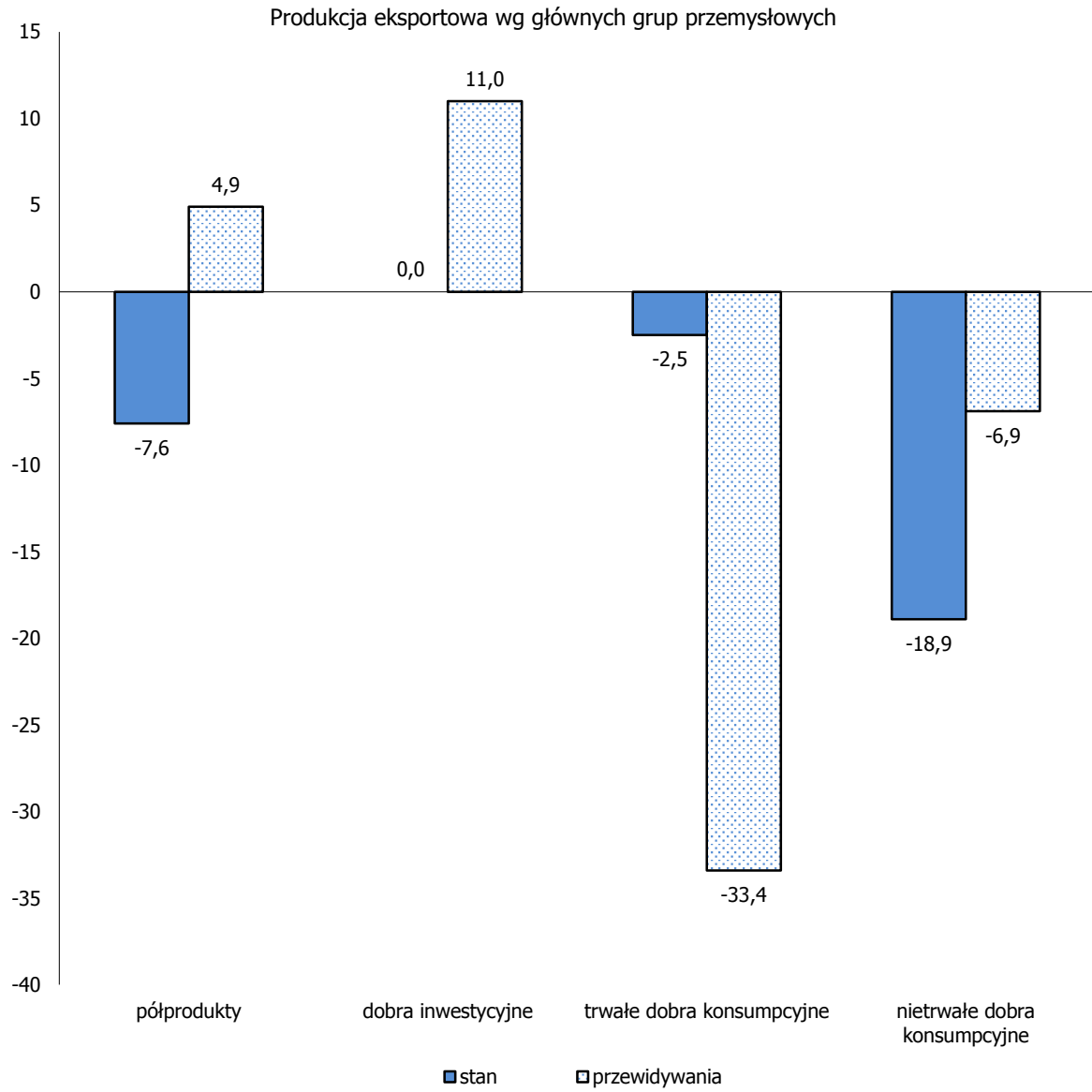

PRODUKCJA NA EKSPORT

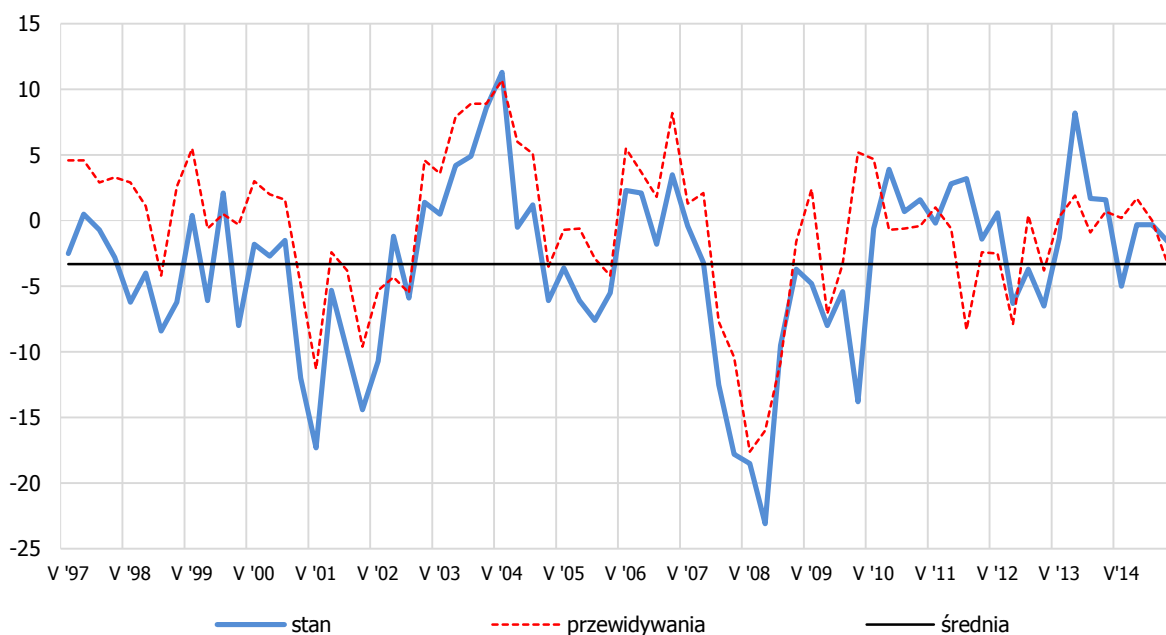

Produkcja eksportowa	Okres badania					
	XI'13	II'14	V'14	VIII'14	XI'14	II'15
Stan	10,0	0,1	-6,6	-7,4	-1,6	-8,2
Przewidywania	4,0	5,1	0,9	-10,1	-7,7	0,2

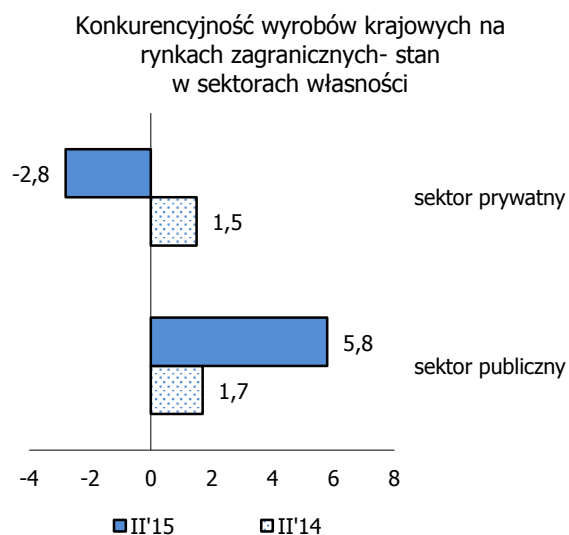
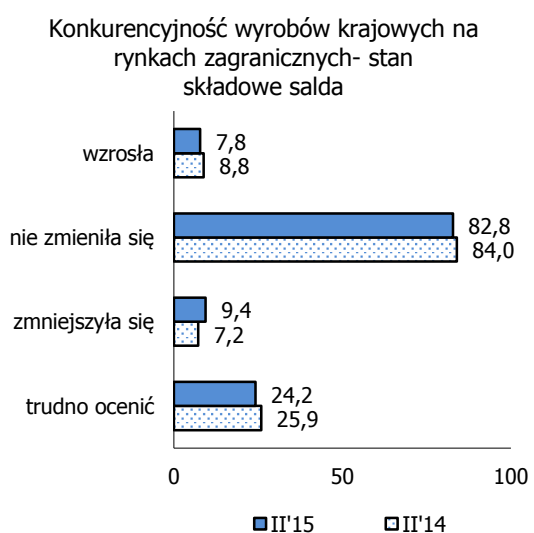

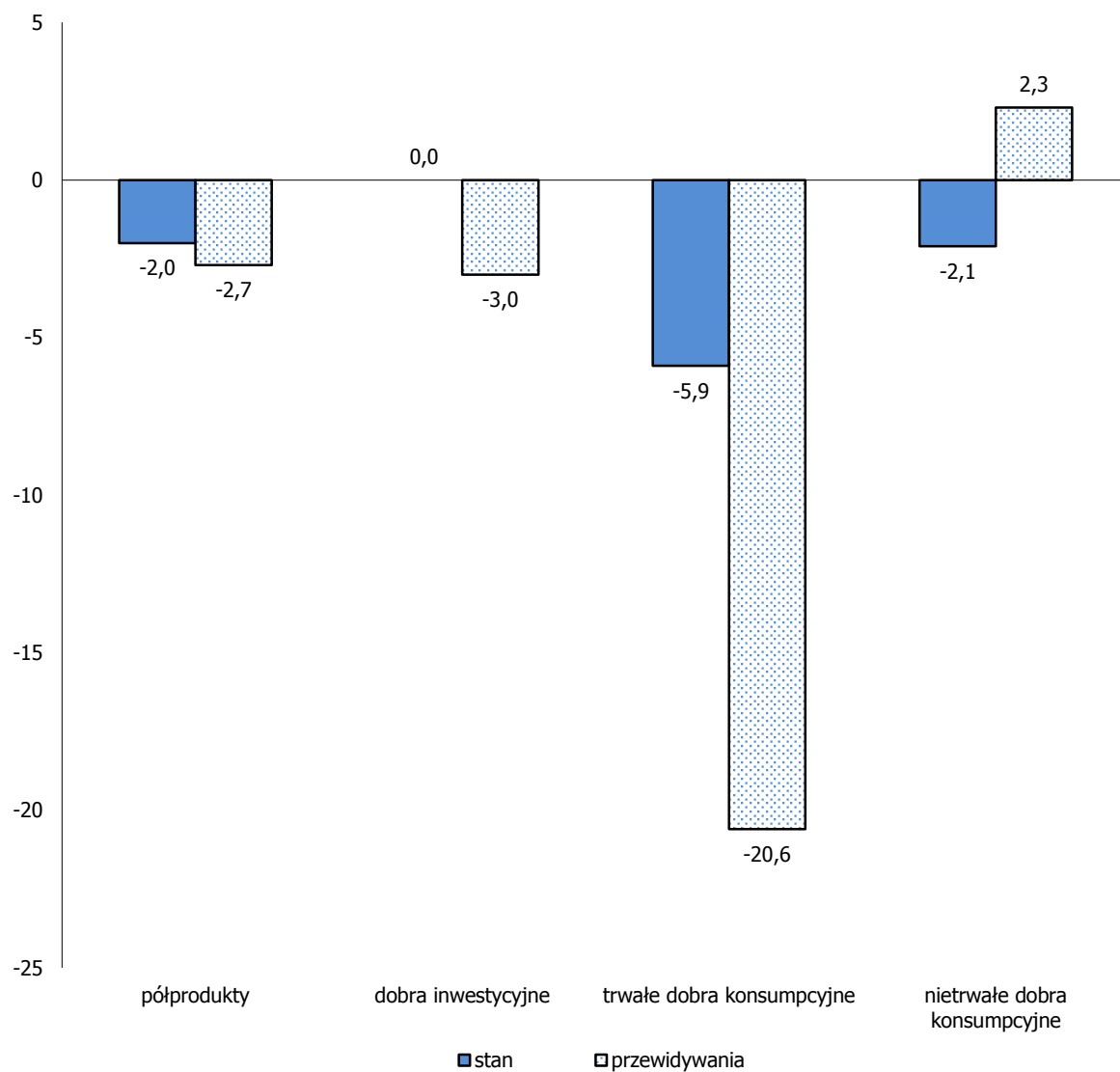
KONKURENCYJNOŚĆ WYROBÓW KRAJOWYCH NA RYNKACH ZAGRANICZNYCH

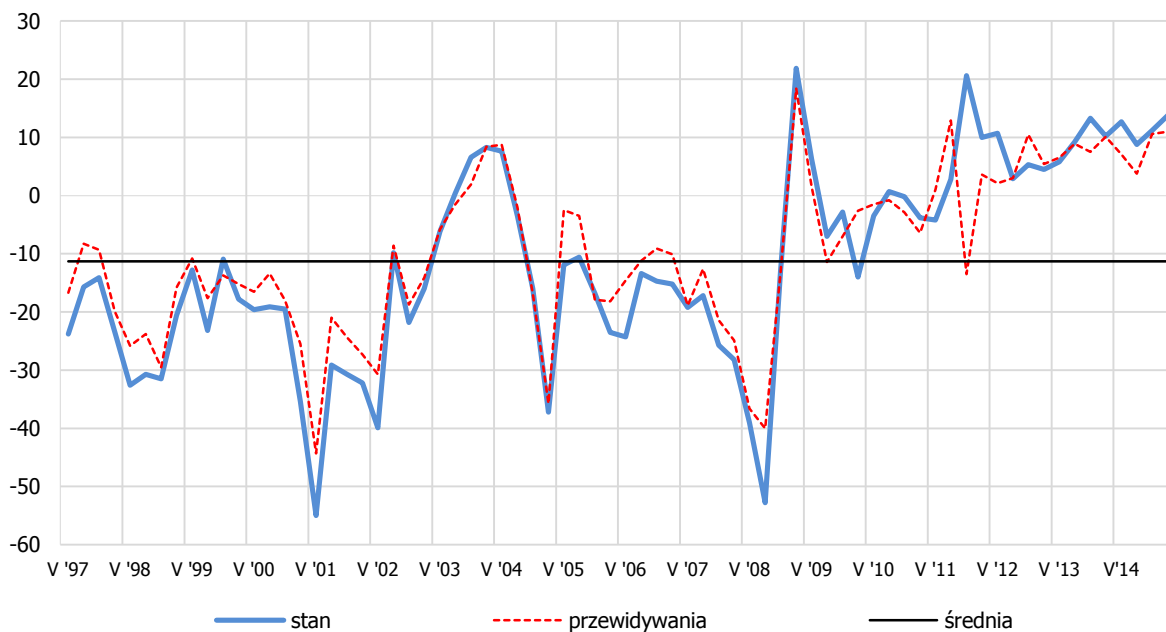
Konkurencyjność wyrobów na rynkach zagranicznych	Okres badania					
	XI'13	II'14	V'14	VIII'14	XI'14	II'15
Stan	1,7	1,6	-5,0	-0,3	-0,3	-1,6
Przewidywania	-0,9	0,7	0,2	1,7	0,0	-3,3

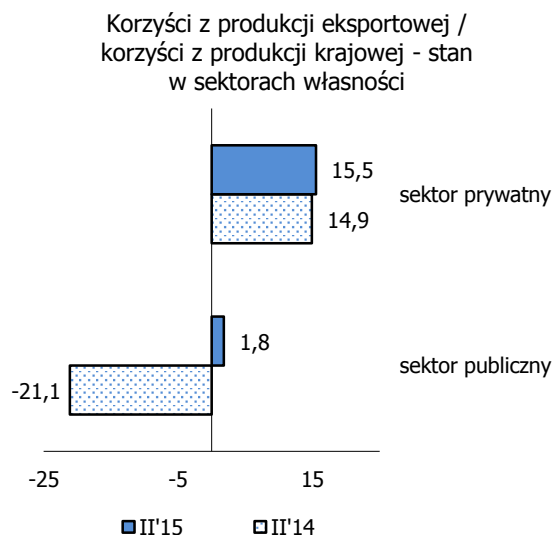
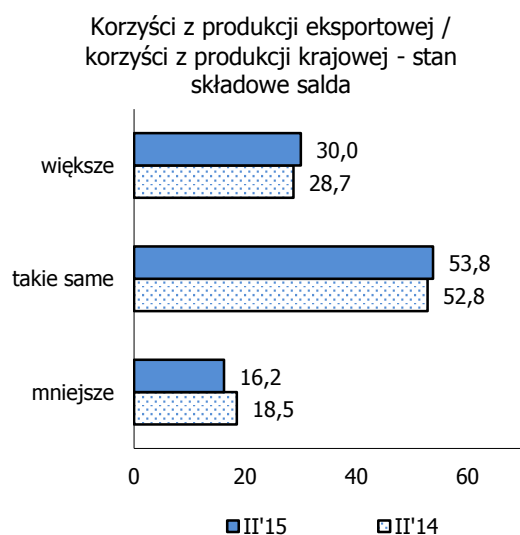
Konkurencyjność wyrobów na rynkach zagranicznych wg głównych grup przemysłowych

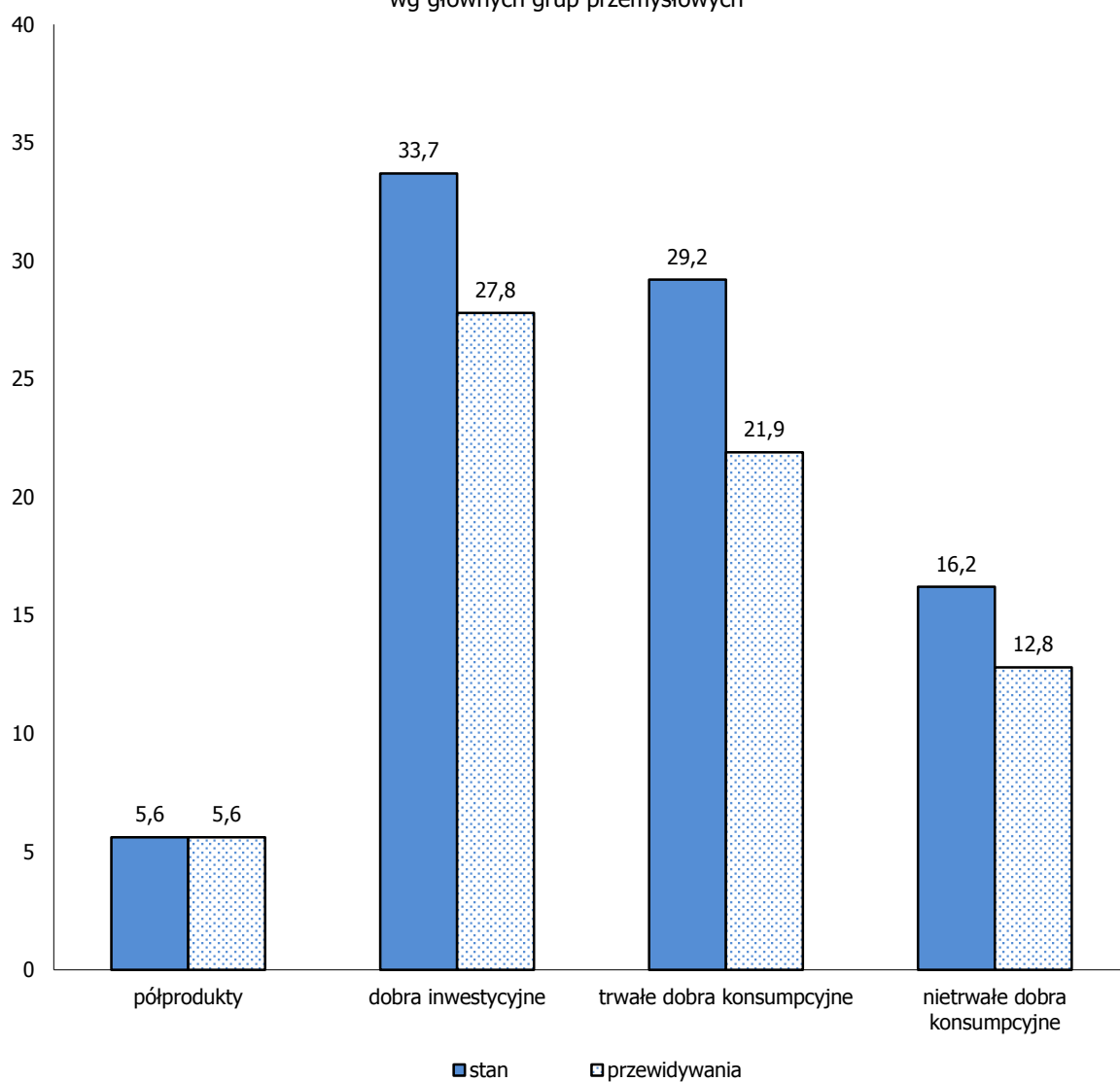
KORZYŚCI Z PRODUKCJI NA EKSPORT W STOSUNKU DO KORZYŚCI Z PRODUKCJI KRAJOWEJ

Korzyści z produkcji eksportowej	Okres badania					
	XI'13	II'14	V'14	VIII'14	XI'14	II'15
Stan	13,3	10,2	12,7	8,8	11,2	13,8
Przewidywania	7,5	10,1	7,1	3,8	10,6	11,0

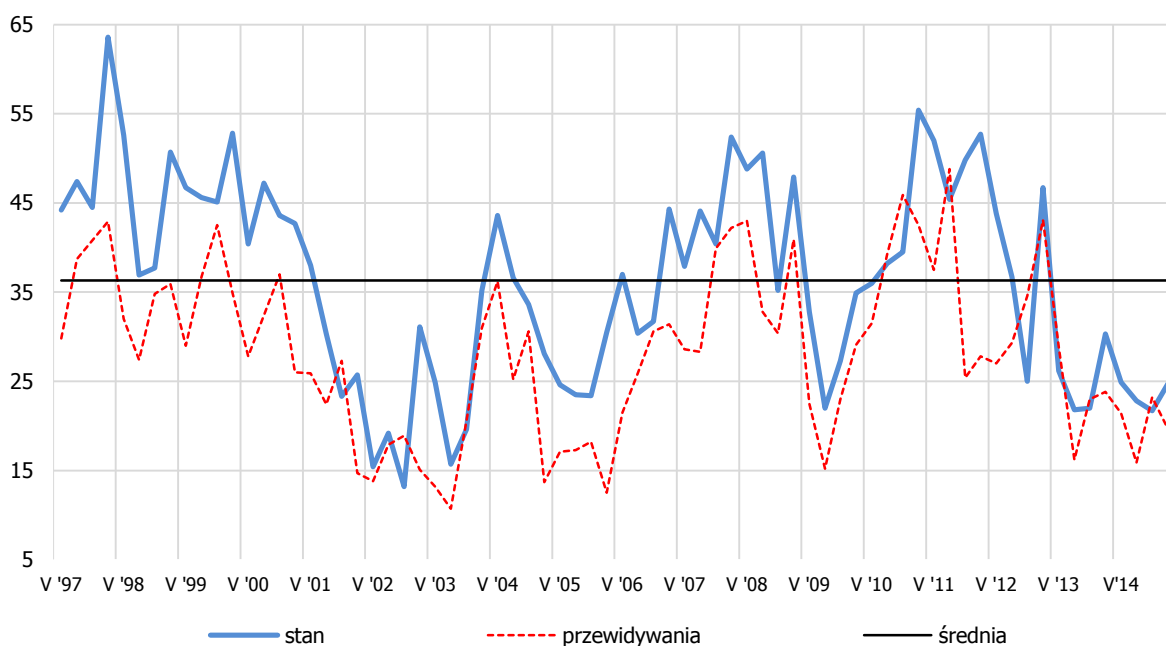

Korzyści z produkcji eksportowej / korzyści z produkcji krajowej
wg głównych grup przemysłowych

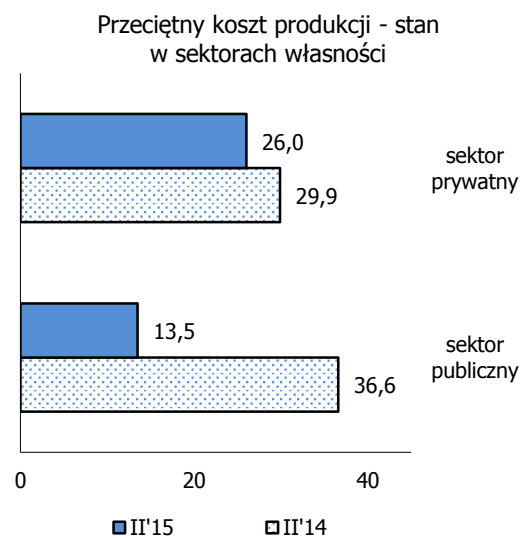
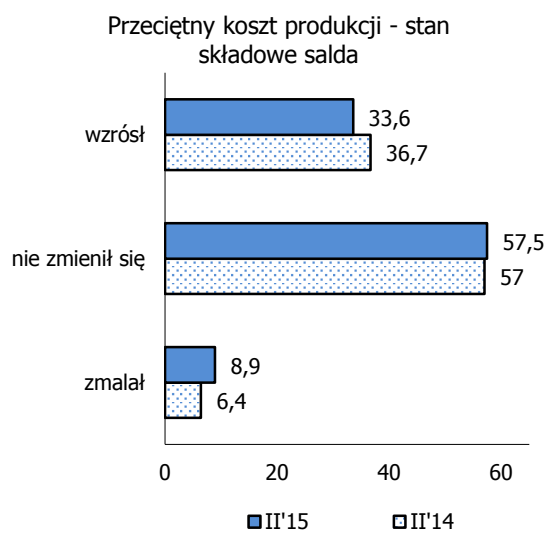

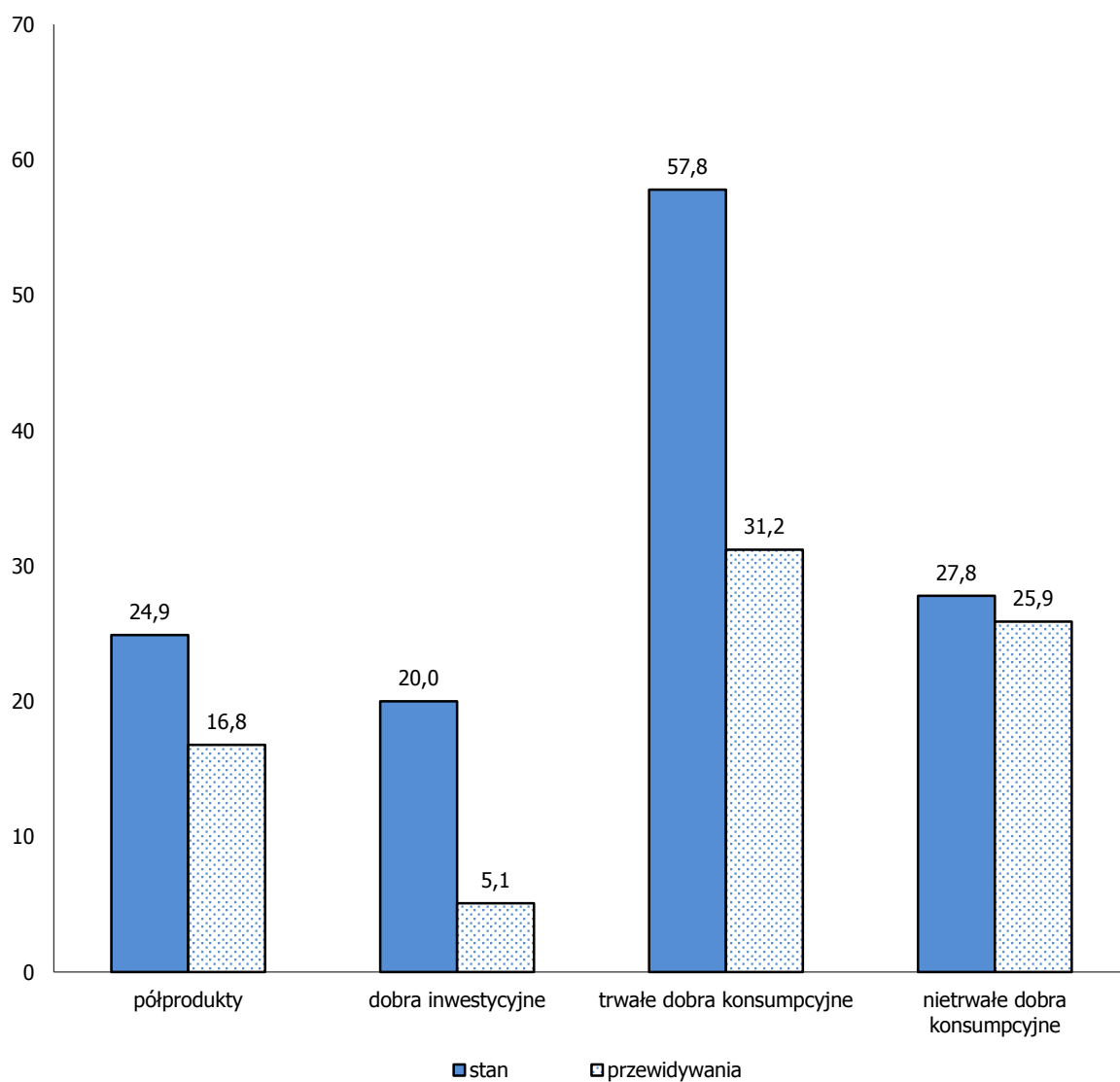
PRZECIĘTNY KOSZT PRODUKCJI

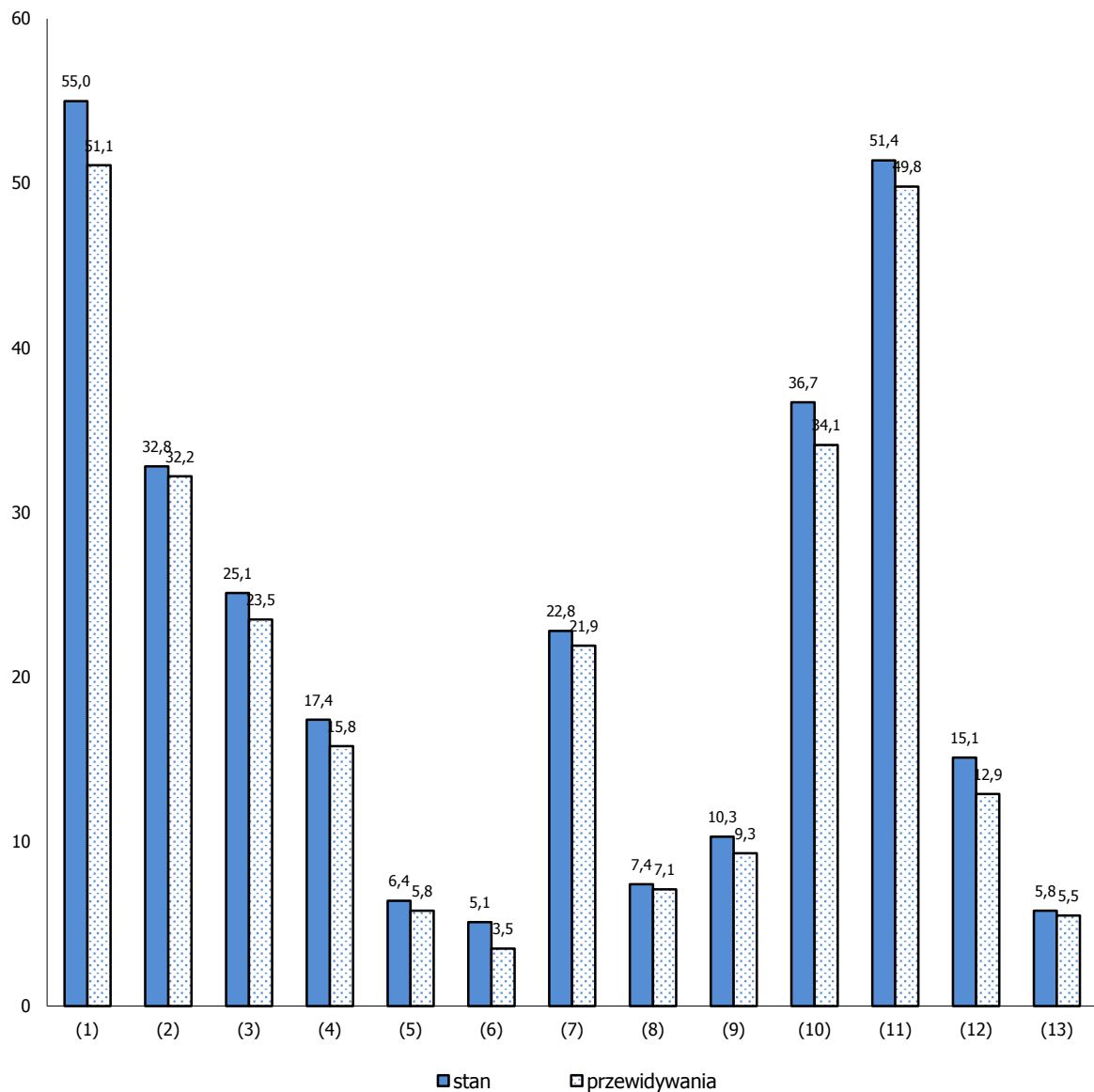
Przeciętny koszt produkcji	Okres badania					
	XI'13	II'14	V'14	VIII'14	XI'14	II'15
Stan	22,0	30,3	24,9	22,8	21,7	24,7
Przewidywania	23,0	23,8	21,4	15,9	23,2	19,7

Przeciętny koszt produkcji wg głównych grup przemysłowych

BARIERY DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

- (1) niedostateczny popyt krajowy
- (2) niedostateczny popyt zagraniczny
- (3) konkurencyjny import
- (4) brak wykwalifikowanej siły roboczej
- (5) niedostateczne wyposażenie
- (6) brak surowców i materiałów
- (7) niska płynność finansowa
- (8) niska dostępność kredytu
- (9) niekorzystne warunki kredytowe
- (10) niestabilność przepisów prawnych
- (11) obciążenia podatkowe
- (12) inne
- (13) nie występują